

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (1859) 1985 SPALIS-OCTOBER 1 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Išbauginti lankytojai

Okupuotos Lietuvos lankymas tebėra problematiškas. Tai kraštas, kuris labiausiai traukia savo tėvyninius, gyvenančius išeivijoje, bet sunkiausiai yra pasiekiamas. Kai nori vykti į bet kurį laisvą kraštą, užtenka tik skambtelėti kelionių agentūrai, ir bematant viskas būna sutvarkyta. Nerūpi tau nei vizos, nei lėktuvų, nei viešbučių reikalai. Ateina kelionei nustatyta diena, pasiimi savo lagaminą ir skrendi į pasirinktą kraštą. Kitaip yra su kelionėmis į Lietuvą. Čia reikia ir vizos, ir visokių formalumų, ir daug rūšos. Gavus vizą, laukia žiaurūs formalumai sovietinėse muitinėse. Su dideliu vargu pasiekęs Lietuvą turi sėdėti Vilniuje visas penkias ar dešimt dienų, išskyrus vieną kitą išvyką į Trakus, Kauną, Rumšiškes. Kiekviename žingsnyje suvaržymai. Išvažiuoti iš Vilniaus draudžiama. Negalima laisvai aplankyti nė mirusių tėvų kapų. Kai vienas tai pabandė, buvo su laikytas ir nubaustas pinigine bauda. Susidaro tikro kalėjimo nuotaika, kuri lankytojus iš laisvojo pasaulio veikia labai slegiančiai. Ir kai palygini keliavimą laisvuose kraštuose, pamatai didelį kontrastą. Daugelį tautiečių tai atgrasina nuo kelionių į Lietuvą.

VIS DĖLTO, nepaisant visų sunkumų, dar daugelis išeivijos tautiečių ryžtasi kelionėms į Lietuvą; ne dėl turistinio malonumo ar poilsio, bet dėl vidinės traukos, nes Lietuvos, kad ir sovietų pavergtos, niekas negali atstoti. Tai natūralu, suprantama. Ir ilgai dar taip bus, kol vyresnioji karta ilgės paliktos tėvynės. Tokie nuotaikoje lengva drumsti sovietiniams propagandistams. Savo reklamose dabartinę Lietuvą jie pavaizduoja idealiomis, patraukliomis spalvomis, bet nuslepia realiąją pusę. Nuvykęs tautietis Vilniun pamato tikrovę, kurioje visko reikia bijoti. Jei ištarei kokį laisvesnį žodį, pasigirsta grąsinimai. Štai nueina turistinė grupė į propagandinę "Tėviškės" draugiją ir ten iš buvusio nepriklausomos Lietuvos kario išgirsta pareiškimą — dabar Lietuva esanti "išlaisvinta". Kai viena iš lankytojų grupės drįso pasakyti, kad Lietuva buvo išlaisvinta 1918 m., išgirdo atvirkščią aiškinimą ir tylų perspėjimą bei pareigūnų grąsinimą — į Lietuvą nebegalės atvykti... Jau buvo girdėti atvejų, kur panašūs "neklaužados" buvo ištremti iš Lietuvos, kiti nubausti pinigine baudomis, ypač už bandymus be leidimo išvažiuoti už Vilniaus. Be to, prisideda muitinės vargai. Visa tai kelevius per ilgesnį laiką išbaugina.

GAALIMAS dalykas, toji kelevių baimė neretai būna pertempta. Teisingai sakoma, kad baimės akys didelės — jos mato baimę ir ten, kur jos neturėtų būti. Su pagrindu pasakojama, esą viename mieste nukrito bomba ir užmušė dešimt žmonių, o kiti keli tūkstantai mirė iš baimės... Panašiai būna ir su mūsų tautiečiais, keliaujančiais Lietuvoje. Pvz. visi žino, kad sovietiniai muitininkai žiauriai knisnais po lagaminus ir daug ko nepraleidžia. Dėl to kai kurie bijo pasiimti net šv. Raštą, maldaknygę, nors sovietinės taisyklės leidžia vežti vieną egzempliorių. Kitam teko pasikalbėti Lietuvoje su sovietiniu spaudos reporteriu, kuris paskelbė nebūtų dalykų, netgi jį (lankytoją) kompromituojančių. Grįžęs į laisvąjį pasaulį jis nedrįsta pareikšti tiesos, girdi ten gali nukentėti giminės. Trečiam teko išsikalbėti su Kanadoje besilankančiu reporteriu, kuris sovietinėje spaudoje prirašė daug jį kompromituojančios netiesos, bet atitaisyti ją laisvoje spaudoje bijo, nes nori vykti į Lietuvą ir gali negauti vizos... Ketvirtam pasitaikė proga "Lietuvos" viešbutyje Vilniuje pasikalbėti su turistais iš Filipinų, kurie prasiarė, esą Lietuva buvo "išlaisvinta" 1940 m., t. y. laisvu noru prisijungę prie Sov. Sąjungos. Kai Kanados lietuvis tą klaidą pataisė, subarė jį išsigandęs tautietis kaimynas... Tai vis perdėta baimė, kuri nesiderina su laisvojo pasaulio žmogumi. Jis, lankydamasis Lietuvoje, neturėtų tapti baimingu sovietinės sistemos kaliniu.

KANADOS ĮVYKIAI

Važiuos Sovietų Sąjungon?

Teisėjo Jules Deschenes komisija, įsiekianti Kanadoje gyvenančių II D. karo nusikaltėlių, iš gautos medžiagos padarė išvadą, kad yra pagrįstų kaltinimų aštuoniem asmenim iš 660 įtariamų. Dokumentinė kaltinamoji medžiaga esanti Olandijoje, Britanijoje, JAV-se, Lenkijoje ir Sov. Sąjungoje. Deschenes komisija svarsto galimybes apsilankyti minėtuose kraštuose. Tuo reikalu buvo viešas komisijos posėdis, kuriame dalyvavo suinteresuotų grupių advokatai ir spaudos atstovai. Žydų advokatai teigė, esą komisija priva-
lo vykti į minėtus kraštus, nes kitaip neatliks savo pareigos. Ukrainiečių advokatas Y. Botiuk įrodinėjo, kad komisija neturėtų vykti į sovietinius kraštus, nes ten gali būti pateikta nepatikima medžiaga, dėl kurios nukentėtų nekalti žmonės. Teisingumo ministro pavaduotojas I. Binnie pa-

reiskė — vyriausybė neturinti nieko prieš komisijos keliones į kitus kraštus, svarbu tik tai, kad nukentėtų nekalti žmonės.

Savo nuomonę prieš komisijos keliones pareiškė parlamento narys A. Witer ir keletas kitų. Jie lankėsi pas teisingumo ministrą J. C. Crosbie ir išdėstė savo argumentus prieš komisijos keliones į sovietinius kraštus. Sprendimą šiuo klausimu turės padaryti Deschenes komisija.

Karo nusikaltėlių pajieškos susilaukė kritiškų priekaištų ukrainiečių istorijos prof. R. Serbyno Kvebeko universitete Montrealyje. Susitikime su ukrainiečiais studentais Toronte jis pabrėžė, kad teisėjo J. Deschenes komisijos pajieškos se siekiama dalinės tiesos, nes jieškoma tik su naciais bendradarbiavusių karo nusikaltėlių R. Europoje. Esą ypa-

Lietuvos kankinių šventėje Toronto-Mississaugos lietuvių procesija po iškilmingų pamaldų su vėliavomis žygiuoja į šv. Jono lietuvių kapines pagerbti savo mirusių tautiečių

Baltiečių išdavimas sovietams

Švedų rašytojo knyga apie Švedijoje internuotus baltiečius, jų atidavimą Sov. Sąjungai ir prancūzo kritiko recenzija

Prancūzų dienraštis "Le Monde" 1985. V. 24 išspausdino Jean Cathala recenziją, kurioje jis gvildena švedų rašytojo Per Olovo Enquisto knygą "Les legionnaires", išverstą prancūzų kalbon ir išleistą 1985 m. Vertėjas Marc de Gournain ir Lena Grumbach ją pavadino "Baltiečių išdavimas". Ši knyga švedų kalba buvo išleista 1968 m., bet jos aktualumas dar nėra išblėšęs. Švedai dar nėra užmirę tot skaudžios istorijos, kuri įvyko prieš 40 metų. O ir kitiems vakariečiams, turintimi problemų su Sov. Sąjunga, knyga tebėra aktuali.

Knygos autorius primena, kad 1945 m. gegužės mėnesį 3000 Vokietijos karių pasiekė Švediją, gelbėdamiesi nuo sovietų kariuomenės. Tarp jų buvo apie 170 baltiečių, kilusių iš Sov. Sąjungos okupuotų kraštų. Apie 150 jų buvo latviai, kiti — estai ir lietuviai. Jie visi buvo internuoti Švedijoje.

Sov. Sąjungos ambasadorius Stockholme pareikalavo atiduoti jai minėtus karius kaip karo belaisvius. Švedijos vyriausybė nesiuntė pakankamai tvirtą, kad galėtų atsisakyti prieš sovietų spaudimą. Be to, jos santykiai su Krem-

lingas dėmesys yra nukreiptas į ukrainiečius. S. Wiesenthalis teigia, kad net 218 ukrainiečių karininkų, bendradarbiavusių su naciais, pokaryje atvyko Kanadon. Pasak S. Wiesenthalio, tie karininkai, užverbuoti prieš Sovietų Sąjungą, vadovavo koncentracijos stovykloms R. Europoje. Tokį kaltinimą prof. R. Serbynas laiko raganų medžiokle, nes kaltinimai be jokio rimto pagrindo nukreipiami tik prieš vieną tautybę — ukrainiečius, kuriuos kai kurie žmonės pradeda traktuoti lygiomis su naciais. Teisėjo J. Deschenes komisija turėtų įsikišti visų karo nusikaltėlių. Esą netrūksta spėliojimų, kad Kanadon su pabėgėliais yra įvažiavusių ir karo nusikaltėlių iš Vietnamo. Taigi gali būti tokių, kurie nusikaltėliais tapo nieko bendro neturėdami su naciais.

Baltieji rūmai pasiūlė JAV kongresui įvesti specialų mokestį Amerikon atvykstantiems (Nukelta į 8-tą psl.)

liumi nebuvo labai geri, nes karo metu leido gauti vokiečių karius per savo teritoriją. Taip pat Švedijos vyriausybei buvo žinoma, kad Sov. Sąjunga savo laikui užtarė Švediją — prašė Vokietijos vyriausybę neokupuoti Švedijos. Būdamas tokioje padėtyje, Švedijos vyriausybė sutiko su Sov. Sąjungos reikalavimu ir nutarė perduoti jai Švedijoje internuotus baltiečių karius. Ji net nereikalavo paleisti Vengrijoje dirbusį ir žydus gelbėjusį savo diplomata R. Wallenbergą. Išdrąsines Kremlius pareikalavo taip pat išduoti ir 30.000 civilių, pabėgusių iš sovietinamų Baltijos kraštų ir apsigyvenusių Švedijoje. Pastarosios vyriausybė betgi atsisakė tai padaryti.

Švedų visuomenė, sužinojusi savo vyriausybės nutarimą išduoti baltiečių karius, ėmė protestuoti. Karalius Gustavas V specialiu raštu kreipėsi į Stalingą baltiečių karių klausimu, bet nieko nelaimėjo. Baltiečiai kariai, protestuodami prieš tokį nehumanišką Švedijos vyriausybės sprendimą, pradėjo badauti ir net žudyti. Bet ir tai nepadarė — baltiečiai ir vokiečiai kariai buvo suvaryti į sovietų laivą "Bielostrov", kuris juos išlaipino Rygoje.

Autorius P. O. Enquist šią knygą vadina romanu, tačiau ji yra stipriai dokumentuota — surinkta daug rašytinių ir žodinių liudijimų. Buvo apklausi sinėti liudininkai ne tik Švedijoje, bet ir Latvijoje. Knygoje yra ir labai šurpių scenų: pvz. vokiečių kariai susilaužė kojas, persipjauna vidurius skutimosi peiliuku, išsiduria akį pieštuku. Tai daugiau istorinis reportažas, negu romanas.

Recenzijos autorius Jean Cathala, vertindamas P. O. Enquisto knygą, pasigenda platesnės istorinės perspektyvos, kurioje būtų matyti, kodėl pvz. vokiečiai, išviję rusus iš Baltijos valstybių, buvo sutikti kaip išlaisvintojai.

Knygos autorius pasirodo gana negailestingas savo kraštui, smerkdamas už baltiečių išdavimą, bet taip pat jis esą nenori pasirodyti antisovietiniu ir dėl to vengia aštrumų. Pvz. jisai rašo: "Lengviau yra prieiti prie slapty rusų archyvų, negu švedų". Jis reiskia nepasitikėjimą kiekviena in-

formacija, smerkiančia sovietų elgesį. Pasak autoriaus, iš kelių išduotų estų tik vienas buvęs nubaustas, o iš 145 latvių — tik 35. Apie vieną sušaudytą jį jis rašo: "Bet ar mirties bausmė buvo įvykdyta? Dokumentai apie tai nieko nesako". Iš to autorius padaro išvadą, kad iš viso nebuvo egzekucijų.

Iš tokio autoriaus nusistatymo kyla ir kontrastas tarp internuotųjų gyvenimo Švedijoje ir Sov. Sąjungoje. Jų gyvenimas Švedijos stovyklose vaizduojamas labai tamsiomis spalvomis, o sovietinėje Latvijoje — beveik idiliškai. Net ir sovietiniai "gulagai" — lageriai, kur buvo išsiusti internuotieji, vadinami "darbo stovyklomis" tolimoje šiaurėje, Vorkutoje, Norilске. Apie juos autorius vengia rašyti, nes apie tai esą ir taip labai daug prirašyta. Kai kurie tos srities raštai esą pilni neapykantos, ideologinių prietarų arba stokoja supratimo.

Baltiečiai, gyvenantys Švedijoje, pasak recenzento, P. O. Enquisto knygą laiko nepatikiama. Bet jie esą neturėtų užmiršti, kad ji nėra istorija.

Recenzento nuomone, tos knygos autorius, jausdamas savo krašto kaltę baltiečių išdavimo byloje, parašė ją, kad išsivaduoju iš moralinio slogučio. Ta idėja jame kilo besilankant JAV-se ir stebint "Juodųjų panterų" demonstraciją. Ten jis padarė išvadą, kad neužtenka stebėti, reikia ir veikti. Tada autorius pradėjo rinkti medžiagą. Kai sutelkė jos gana daug iš abiejų pusių, pateko į prieštaravimus ir klausė save: "Kuriuos pusės atsakymą rinkti — kairės ar dešinės?" Iš vienos pusės jautė gailėstį dėl baltiečių išdavimo, iš kitos — sovietinę tikrovę. Autorius apsisprendė kreiptis į Mao, lyg kokį pranašą, ir jam parašė ilgą laišką, kuriame išdėstė savo surizgimą. Deja, nesulaukė jokio atsakymo. Baigė knygą šiais žodžiais: "Kaip ten bebūtų, aš niekad nesuprasiu".

Po daugelio metų autorius parašė pratarinę prancūziškai laidai (1985 m.). Joje pareiškė: "Šiandieną manau, kad mano knygoje išdėstyti įvykiai yra teisingi".

Tai, žinoma, autoriaus nuomonė, kuri objektyvumu nepasizymi. G.

Pasaulio įvykiai

NIUJORKE ĮVYKO SPECIALI PENKIŲ DIDŽIŲJŲ VALSTYBIŲ finansų ministerių konferencija — JAV, Japonijos, Britanijos, V. Vokietijos ir Prancūzijos. Jie susitarė nuvertinti amerikietišką dolerį, parduodami dideles jo atsargas pasaulinėje pinigų rinkoje ir gerokai padidindami japoniškų jenų, vokiškų markių, britiškų svarų ir prancūziškų frankų supirkimą. Šią taktiką atnešė amerikietiško dolerio vertės padidėjimas 40% nuo 1981 m. Tai skaudžiai palietė prekybinį JAV balansą, kuriame pernai buvo susilaukta \$135 milijonų nuostolio. Pirmą kartą savo istorijoje Amerika prekybiniuose ryšiuose tapo labiau užsieniui skolinga šalimi, negu užsienis jai. Balansą norima atstatyti amerikietiško dolerio vertės sumažinimu. Tada užsienis pirs daugiau amerikietiškus gaminių, sumažės pigesnių užsienio gaminių įvežimas patėion Amerikon. Prez. R. Reaganas pranešė, kad yra sudarytas valdinis \$300 milijonų fondas eksportuojamų gaminių kainoms sumažinti. Bendros pastangos turėjo teigiamų rezultatų: pirmiausia uncijos aukso kaina, matuojant JAV valiuta, staiga pabrango dešimčia dolerių, o paties dolerio vertė vidutiniškai nukrito 5%. Kanados dolerio vertė pradėjo artėti prie 74 amerikietiško centų. Jau girdėti pirmieji protesto garsai, kad į penkių finansų ministerių konferenciją Kanada netgi nebuvo pakviesta. Esą jos dolerio kilimas dabar sumažins eksportą Amerikon, kur vietiniai gaminiai lengviau galės kovoti su kanadiškais. Liepos mėnesio pabaigoje Kanada savo prekybiniame balanse su Amerika turėjo patogią \$12 milijonų persvarą. Susirūpinimas išryškina nemalonų faktą, kad kanadiški gaminiai yra brangesni už amerikietiškus, tik juos atpigina menkesnė kanadiško dolerio vertė.

Atėjo nauji vadai
Kinijos kompartijos vadas Dengas Ksiaopingas, pats turintis jau 81 metus amžiaus, pertvarkė kompartijos vadovybę, įsileisdamas jaunesnius partiečių. Atstiatydino 132 seni kompartijos veikėjai, buvo įsileisti 196 jaunesnės kartos atstovai. Kompartijos politbiuras dabar turės 20 pilnateisių narių, kurių šešis jaunesnius narius pasirinko pats Dengas. Į vienuolikos narių sekretoriatą taipgi buvo įsileisti penki jaunesni partiečiai. Paskelbtas ekonominis penkerių metų planas, sumažinantis valdžios kontrolę. Gyventojams bus siekiama ne tik pakankamai maisto, bet ir apamai geresnių sąlygų.

Atvežė laišką
Prez. R. Reaganą Baltuosiuose rūmuose aplankė naujasis Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris E. Ševarnadze. Jis atvežė M. Gorbačiovo laišką su naujais pasiūlymais Ženevoje vykstančiai branduolinių ginklų suvaržymo konferencijai. Detalės paaiškės Ženevoje. Prez. R. Reaganas prasiarė, kad naują planą jis laiko priimtiniu derbom. Spauda teigia, kad buvo pasiūlyta abipusį branduolinių ginklų arsenalą sumažinti 50%, jeigu bus suvaržytas anti-rakietinių ginklų įvedimas erdvėse. Už tuos ginklų pasisako prez. R. Reaganas, jų pajieškomas numatės \$25 milijonus.

Pakeitė premjerą
Sovietų Sąjungos aštuoniasdešimtmetį premjerą N. Tichonovą pakeitė tik 55 metus turintis N. Ryžkovas, dirbęs pirmininko pavaduotoju valdžios planavimo agentūroje. Jis yra kompartijos vado M. Gorbačiovo žmogus, kompartijos politbiuran priimtas balandžio mėnesį, kai M. Gorbačiovas kompartijos vadžias buvo perėmęs tik prieš šešias savaites. Oficialiai skelbiama, kad N. Tichonovas pasitraukė dėl blogos sveikatos.

Šiame numeryje:

- Išbauginti keleviai**
Kelionės Lietuvoje vargingos, kartais per daug baimingos
- Baltiečių išdavimas sovietams**
Švedo žurnalisto knyga prancūzo vertintojo akimis
- Šuolis į Norvegiją**
Po taikos ir laisvės žygio pavyko aplankyti Norvegiją
- Kodėl vieni ir kiti bėgo?**
Vieni lietuvių bėgo į rytus, kiti skubėjo į vakarus
- Kritinė užsklanda**
Prof. A. Maccina žvelgia į marksizmo įtaką išlaisvinimo teologijai
- Kai seni draugai grįžta jaunystėn**
Buvusių Vilkaviškio gimnazijos mokinių suvažiavimas Klivlande
- Liberalai gina baltiečių teises**
Švedijos liberalų partijos vadas primena Baltijos kraštus
- Kaltinama ir Amerika**
Žydo knyga apie Amerikos tylą holokausto laikotarpyje
- "Aro" gastrolės Britanijoje**
Kanados bet Toronto lietuvių vyrų choro koncertai
- Lietuvių mitologija be fantazijų**
Dr. J. Balsys aptaria tyrinėtojų rūpesčius ir klystkelius

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Vysk. V. Brizgys sudarė sąrašą mirusių lietuvių vyskupų ir kunigų V. Europoje nuo 1944 m. iki 1985 m. liepos 22 d. Sąrašą yra trys vyskupai (J. Skvirieckas, V. Padolskis, Pr. Brazys) ir 161 kunigas. Sąrašas yra sudarytas pagal Lietuvos vyskupijos. Pažymėta kiekvieno dvasiško gimimo ir mirties data, gyvenvietė ir palaidojimo vieta. Įjungta ir Mohilevo vyskupija. Atskirai surašyti mirusieji vienuoliai. Pridėtas chronologinis ir alfabetinis sąrašas. Tai svarbus dokumentas, kuris turėtų būti išspausdintas kunigų žinyne ar kitame leidinyje.

Žurnalas "Religion in Communist Dominated Areas" 1984 m. 4, 5 ir 6 nr. (viename sąsiuvinyje) išspausdino net du straipsnius apie Lietuvą. Pirmasis straipsnis apie Lietuvos tikinčiųjų persekiojamą parąšytas G. Damuzytės, antrasis apie tautinę priespaudą — Viktoro Nako. Abu straipsniai kruopščiai paruošti, dokumentuoti. Šį mėnesį žurnalą redaguoja Blahoslav Hruby ir Olga S. Hruby. Metinė prenumerata — JAV-se \$15, kitių — \$20. Adresas: RCDA, 475 Riverside Dr., New York, NY 1015, USA.

Kanados vyskupų konferencija paskelbė, kad Pelenų diena ir Didysis penktadienis Kanadoje dabar bus privalomo pasninko ir nuo mėsos susilaikymo dienos. Taipgi visais metų penktadieniais vėl įsakoma susilaikyti nuo mėsos, nors suteikiama galimybė to susilaikymo vietoje atlikti kokius nors kitus labdaros ar pamaldumo darbus savo nuostata. Šie įstatymai dabar paskelbti, vadovaujantis naujoju K. Bendrijos teisyne.

Marie Clementine Anwarite buvo paskelbta palaimintąja Jono-Pauliaus II lankymosi metu Zairo valstybėje. Tai zairietė vienuolė, kuri jauna būdama įstojo Šventosios Seimos vienuolijon. Toji vienuolija rūpinasi švietimu, ir jaunoji vienuolė buvo mokytoja, labai mėgstama savo mokinių. Šiaučiant pilietiniam karui 1964 m., ji buvo karinio nužudytą, kai pasipriešino prievartai ir atsisakė atsisakė sikaistybės. Mirdama ji atleido savo žudikui žodžiais: "Aš tau atleidžiu, nes tu nežinojai ką darai". Iškilms metu atleidimą visos K. Bendrijos vardu nusikaltėliams suteikė ir popiežius.

Toronto arkivyskupija išreiškė savo protestą prieš filmą "Je Vous salue Marie" rodymą. Tas filmas vaizduoja Mariją kaip krepšinio žaidėją, o šv. Juozapą — kaip taksi vairuotoją. Vaizdavimas abiejų asmenų iškraipymas iki šlykštiausios begetikumo ir pasibaisėjimo. Panašiai iškraipoma ir kūdikėlio Jėzaus asmenybė. Arkivyskupija pareiškė, jog sekdama popiežiaus Jono-Pauliaus II pavyzdžiu, prasišanti tuos, kurie tą filmą platina, suprasti daromą papiktinimą ir sustabdyti jo rodymą. Popiežius tą filmą yra pasmerkęs ir prašęs jo nerodyti. Filmo autorius, tai sužinojęs ir nepatogiai pasijutęs, įsakė to filmo nerodyti Romos mieste.

Atnaujinimas derybų tarp JAV ir Sov. Sąjungos branduolinių ginklų srityje esąs ribotos, bet tikros pažangos ženklas. Tai pareiškė Vatikano viešųjų reikalų pasekretoris mons. Audrys Bačkis, Vatikano delegacijos vadovas, kalbėdamas Ženevoje, minint 1968 m. pasirašytą branduolinių ginklų apribojimo dokumento sukaktį. Vatikano spaudos agentūra pateikė spaudai pilną anglų kalba pasakytą mons. Bačkio kalbos tekstą, kuriame jis pareiškia, jog pasaulyje esą daug daugiau ginklų bei gynybinių sistemų nei reikalinga kiekvienos pasaulio valstybės saugumui. Todėl Vatikano delegacija kartojanti Jono-Pauliaus II prašymą atsisakyti dabartinių

KUN. PLACIDAS BARIUS, OFM, Šv. Kazimiero lietuvių pranciškonų kapitulos 1985. IX. 10 išrinktas naujuoju provincijolu trejmetam; viceprovincijolu — kun. Augustinas Simanavičius, OFM, patarėjais — kun. Jurgis Gailliusis, OFM, kun. Bernardinas Grauslys, OFM, kun. Pranciškus Giedgaudas, OFM, kun. Antanas Prakapas, OFM

lenktynių ginklavimosi srityje. Mons. Bačkis skatino valstybes, kurios dar neturi branduolinių ginklų, pasirašyti sutartis, kad tokių ginklų jos neįsigysiančios bei nevartosiančios ateityje. Iš kitos pusės jis skatino valstybes pajungti branduolinę technologiją taikiems reikalams, kaip energijos gamybai ir pažangai medicinoje bei kituose tiksluose moksluose.

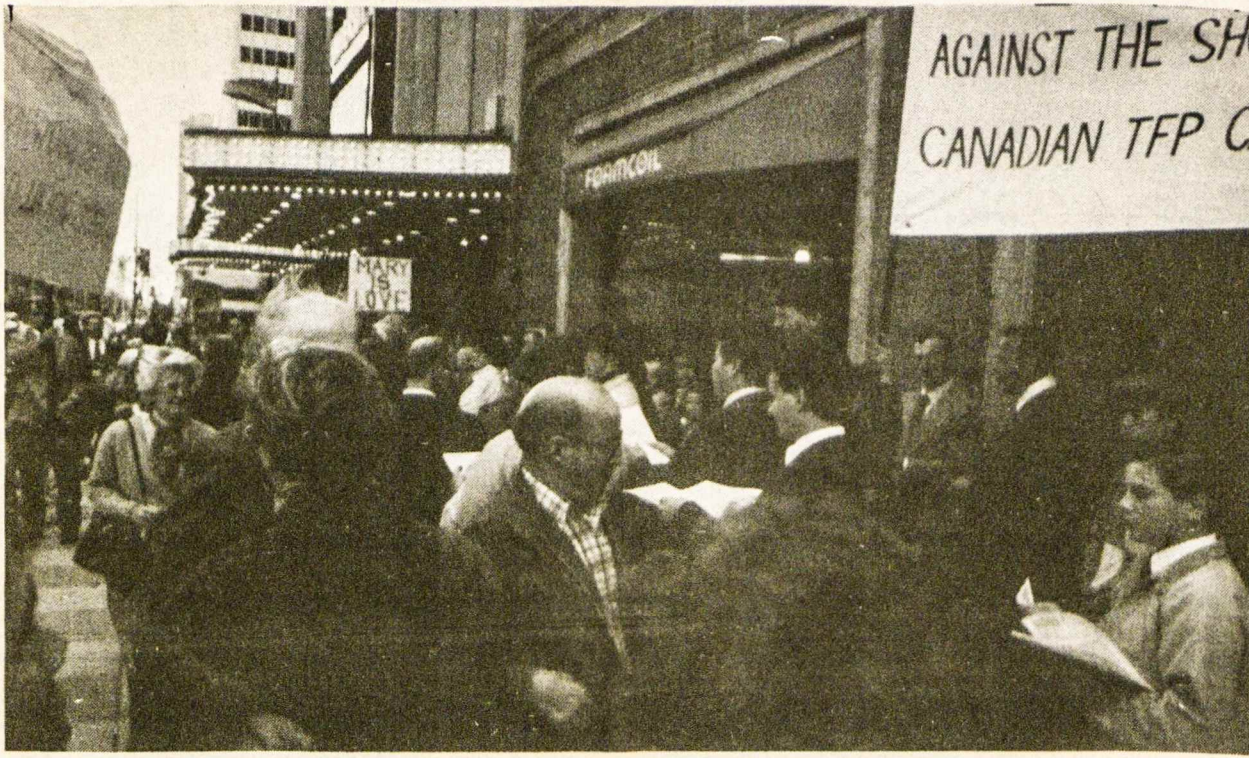
Liturgijai nereikalingos vis besikeičiančios naujovės, nei įvairūs prie aplinkos prisitaikymai, kurių nei jieško, nei nori tikintieji. Taip rašoma laiške Italų katalikų konferencijai, įvykusiai Paduvos mieste. Laiško autorius yra kard. Agostino Casaroli, Vatikano valstybės sekretorius, išreiškęs Šv. Tėvo mintį. Laiške nurodoma, kad moderniam žmogui reikia pastovumo ir vientisumo liturgijoje, o ne įvairių eksperimentavimų, kurių dėka liturgija išsigeimsta iki tokio laipsnio, kad prarandamas šventiškas orumas. Žmogui esą reikia ko nors tikro, tvirto ir pastovaus ne vien tikėjimo esmėje, bet ir išreikškiamoje formoje, kad atsvertų, tai, kas nepastovu šiame gyvenime.

Popiežių šv. Pijaus X ir Benedikto XV laikotarpio Vatikano archyvai bus jau dabar prieinami istorikams. Šį sprendimą padarė Jonas-Paulius II. 1903–1922 m. laikotarpio dokumentai gali suteikti daug svarbios medžiagos apie I D. karą, Rusijos revoliuciją ir fašizmo įsigalėjimą Italijoje. Taipgi tikimasi rasti daug įdomios medžiagos apie šventojo popiežiaus Pijaus X kovas su modernizmo sąjūdžiu, kuris bandė anuomet pritaikyti moderniosios filosofijos ir tikslinių mokslų mintis K. Bendrijos doktrina. Prieš tą sąjūdį buvo kovota ekskomunika, tam tikrų knygų skaitymo draudimais bei popiežiaus įvestąja antimodernizmo priesaika.

JAV vienuoliai, 1984 m. pasirašiusieji atsisaukimą, remiantį abortus, turi būtinai viešai pareikšti savo pritarimą K. Bendrijos mokslui šiuo reikalu. Tai pareiškė vienuolių kongregacijos vadovas kardinolas Jean Jerome Hamer, lankdamasis JAV-ese.

Ukrainiečių katalikų vadas Josyp Terelya buvo komunistų nuteistas Užgorodės mieste, Ukrainoje, 12 metų kalėjimo bausmės už "priešsąjaukines" veiklas. Tai pranešė kardinolas Myroslav I. Lubacivsky kancleris kun. Ivan Dacko Romoje. Pasak pranešimo, teismas įvykęs rugpjūčio 20 d.

Kun. J. Stš.

Protesto demonstracija Toronte prieš filmą "Hail Mary", kuriame paniekinančiai vaizduojamas Išganytojo motinos Marijos gyvenimas ir jo aplinka. Demonstracija prie "University Theatre" š. m. rugsėjo 12 d. surengė organizacija TFP (Tradition, Family, Property). Dalyvavo apie 150 įvairių tautybių asmenų. Demonstracija truko 3 valandas. Trys kunigai vadovavo Rožinio maldoms. Jaunimas vaikščiojo su atitinkamais plakatais

Šuolis į Norvegiją

Jaunimo kelionė Baltijos jūra su visais šalutiniais renginiais pasibaigė rugpjūčio 1 d. ir iki lėktuvo išskridimo atgal man liko dar keletas dienų, kurias nusprenžiau panaudoti kelionei į Norvegiją, Oslo miestą. Mano kelionės draugas J. Statkevičius, su kuriuo keliavom iš Toronto kartu ir gyvenom viešbučiuose viename kambaryje, turėjo nusipirkti dar Kanadoje traukiniui bilietą keliauti po visą Europą, tad mielai prisidėjo prie išvykos Norvegijon. Teko man tik nusipirkti traukinio bilietą ir padaryti rezervaciją sėdimai vietai traukinyje. Mat Skandinavijos kraštuose vietas reikia rezervuoti, nes labai daug žmonių keliauja ir nevisada būna sėdimų vietų. Tai vėliau keliaudami pamatėme, kai mūsų skyrius bematant prisipildė keleivių ir vėliau kitose stotyse įlipusiems nebuvo vietos sėdėti.

Norvegijos sostinė

Traukiniu išvažiavom iš Stockholmo iš vakaro ir po devynių valandų kelionės atsižadom Oslo mieste. Europoje atstumai nėra dideli — keletras šimtų kilometrų ir jau esi kitoje valstybėje. Norvegijos sostinės Oslo miestas turi 636.000 gyventojų, o pačioje Norvegijoje vos per 4 mil. gyventojų. Stotyje užeiname į viešbučių registracijos kontorą, kur, pastovėję eilėje, gauname visai netoli stoties prieinama kaina viešbutyje kambarį. Tik registruojantis reikia įmokėti 10% kambario kainos, kuri vėliau viešbutyje grąžinama.

Išėję iš stoties pagrindine Karl Johansgate gatve, kuri yra paversta vien pėsčiųjų alėja, matėme šimtus keleivių su kuprinėmis ar lagaminais žyguojančių į abi puses. Ši gatvė kyla aukštyn ir vėliau aukštesnėje atsiremia į karališkus rūmus, kur gyvena Norvegijos karalius Olav V. Šioje gatvėje daug krautuvų, viešbučių ir istaigų.

Oslo miestas daro mažo ir ne labai turtingo miesto įspūdį po turtingo ir puošnaus Stockholmo pastatų. Gatvėse trūksta švaros, primėtyta popiergalių, kaip ir Kanados miestuose.

Ekskursija laivu

Pirmiausia nusprendžiam įsijungti į ekskursinę grupę ir apžiūrėti miestą. Nuvykę prie miesto valdybos, kur prasideda tos kelionės, sėdame į nemažą laivą, kuris paėmė kelionę po Oslo fiordus. Nors apie Oslo nėra didžiulių jūros išgraužtų kalnų, bet jos šakų ir įvairiausių sąsiaurių bei iškyšulių labai daug. Pro juos sukinėdamasis laivas parodo iš arčiau ir toliau Oslo miestą. Kelionė laivu trunka apie porą valandų. Ji baigiasi prie poliarinio laivo "Fram", kuriuo Nansenas darė ekspediciją 1893-96 m. į šiaurės polių. Tas specialiai tam tikslui pastatytas laivas yra gerai išlaidytas, dabar paverstas muziejumi ir visas iškeltas iš vandens ir padėtas po stogą. Laiptais lipdami aplinkui pirma apžiūrime iš lauko, o vėliau viduje apėiname visas kajutes ir darbo kambarius su paliktais tos kelionės daiktais bei įrankiais.

Plaustai ir laivai

Čia pat, kitame pastate, ir "Kon-Tiki" medžio plaustas, kuriuo norvegų keliautojas Thor Heyerdahl su penkiais palydovais atliko kelionę per Ramųjį vandenyną iš Peru į Polinezijos salas, įrodydamas savo teoriją, kad senovėje tuo būdu buvo keliaujama ir pasiekiamos tolimiausios vietos. Jo kelionė užtruko 101 dieną. Ten pat padėtas ir papiruso nendrių plaustas "Ra II", kuriuo tas pats keliautojas atliko kelionę Atlanto vandenynu. Anksčiau skaičius šio keliautojo parašytas knygas buvo labai įdomu matyti ir apžiūrėti šiuos neįprastus "laivus", kuriais buvo atliktos šios ilgos jūros kelionės.

Kita patalpa paskirta vikingų laivams, kurių bent trys puikiai išsilaikę. Jie atrasti ir atkasti iš dumblo ir žemių sluoksnio 1904 m., bet statyti apie 800-900 m. po Kristaus. Tai su tokiais dideliais laivais (22 m. ilgio), turinčiais kiekvienoje laivo pusėje po 15 ilgų irklų vikingai pasiekdavo ir Lietuvos pakraščius, nuteriodami ir baimės įvyrdami senovės lietuviams. Tie laivai ir kiti dalykai labai išpuošti išpaustytom iš medžio figūrom ir pagražinimais.

Tame pačiame rajone yra ir jūrų muziejus. Tai daugybės laivų modeliai ir kiti su jūra bei laivininkyste susiję rodiniai.

Liaudies muziejus

Apžiūrėję laivus, sėdom į patogų autobusą, kuris nuvežė į norvegų liaudies muziejų. Tai rinkinys būdingų medinių Norvegijos namų, kurie sugabenti iš įvairių krašto vietovių. Labai įdomi medinė katalikų bažnytelė iš 1575 m. su labai gražiais išdrožinėtais papuošimais, medžio skulptūrom. Matėm ir kitus ūkio trobesius bei gyvenamus namus turtingų norvegų su labai trumpomis lovomis. Taipgi matėm šiaurėje naudojamą namuką su viduryje besikūrenančia ugnimi, kurios dūmai išeina per viršų, nes nėra nei dūmtraukio, nei langų.

Iš čia nuvažiuojam į Vigeland skulptūrų parką, kuriame šio norvegų skulptoriaus išstatyti viso gyvenimo darbai. Tai 213 figūrų iš bronzos ir granito žmogaus dydžio nuogos figūros įvairiose pozose vyrų, moterų ir vaikų. Didžiulis apžiūrėkamas 70 m. aukščio irgi papuoštas tomis figūromis kyla į viršų. Reikia stebėtis ką vienas skulptorius per savo gyvenimą gali sukurti bei padaryti.

Slinkininkų bokštas

Aplankėm ir užmiestyje pastatytą žiemos olimpiadai slidininkų šuolio bokštą 60 m. aukščio. Prie bokšto įrengtas įdomus šio žiemos sporto mu-

ziejus, kuriame išstatytos slidės iš seniausių laikų. Iš 800 m. beveik paprastos lentelės, kurios buvo tuo metu naudojamos, o iš 1200 m. laikotarpio — jau labai panašios į šių laikų. Taip pat yra ir ilgiausios slidės, turinčios 3,74 m. ir sveriančios 11 kg. Matyti taipgi modernios olimpinės slidės, medaliai, garbės ženklai, olimpiados laimėtojų taurės.

Su šiuo muziejumi baigėsi miesto įžymybių lankymas, nes buvom paėmę patį geriausią, užtrukusį 8 valandas. Visas tas malonumas kainavo 16 kronų arba 26 dol.

Pašto ženklų rinkiniai

Kitą dieną aplankėme pašto muziejų, kuris atidarytas 1947 m., minint 300 metų Norvegijos pašto sukaktį. Muziejus įrengtas prie centrinio pašto. Čia parodyta viso Norvegijos pašto plėtotė per tuos šimtmečius su daugybe su tuo susijusių rodninių — arkliniai vežimai, autovežimai, lėktuvai. Parodytas net ir paštas, traukiamas rogėmis elnio.

Mums buvo įdomiausias tai viso pasaulio valstybių pašto ženklų labai turtingas rinkinys. Europos skyrūje radome ir Lietuvos visus pašto ženklus, pradedant nuo balto pirmojo pašto ženklo iki paskutinio jau bolševikų okupuoto krašto, kai Lietuvos pašto ženklai buvo pažymėti LTSR raidėmis. Lietuvai paskirti trys dvigubi rėmai, latviams du, estams vienas.

Rezistencijos pėdsakai ir pilis

Prie jūros esančiame forte įrengtas rezistencijos muziejus, kuriame vokiečių okupacijos metu buvo kalinami norvegai. Čia sutelkta pogrindžio spauda, vėliavos, slapti radio siųstuvi, partizanų apmokymas, sabotazo priemonės, Kvislingo veikla. Prie muziejaus pastatytas kuklus granito paminklas žuvusiems norvegams toje kovoje.

Netoli forto yra ir karališkoji pilis, kur viduramžių laikais gyveno bendri danų ir norvegų karaliai. Pačios pilies tų laikų kambariai ir salės labai paprastos su medinėmis grindimis, židininiais ir tų laikų baldais. Ant sienų kabo karalių portretai, karališkos vėliavos. Apačioje — pilies šventovė, kuri ir dabar naudojama. Netoli pilies yra didelis karo muziejus su įvairių ginklų rinkiniu.

Per dvi dienas išvaikščiojom visas svarbesnes Oslo miesto vietas, apžiūrėjom muziejus, įskaitant istorijos ir etnografijos. Jame pavaizduota, kaip nuo akmens amžiaus prieita iki dabartinių kultūrų įvairiuose kraštuose. Iš Oslo traukiniu teko grįžti Kopenhagon, kur laukė lėktuvas atgal į Torontą.

A+

GERDAI KARL

mirus V. Vokietijoje,

jos šeimai — vyrui OSKARUI, sūnui ir dukrai su šeimomis, sesutei ERIKAI SAKIENEI ir jos visai šeimai reiškiamu nuoširdžią užuojautą —

Alfonasas, Adrienne, Klemensas Sakavičiai

A+

BIRUTEI STRAZDIENEI

mirus,

jos vyrui JURGIUI, kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamu nuoširdžią užuojautą —

Toronto lietuvių profesionalų ir verslininkų sąjunga

PADĖKA

Gilaus skausmo ir liūdėsio valandoje, mirus mūsų brangiai žmonai, motinai, močiutei ir sesutei

a.a. EUGENIJAI BARYSIENEI

rugsėjo 4 d. St. Cabrini ligoninėje, nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. St. Šileikai už Rožinį koplyčioje, laidotuvių Mišias ir maldas prie kapo.

Dėkojame: Jūratei Stirbenei už perskaitymą velionės poezijos šermyse, Rasai Kroktytei už solo giedojimą Mišių metu, vargonais palydėjusiam kun. M. Milox.

Dėkojame už aukas Mišioms, Tautos fondui ir Lietuvių fondui, už maldas bei užuojautas.

Dėkojame karsto lydėjams šventovėje ir visiems dalyvavusiems laidotuvsė.

Giliai nuliūdę — vyras **Sigmas, dukra Regina, žentas Benediktas, vaikaičiai — Aleksandras, Andrius, sesutės — Teodora, Jadvyga ir Juzefa su šeimomis**

Ar liūdnesnio kas būti galėtų
Už likimą žmogaus šioj naktį?
Jo gimimas toks ilgas ir lėtas,
O mirtis — nelaukta ir staigi.

VYTAUTAS MAČERNIS

PADĖKA

A. a. dr. Bronius Povilaitis

1907. IX. 5 — 1985. VII. 17

Netikėtai mirus mano brangiam vyrui Broniui, nuoširdžiai dėkoju visiems dvasiškams, suteikiusiems paskutinį dvasinį patarnavimą laidotuvių metu ir asmeniškai prisiminusiems maldose: Delhi Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. L. Kemėšiui, kun. dr. Pr. Gaidai, kun. F. X. Paul, kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. K. Butkui, OFM, kun. J. Kubiliui, SJ, prel. J. Bertašiui, kun. dr. J. Gutauskui, kun. K. Kakevičiui.

Dėkoju solistui V. Verikaičiui ir Šv. Kazimiero parapijos chorui už giedojimą; organizacijų atstovams, mieliems draugams ir brangiems giminėms už jautrius atsisveikinimo žodžius koplyčioje ir kapinėse, organizacijų ir bendraminčių su rengtus velionies paminėjimus.

Ypatinga padėka mano draugėms už giminių ir svečių globą bei priežiūrą šermenų metu.

Gili padėka giminėms, kaimynams ir draugams už pareikštą užuojautą žodžiu ir raštu, atsiųstas gėles ir gausias aukas šv. Mišioms, Tillsonburgo ligoninės širdies fondui, "Tėviškos žiburiai" ir a.a. Broniaus knygos išleidimo fondui, kuris organizatorių ir dosnių aukotojų pastangomis paliks vienas didžiausių Broniaus gyvenimo pėdsakų.

Nuoširdi padėka broliui Petriui ir seseriai Linai, mano seserų ir brolių šeimoms, jų jaunimui už karsto ir aukų nešimą, skaitymus Mišių metu. Broliškas Petro rūpestingumas buvo didelė atrama mano skaudžiam išgyvenime.

Prie šios padėkos jungiasi visi a.a. Broniaus broliai ir seserys bei jų šeimos iš anapus Atlanto.

Negalėdama visus asmeniškai išvardinti, nuoširdžiausiai dėkoju už Jūsų meilę mano skausme ir meldžiu Dievą palaimos Jums visiems.

Žmona Monika

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniskai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prakapas.

Tel. 233-4486

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbamiosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

PADĖKA

Š.m. liepos 26 d. eismo nelaimėje tragiškai žuvo mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

a.a. STASYS MORKŪNAS

Palaidotas š.m. liepos 30 d. Šv. Jono lietuvių kapuose Mississaugoje, Ontario.

Gilią padėką reiškiame: Aušros Vartų parapijos kunigui dr. J. Kubiliui už taip gražiai sukalbėtą Rožinį ir jautrius bei prasmingus žodžius laidotuvių išvakarėse; kun. Alf. Grausliui už atlaikytas šv. Mišias ir pasakytą pamokslą; klebonui kun. J. Aranauskui už patarimus ir pastangas prieš ir po laidotuvių.

Ypatingą padėką AV parapijos chorui už taip gražiai sugiedotą "Libera" sekmadienį, liepos 28, po 11 val. Mišių, solistei Ginei Čapkauskienei už gražų giedojimą šv. Mišių metu.

Nuoširdi padėka Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui už apeigas šventovėje ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą, taip pat – kun. K. Kaknevičiui.

Nuoširdus ačiū R. ir D. Sondoms, Arvydui Blaundžiūnui Toronte už visus rūpesčius laidotuvių namuose ir puikius pietus jų namuose po laidotuvių, taip pat P. ir J. Adamonių šeimai bei kitiems už suruošimą kavutės po Rožinio Montrealyje.

Dėkojame visiems už vainikus, gėles, nepaprastai didelį skaičių užprašytų šv. Mišių, ekzekvių: Montrealyje, Toronte ir kt. šventovėse; už aukas suteiktas: Kanados lietuvių fondui, Tautos fondui, Kanados lietuvių laikraščiams; už visas užuojautas, paskelbtas laikraščiuose, pareikštas asmeniškai, telegramomis arba laiškais.

Ačiū visiems mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems, gausiai dalyvavusiems Rožinyje, šv. Mišiose Montrealyje, palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą torontiečiams.

Ypatingą padėką tariame Albinui Blaundžiūnui už gražiai pravestas apeigas Montrealyje.

Nuliūdę – žmona **Marija dukra Saulė su šeima**
ir sūnus **Algis su šeima**

Kodėl vieni ir kiti bėgo?

Prisimenant dvi Lietuvos okupacijas, kai vieni bėgo į rytus, kiti — į vakarus

K. RADVILA

Buvę ir dabarties įvykiai rodo, kad labai dažnai tos pačios tautos žmonės, kitų žmonių įtakų bei jų pačių egoistinių užmačių paveikti, padaro daug žalos savo tautiečiams. Dažniausiai tik dėl atskirų individų kiršinančios veiklos visuomenė būna taip suerzinta, jog išsivysto aštrūs, dažnai net kvaili vieni kitų kaltinimai, kurie nuveda į kruvinus ir viską naikinančius susikirtimus. Neatlaidžiausias ir ilgiausiai tarp savų tautiečių kovos trunka, kai jos užverda tarp skirtingų religijų tautiečių.

Zvelgdami į lietuviškąjį išeivijos kiemą, kol kas esame ramūs, nes dar vieni kitų namų nesprogdiname. Vienų kitiems pabarimų pasitaiko, bet jie ir reikalingi klystkeliams einantiems bei tautinei drausmei nusizengiantiems tautiečiams. Jie to verti. Besaikis kuklumas ar pro "pirštus" praleidinėjimas nemažiau žalingas už tautinės drausmės nepaisymą.

Palyginus mūsų išeivijos tragikomišką savitarpio nesugyvenimą su atėjų pavergtai lietuvių tautai įvestų ir vietinių kvilsingų vykdomu teroru, matyti didelis skirtumas — kaip tarp žaidimo ir tragedijos. Tokia tragedija mūsų tautą ištiko 1940 m. birželio 15 d. Raudonieji rusų imperialistai okupavo Lietuvą ne šiaip sau, kad tik savo teritoriją praplėstų, bet su iš anksto paruoštu planu: okupuoto krašto gyventojus išnaikinti ir į jų vietą savuosius įsodinti. Kraštą nusiaubė, paruoštam planui vykdyti pirmiausia įkino "socialistines demokratijas" ištroškčius lietuvių, antilietuviškai nusiteikusius žydus bei kitokių tautybių prokomunistinį elementą.

Visi jie, kiek per pirmuosius okupacijos metus suspėjo, savo užduotį atliko. Turėdami stiprų atėjų užnugarį, jie saviems tautiečiams atėmė pilietines bei apskritai žmogaus teises. Valstybinę santvarką pats okupantas sugriovė.

Kas yra atsakingi už masinį žmonių bėgimą iš Lietuvos II D. karo pradžioje? Komunistai bėgo pas "tėvą" Josifą kartu su besitraukiančiais sovietų kariuomene, o karui baigiantis — kiti bėgo į vakarus.

Į rytus

Kadangi komunistai pirmieji iš Lietuvos bėgo, tai pirmiausia apie juos ir kalbėjome — kodėl jie bėgo? Jei visi pripažintume logikos dėsnius, atsakymas būtų labai trumpas ir paprastas: komunistai bėgo todėl, kad jie per pirmuosius rusų okupacijos metus labai sunkiai nusikalto lietuvių tautai. Jie terorizavo nekaltus žmones, sodino į kalėjimus, masiškai žudė ir paskutinėmis prieš karą dienomis keliasdešimt tūkstančių ištremė į Sibiro taigas.

Svarbiausia, Lietuvos žmonės rusams niekuo nebuvo nusikalte. Juk lietuviai nebuvo Rusijos okupavę ir su jais jokių reikalų (išskyrus diplomatinus) nebuvo turėję. Tiesa, nemažai komunistų bei kitokių pažiūrų žmonių už anti-valstybinę veiklą buvo sodinami į kalėjimus. Betgi taip elgsi visų nepriklausomų valstybių tautos su griauinančiais valstybės pamatus sveikatos valstybės agentais. Tai gi komunistai, žinodami ką jie buvo Lietuvoje padarę ir ką jie už tuos darbus nusipelnė, bėgo Rusijon.

Čia kalbame tik apie dalį tautos tragedijos, t. y. apie pirmųjų okupacijos metų tragediją. Kaip dabar patys komunistai skelbia, pati didžioji lietuvių tautos tragedija vyko karui pasibaigus. Leonardas Aleksiejūnas "Gimtojo krašto" laikraštyje, 1985. VIII. 1 laidoje rašė: "Išstojimas į TSRS suteiktę sąlygas kuo greičiau likviduoti sunkius hitlerinės okupacijos padarinius, atstatyti po karo nuniokojimus. Padėtis krašte buvo nelengva: netekta maždaug ketvirtadalis gyventojų". Kad tiek žmonių Lietuvos neteko, paskelbė ir LTSR "ministerių" tarybos pirm. Antanas Barkauskas liepos 20 d. KP tarybos posėdyje. Tai yra apie 750,000 žmonių. At-

rodo, tas žmonių skaičius prarastas, kaip L. Aleksiejūnas rašė, "likviduojant hitlerinės okupacijos padarinius". Reiškia jau po karo, kai raudonieji kanibalai vėl grįžo į Lietuvą.

Į vakarus

Prisilaikydami tokių pat logikos dėsnų, išsiaiškinkime, kodėl karui baigiantis bėgo kiti, nelaukdami kol grįš Stalino diktatūros šalininkai. Jie bėgo, kad išvengtų pirmosios okupacijos metu komunistų pradėto mirtino teroro. Bėgo ypač tie, kurie buvo patyrę, kad jie jau kartą buvo į trėmių sąrašus įrašyti pirmosios okupacijos metu.

Komunistai, būdami laikinai nugalėtojai, nepripažįsta, jog iš tikrųjų jie yra tie tikrieji nusikaltėliai žmoniškumui. Jie turbūt ir patys negalėtų susikačiuoti, kiek daug nusikaltimų žmonijai jau yra padarę. Jie savo nusikaltimus kitiems priskiria.

Sutikime, jog rusai, prijungę Lietuvą prie Sov. Sąjungos, negalėjo jos gyventojams daryti lengviančių ekonominių bei politinių išimčių, nes tokių pat palengvinimų būtų pradėjusios reikalausti ir kitų respublikų tautos, neišskiriant nė pačių rusų. Bet kam reikėjo griebtis kanibališkos tautžudystės? Kam tuos žmones, net ir kūdikius, iš Lietuvos už kelių tūkstančių mylių numerinimui reikėjo gabenti?

Turbūt norima įtaigoti, jie nebūtų paklūsę naujai santvarkai. Tai nesąmonė! Tai begėdiškas ir ciniškas kanibališko elgesio pateisinimas.

O gal visai tautai buvo keršijama už pagarsėjusį 4 komunarų (taip jie vadinami) sušaudymą, kuriems Lietuvos kariuomenės teismas mirties bausmę paskyrė? Betgi pagal Jono Dainausko teigimą ("Pasaulio lietuvis" 1985 m. 5-6 nr.) tiems komunarams bausmė nebuvusi paskirta su Stalino žinia ir pagėdavimu. Stalinas ir perversmą 1926 m. Lietuvoje organizavęs, kad perversmą įvykdžiusieji įtaigotų Lietuvos kariuomenės teismą paskirti Staliniui nepaklusniems neklauda-

Prie įėjimo į garsųjį Kryžių kalną Lietuvoje rymantis Rūpintojėlis su išpjaustytais poeto J. MARCINKEVICIAUS žodžiais: "Ašara Dievo akis, nieko tavęs neprašau, Lietuva, ką tu veiki? Tik nenutildoma šauk, volunge šauk ažuole, akmeniu kelio gale..."

Nuotrauka gauta iš Lietuvos

doms mirties bausmę. Jeigu tai tiesa, tai kuo kalta lietuvių tauta?

Lietuviai — naciai?

Komunistai nuolat rašo apie kažkokių lietuvių nacius. Juk visiems yra žinoma, kad vokiečiai iš viso lietuvių nepriėmė ir savo nacionalsocialistų — sutrumpintai nacių partiją. Nebuvo nė vienos lietuvių ideologinės partijos, kuri su vokiečių nacionalsocialistų partija būtų susiliejęs. Tuo tarpu lietuvių komunistai nuo pat pirmos okupacijos dienos, užuot savo krašto ir tautos labai dirbę, vergiškai pradėjo rusų interesams tarnauti, akiai vykdydami jų planus. Rusai įsitikinę, kad lietuviai komunistai jiems yra lojalūs, leido plėsti komunistų partiją, kuri palyginti per trumpą laiką narių skaičiumi gerokai paaugo, nes norinčių valdžioje būti oportunistų ir pas mus nestigo, nepaisant kokia ta valdžia buvo. Greitai

buvo įsteigta (prieš karą negirdėta) komjaunimo organizacija. Neteko girdėti, kad vokiečiams užėmus Lietuvą, joje būtų buvusi įsteigta Hitlerio jaunimo organizacija. Tai iš kur tie lietuviški naciai atsirado? Jeigu komunistai naciais pravardžiuoja visų lietuvių ideologinių partijų bei sąjūdžių žmones, tai čia jau kitas reikalas.

O juk galėjo būti ir kitaip: nė vienas komunistui nebūtų reikėję bėgti, jei per pirmuosius rusų okupacijos metus nebūtų trėmė Lietuvos žmonių ir mirties gulagus agoniškai mirčiai bei vietoj juos žudė. O kitiems nebūtų buvę reikalo ir vakarus bėgti, jeigu iš Stalino imperijos grįžtančių lietuvių bei kitataučių komunistų grįžimas su savim nebūtų nešęs mirtį ir siaubą į karo audrų nusiaubtą Lietuvos žemę. Tada visi bendromis jėgomis būtų darę kas galima, jei ir ne sau, tai bent ateinančioms kartoms.

ANTANAS MACEINA

Kritinė užsklanda

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

2. Marksistinis pobūdis

Išlaisvinimo teologijos tyla komunistiškai valdomų tautų atžvilgiu ir jos pasitikėjimas socialistine sistema ("socialistinė visuomenė, pasak L. Boffo, teikia objektyviai geresnių sąlygų Bažnyčios visuotinumui reikštis") remiasi marksistiniu sandu, kuris, tarsi koks požeminis šaltinis, gaivina jos idėjas bei pastangas. Tikėjimo kongregacija savo instrukcijoje yra nurodžiusi į šį sandą gana įsakmiai (plg. VI, 10; VII, 1-13; VIII, 1-13; X, 16).

Bet kaip tik ana nuoroda labiausiai ir piktina išlaisvinimo teologijos atstovus, šalininkus bei užtarėjus. K. Fusselis, pavyzdžiui, kritikuodamas Tikėjimo kongregacijos nuorodą, vadina ją "beatodairiškai piktu (kalt-schnauzig) taiklumu, kuriuo instrukcija mėgina išlaisvinimo teologiją tapatinti su marksizmu, nusikalsdama bet kokiam intelektualiniam sąžiningumui bei rūpestingumui"; tai rodą "partinį kongregacijos nusistatymą teorijų kovoje: marksizmas turįs į anksto būti pasmerktas kaip apakimas".¹⁰⁸ O kardinolas P. E. Arns, Sao Paulo arkivyskupas, neseniai kalbėdamas spaudos atstovams Romoje, išlaisvinimo teologijos įglaudimą ir marksistinę ideologiją paskelbė esant nuodėme arba neteisėbe vargšų atžvilgiu, kadangi P. Amerikos vargšai nesiekia nei turto, nei valdžios; jie tik norį padoriai pragyventi.¹⁰⁹

Kodėl tokios priežybės? Ar Tikėjimo kongregacija iš tikro neapdairiai ir todėl neteisingai teigia, esą marksizmas "beveik mistiškai žavi" išlaisvinimo teologiją (VII, 4)? — Įvairiopa šios teologijos sąlytį su marksizmu esame minėję jau ir anksčiau (plg. šio str. I, 2; II, 2,3). Čia nūn mėginsime paryškinti tik tuos teiginius, kurie išlaisvinimo teologiją neabejotinai sieja su marksizmu — su jo teorija ir praktika. Žinoma, galima ginčytis, ar šie teiginiai yra iš vidaus suaugę su materialistine pasaulėžiūra, o tuo pačiu ir su religijos neigimu, kaip tai juos interpretuoja Tikėjimo kongregacijos instrukcija (plg. VII, 6, 9). Tačiau vargu, ar būtų galima abejoti, kad šie teiginiai yra pasiimti iš marksistinės sociologijos ir kad todėl jie visą išlaisvinimo teologiją neišvengiamai lenkia marksistinės sistemos kryptimi.

Patys išlaisvinimo teologijos atstovai, ypač G. Gutierrez, anaipol nesigina, kad jie analizuoja visuomenės sąrangą pagal marksistinį metodą. Dar daugiau: G. Gutierrez yra tiesiog įsitikinęs, jog "socialinės bei politinės problemos Lotynų Amerikoje nėra galimos išspręsti, nepasigelbstint marksistine analize ir iš jos kylančią klasių kovą".¹¹⁰ Tai vaizdžiai patvirtina L. Boffas. Jis rašo: "Mums reikia analizuoti tikrovę moksliskai, tačiau taip, kad tai suprastų ir liaudies. Štai, sakysime, priemiestyje esama skurdo. Analizuoti tai moksliskai reiškia rasti priežastį, kodėl šio skurdo esama.

Nes jis yra kilęs ne iš tinginystės, ne iš dar neišnaudotų galimybių, o iš būdo, kaip žmonės pasiskirsto už darbą gautą atlygį. Dirba visi, bet kai kurie, valdantieji kapitalą, grobia didesnę visų uždarbio dalį. Jie perka darbą, stumia kitus į visuomeninio gyvenimo pašalį ir tuo kildina skurdą. Šitaip vargšas virsta nuskurdėliu arba kapitalistinės visuomenės atmata (Subprodukt)".¹¹¹

Tokia skurdo priežasčių analizė yra aiškią pasiskolinta iš Markso. Tai tezė iš komunistų manifesto: "Modernusis darbininkas, užuot žengęs kartu su pramone priekiu, vis labiau smunka net žemiau už savos klasės sąlygas. Darbininkas virsta skurdžiumi (Pauper)".¹¹² Nėra abejonės, kad, norint vargą pašalinti, reikia "ieškoti jo priežasčių, kurios jį kildina ir veda prie žmogaus teisių pažeidimo", kaip pastebi L. Boffas (op. cit. p. 60). Tačiau kodėl prie šių priežasčių turi būti marksistinė? Ar Markso sociologija iš tikro yra tokia, jog išaiškina visuomeninės istorijos vyksmą bei jo pakaitas, galiodama net ir šiandien? Išlaisvinimo teologija teisingai laiko išeities tašką "kiek galima geresnį socialinės, ūkinės, kultūrinės ir religinės tikrovės pažinimą".¹¹³ Tačiau kodėl šis pažinimas turi būti vykdomas pagal marksistines prielaidas? Argi marksizmas yra vienintelė visuomeninio vyksmo bei jo sąrangos interpretacija?

Jeigi išlaisvinimo teologija šią interpretaciją vis dėlto renka ir savi analizei taiko, tai ji privalo tiek savo pasirinkimą, tiek pritaikymą pagrįsti bei pateisinti. Ji privalo visų pirma galvėti su pačiu marksizmu, įrodydama jo pirmenybę ryšium su kitomis visuomenės interpretacijomis, sakysime, su socialine Bažnyčios doktrina ar su socialiai įpareigota privatinės nuosavybės teorija, kuri, pavyzdžiui, dabar yra įgyvendinta V. Vokietijoje. Rinktis marksistinę interpretaciją kaip savaime aiškią reiškia būti nekritiškam ir aklam visai tai visuomenei sąrangai, kuri yra kaip tik išaugusi iš marksistinės teorijos: tai R. Europos ir ne vieno krašto Azijoje, Afrikoje ir P. Amerikoje sąrangą, kuri anaipol nepasiteisina nei ekonomiškai, nei socialiai, nei religiskai ir kurioje žmogaus teisės net dar dažniau žeidžiamos.

Kuo gi išlaisvinimo teologija remiasi tikėdamasi, kad įgyvendintas P. Amerikoje marksizmas bus kitoks, negu R. Europoje? Ar minėtu "katalikiškuoju substratu"? Tačiau, sakysime, Lenkijoje katalikiškasis substratas yra gal net stipresnis ir gilesnis, negu P. Amerikoje. O vis dėlto marksistinė Lenkijos sąrangą yra didžiai slogi ir socialinio aprūpinimo, ir žmogaus teisių, ir galop religijos atžvilgiu. Todėl išlaisvinimo teologai neturėtų rūstintis bei piktintis, jei Tikėjimo kongregacija juos perspėja, kad visų pirma jie patys išsilaisvintų iš "klasių kovos mito" ir paregėtų "tą karčią istorinę partiją, prie kurios klasių kova yra privedusi" (XI, 11).

Marksistinė yra ir išlaisvinimo teologijos kalba apie vargšus kaip "istorijos subjektą", vadinasi kaip jėgą, kuri ateityje "formuos būsimąją visuomenę", vis labiau "tardama savo žodį" ir vis labiau neigdama "eli-

tinį nusistatymą".¹¹⁴ Pasak L. Boffo, "istorinis laisvinimosi subjektas yra prispausta liaudis, kuri savo prispaudą įsisąmonina, organizuojasi ir planuoja praktinių žingsnių, siekiančių mažiau priklausomos ir mažiau neteisingsios visuomenės. Kitos klasės gali ir privalo jungtis į šiuos prispaustųjų planus, bet jos negali perimti vadovavimo... Liaudis pati ima savo likimą į savo rankas".¹¹⁵ Tai ir yra ta "liaudies hegemonija" (P. Richard) arba "politinis proletariato viešpatavimas", kaip tai nusakė Marksas.¹¹⁶ Tačiau kaip tik šia liaudies hegemonija arba pastanga padaryti liaudį vadovaujančiu istorinio vyksmo subjektu išlaisvinimo teologija ir įsijungia į marksistinio sąjūdžio eigą.

Komunistų manifeste Marksas yra rašęs: "Fantastinis būsimos visuomenės vaizdavimas kyla tada, kai proletariatas yra dar labai neišsivystęs, vadinasi, kai jis dar pats pergyvena savo padėtį fantastiškai ir pasiduoda savam nesąmoningam įkarščiui (Draengen) keisti visuomenę" (p. 557). Užtat Marksas perspėja, kad buržuazinės visuomenės pašalinimas tokiu metu "yra būtinai pasmerktas nepasisekti kaip tik dėl ano dar neišsivystusio proletariato stovio (Gestalt)". Net ir kritiniai komunistinių raštų reikalavimai, pvz. "pašalinti miesto ir kaimo skirtybes", "skelbti visuomeninę harmoniją", "paversti valstybę tik gamybos administratore", — net ir "šie reikalavimai turti grynai utopinės prasmės".¹¹⁷ Kaip tad įsąmoninti proletariatą, kad jis žiūrėtų tiek pats į save, tiek į savo ateitį nebe fantastiškai, o realiai?

Į tai atsakė ir tuo būdu Marksą papildė Leninas. Savo rašte "Kas daryti?" (1902 m.) jis pabrėždamas nurodo, kad "politinė klasių sąmonė darbininkams gali būti įdiegta tik iš šalies, vadinasi, iš tokios srities, kuri buvusi anapus ekonominės kovos, anapus santykio tarp darbininkų ir darbdarvų. Ką tad daryti, kad darbininkams būtų perteiktas politinis susipratimas?" (I, 240). Kitaip truputį šį klausimą nusakius, jis skamba: kas įsąmonina proletariatą kovai už išsilaisvinimą? Lenino atsakymas yra aiškus: "Mūsų laikais, rašo jis, tik partija gali būti revoliucinių jėgų avangardas".¹¹⁸ Ši nuoroda yra įsivirtinusi marksistiniame sąjūdyje lig pat mūsų dienų. Ne proletariatas kaip toks veda kovą, bet partija: tai ji anuos Markso minimus nuskurdėlius sąmonina, tai ji juos organizuoja, tai ji yra istorijos subjektas.

Ir staiga mums aiškėja Bažnyčios vaidmuo P. Amerikos vargšams; vaidmuo, kaip ji supranta bei vykdo išlaisvinimo teologiją. Šio žemyno vargšus ji vaizduoja taip, kaip Marksas savo laikų neišsivystusių bei nesąmoningą proletariatą. Bet štai, Bažnyčia įsipareigoja šiems vargšams, eina į juos, atveria jiems akis jų pačių būklei ir organizuoja juos kovai už išsilaisvinimą. "Bažnyčia tampa liaudies tribunū", vaizdingai nusako L. Boffas šį Bažnyčios vaidmenį.¹¹⁹ Savimi pačia Bažnyčia buvusi, be abejonės, anapus ekonominės bei politinės srities, vadinasi, ji yra ta Lenino minima sritis "iš šalies", kuri vienintelė tegali įdiegti vargšams jų kaip vargšų sąmonę. Įsipareigoti vargšams reiškia giliausia prasme įsipareigoti šiai proletarinei sąmonei, iš kurios paskui teka ir organizacija, ir kova, ir galop išsilaisvinimas.

Enciklikoje "Mater et magistra" (1961 m.) popiežius Jonas XXIII neigia Bažnyčiai metamą kaltinimą, esą ji "vargšams skelbusi nuolankumą" (I, 2). Žiūrėti į šį kaltinimą formaliai, jis yra, žinoma, neteisis, kadangi Bažnyčia yra skelbusi ir vargšų teises. Tačiau, antra vertus, Bažnyčia niekad nėra raginusi vargšų susivokti ir kovoti. Ji niekad nėra žadinusį jų sąmonės, kad jie sąjėga ir todėl galį pasukti istorijos ratą kita, jiems naudingesne, kryptimi.

Čia tad ir slypi skirtumas tarp ankstesniųjų Bažnyčios pasisakymų (Leonas XIII, Pijus XI, Jonas XXIII) vargšų reikalui ir dabartinių išlaisvinimo teologijos užmojų. Išlaisvinimo teologija kalba ne apie vargšus kitiems, bet ji kalba vargšams patiems. Ji kalba jiems taip, jog jie suvoktų savyje glūdinčią galią ir susiorganizuotų, nes "jei liaudžiai stinga tokios ar kitokios organizacijos, tai liaudis nepajėgia mobilizuoti savų jėgų"; vargšai kaip jėga reikiiasi tik organizacijos pavidalu; tik tada jie tampa "tikru liaudies sąjūdžiu"; be organizacijos jie maną, kad jų būklė esanti "Dievo norėta", ir todėl liekų neveiklūs. "Tik tada, kai pirmūnams (Vorreitern) pasiseka masė išjudinti, kad ji kovotų už savo gyvenimo sąlygų pagerinimą, ji liaujasi buvusi pasyvi ir imasi savomis jėgomis spręsti savas problemas... Liaudis atranda savo vertę ir planuoja savo ateitį kaip siekiamą tikslą, nieko nesiskolindama iš mokyto ir valdančio elito".¹²⁰

Tokiais liaudies sąjūdžio pirmūnais P. Amerikoje kaip ir turį būti, pasak išlaisvinimo teologijos, Bažnyčios atstovai. Per liaudies bendrijas Bažnyčia įvairiopa būdu "veikliai dalyvauja liaudies sąjūdyje ir virsta svarbiu veiksniumi liaudžiai formuoti" (op. cit. p. 510). P. R. de Olivera neabejoja, kad Bažnyčia "šiam sąjūdžiui išpaudžia savų bruožų", ir kaip pavyzdį mini sandinistų revoliuciją Nikaragvoje, kur religija "giliai perskverbta revoliucijoje dalyvaujančius krikščionis" (t.p.). Trumpai tariant, Bažnyčia P. Amerikos vargšams yra tai, kas partija marksistiniam sąjūdžiui, būtent: ji diegia jiems klasės sąmonę, ji juos organizuoja ir tuo būdu ruošia visuomeniniam perversmui. O kadangi šis perversmas, išlaisvinimo teologų įsitikinimu, galįs įvykti tik revoliucijos keliu, tai Bažnyčia savaime esti įtraukiama ir į revoliuciją kaip aktyvi jos dalyvė, ką Nikaragvoje regime labai aiškiai.

Visa tai rodo, kad iš Markso pasiskolinta visuomenės analizė anaipol nelieka tik teorinė priemonė, tik įrankis pažinti. Ji savaime veda į marksistinę praktiką, paverčiančią Bažnyčią šios praktikos veiksmu. Ši gi praktika, įvykdyta kaip visuomeninė sistema, vieną neteisę pakeičia kita, kas R. Europoje yra išėję aiškėn visu siaubumu. Štai kodėl Tikėjimo kongregacija ir perspėja išlaisvinimo teologiją nepasitikėti klasių kovos principu (plg. IX, 10) ir nemanyti, esą perversmas marksistiniu metodu išlaisvins vargšus iš sunkios jų padėties, nes "nuvertinti neteisębe gindančias struktūras revoliucine prievarta dar anaipol nereikia tuo pačiu (ipso facto) įvesti teisingą valdymo sistemą" (XI, 10).

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

STOJAMIEJI EGZAMINAI

Stojamieji egzaminai į aukštąsias Lietuvos mokyklas buvo laikomi nuo rugpjūčio pradžios. Į dienišius skyrius egzaminus laikė 13.500 merginų ir vaikų, tačiau buvo priimta tik 8.900. Praktiškai tai reiškia, kad 4.600 egzaminus laikiusių abiturientų į aukštąsias mokyklas negalėjo patekti, o tai sudaro daugiau kaip pusę visų išlaikiusių egzaminus. Teisinamasi, kad į kai kurias specialybes vyko konkursiniai egzaminai, atrinkę iš anksto nustatytą priimamųjų skaičių, kurin pateko stipriausieji egzaminų dalyviai. Šiomet, kaip ir ankstesniais metais, populiariausios tebėra gydytojo, teisininko, prekybininko, istoriko, psichologo specialybės.

MOKSLO PRADŽIA

Naujieji mokslo metai Lietuvos mokyklose pradėti rugsėjo 1 d., nors tada buvo sekmadienis. Aukščiausiojo sovietinio prezidiumas Maskvoje rugsėjo pirmąją yra paskelbęs Mokslo žinių dieną — "visaliaudinė šventė". Mokyklose išskabinamos sovietinės vėliavos, rengiami minėjimai, pionierių rikiuotės, susitikimai su II D. karo dalyviais ir darbo veteranais. Mokyklų skambantis Lietuvoje į klases pakvietė pusę milijono moksleivių. Jiems duris atvėrė daugiau kaip 2.000 pradinių, aštuonmetinių ir vidurinių mokyklų. Prieš pat mokslo metų pradžią pabaigusių vaikinų išklė naujos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Kėdainių ir Sirvintų vidurinės mokyklos, parūpinusios apie 11.000 naujų mokslo vietų. Mokyklose darbą pradėjo 54.000 pedagogų, kurių eilės papildė 1.900 jaunųjų specialistų. Du trečdaliai jų dirbti pradėjo kaimiškose Lietuvos rajonuose. Šie mokslo metai yra antrieji mokyklos reformos metai. Į parengiamąsias klases mokyklose ir vaikų darželiuose susirinko apie 50.000 šešiametį moksleivių, o nuo ateinančių metų mokysis visi šio amžiaus vaikai. Pakaitimu susilaukė aštuntųjų — vienuoliktųjų klasių moksleiviai. Jiems pradėti dėstyti skaitiavimo pagrindų, šeimyninio auklėjimo kursai. Daugiau dėmesio skiriama darbiniam auklėjimui, fiziniam lavinimui, kad mokiniai nuo pat jaunų dienų įprastų prie darbo, stiprintų savo organizmą. Kad moksleiviai nebūtų perkrauti užduotimis, suprastinamos per daug sudėtingos kitų dalykų programos, paruoštas aiškesnis ir konkretesnis jų dėstymas. Naujus mokslo metus aukštosiose Lietuvos mokyklose pradėjo 68.000 studentų, kurių 40.000 studijuos dieniniuose dvyklos aukštųjų mokyklų skyriuose. Beveik 9.000 vaikinių ir merginų auditorijų slenkstį šiais metais peržengė pirmą kartą.

ARKLIAI MIŠKUOSE

"Girių" redakcijos darbuotojas Vaclovas Trepėnaitis "Vasietiečių laikraščio" 80 nr. paliečia arklų klausimą Lietuvoje. Jų keli tūkstančiai dabar yra miškų ūkiuose. Arkliai nepakeičia-

mi šlapiuose plotuose, retiniuose ir sanitariniuose kirtimuose, kai iš tankmės reikia ištraukti malkinius medžius, atsivežti sodmenų į sodinvietes, nukakti į tolimesnę biržę. Dėl to arklų skaičius girininkijose auga. Pvz. Rokiškio girininkijoje buvo likę tik 63 darbiniai arkliai, o dabar čia auga jau 24 kumeliukai. Miškininkai įsigiję tris veislines kumeles, įrengė joms tinkamas ganyklas Salagirio girininkijoje. Arkliai naudojami Salagirio, Vyžūnų, Kamajų girininkijose, bet nė vieno jų nematyti Rokiškio rajono kolchozų ir sovchozų miško biržėse. Pasak Rokiškio rajono žemės valdybos ūkio vyr. miškininko B. Urbo, anksčiau beveik visi ūkių eigučiai laikė arklus, o dabar juos turi 9 eigučiai iš 32. Rokiškio rajono ūkiuose eigučių arklams išlaikyti nesikiama pašarų. Patys eigučiai, būdami senyvo amžiaus, jau ne visi pajėgia apsirūpinti pašarais iš miško plotų.

"ŽVAIGŽDUTĖ" VAIKAMS

Kaišiadoryse baigtas statyti 320 vietų vaikų lopšelis-darželis "Žvaigždutė". Jos patalpos yra erdvios, jaukios, kieme turi įrengtą dekoratyvinį baseinėlį, keliolika pavėsinių, vaikų žaidimo aikštelės. "Žvaigždutė" — ketvirtas vaikų lopšelis-darželis Kaišiadoryse.

SKAUDI NELAIME

Zarasų rajono mažųjų laivų inspektorius Vytautas Nastauskis praneša, kad rugpjūčio 15 d. Avilio ežere nuskeno pameškėrioti sumanęs Kęstutis Bakutis. Prie ežero jis atvyko dviračiu, be meškeriojimo įrankių, kuprinėn įsidėjęs tris butelius vyno. Matyt, dėl išgerto vyno meškeriojimas nesisekė. Kai sušlapo degutukai, K. Bakutis parūkyti valtele nuplaukė pas netoliese žvejojusius draugus, o paskui vėl grįžo ankstesnėn vieton. Mesdamas inkarą iškriko iš valties ir nuskendo.

JEHOVOS LIUDININKAS

Paulius Matukas "Vasietiečių laikraščio" 40 nr. rašo apie kariuomenėje atsisakiusį tarnauti Jurbarko rajono Viešvilės kaimo gyventoją Arūną Ušvaltą. 1984 m. lapkričio 18 d. tas 24 metų amžiaus vaikiną nepasirūdė komisariate, o vėliau pareiškė netarnausiąs kariuomenėje, nes imti ginklą į rankas draudžia Jehovos liudininkų tikėjimas. Liaudies teismas š. m. sausio 11 d. A. Ušvaltui paskyrė 2,5 metų laisvės atėmimo. P. Matukas prisipažįsta, kad A. Ušvalto istorija sujaudino jurbarkiečius. Esą vaikiną pasodintą kalėjimą už savo religinius įsitikinimus. P. Matukas aiškina, kad tarnauti kariuomenėje yra kiekvieno piliečio pareiga, užtikrinta 63-čiuoju konstitucijos straipsniu. Esą gali tikėti ar netikėti į Dievą, bet pilietinę savo pareigą turi atlikti. P. Matukas nelaiko rimtu pasiteisinimu A. Ušvalto teisme padaryto pareiškimo: "Nenoriu prisidėti prie žudynių, kurios vyksta pasaulyje. Atsisakydamas imti ginklą į rankas, prisidedu prie taikos". V. Kst.

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras"

mini 35 metų sukaktį

Š. m. spalio 27, sekmadienį, 4 valandą po pietų,
Westdale mokyklos auditorijoje (700 Main Street West)

bus dainos
ir žodžio

KONCERTAS

Toronto "Volungė", vadovaujama D. Viskontienės,
ir Hamiltono "Aukuras", vadovaujamas Elenos
Dauguvietytės-Kudabienės, atliks įvairių dainų
bei ištraukų programą, vaidins Antano Škėmos
vieno veiksmo dramą "Vieną vakarą".

Po meninės programos — vaišės
Jaunimo centre, 48 Dundurn St. N.
Hamiltono. Bilietai užsakomi pas Kazi-
mierą Mikšį ir Antaną Mingelą. Vakarie-
nė — \$10 asmeniui. Koncerto bilietai — \$7,
pensioninkams ir studentams — \$5.

Maloniai kviečia visus atsilankyti — "Aukuras"

Hamilton, Ontario

HAMILTONO VYSKUPAS A. Tonnos mūsų parapijų lankys lapkričio 10, sekmadienį. Dalyvaus šv. Mišiose ir po to Jaunimo centre jo garbei ruošiamoje agapėje. Ta proga yra organizuojamas ir meninis lietuvių pasirodymas. Į salę įėjimo bilietus jau dabar galima įsigyti parapijos kunigynelyje pas A. Petkevičių.

ILGAI SIRGęs ALBINAS ŽUKAUSKAS mirė rugsėjo 16 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Paliko plačią giminę: brolį Jeronimą su žmona Adele, seserį Teresę Murauskienę ir jos vyrą Juozą, kitą brolį Kazimierą su žmona Giedre ir 8 brolių ir dukterėčių. Velionis savo vaikystėje buvo praradęs vieną akį ir šio karo metu jų ūkio laukuose sprogusi bomba buvo nutraukęs jam vieną koją. Jau buvo tapęs pensininku ir gyveno pas savo brolį. Palaidojimo į rugsėjo 19 d. Mississaugoje, Šv. Jono liet. kapinėse. Laidotuvis dalyvavo AV par. klebonas kun. J. Liauba, iš Toronto atvykę prel. J. Tadauskas ir kun. L. Januška.

KRISTINA STASIULYTĖ-MRS. BELABAN susilaukė pirmgimio sūnelio, kurį pakrikštijo Dovydo-Motiejaus vardais. Kristina yra vyriausia Zelmos ir Otono Stasiulų dukra, gimnazijos mokytoja.

L. GASIŪNO GIMINAITĖ buvo atskridusi iš Rygos, kuri pas savo dėdę svečiavosi visą mėnesį.

Į KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ koncertą spalio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje galima nuvykti su pensininkų organizuojama ekskursija. Autobusas išvyks 2 v.p.p. nuo Jaunimo centro. Kelionės kaina — \$6, įėjimas į koncertą — \$8. Kreiptis į L. Klevą tel. 528-1327.

LIETUVOJE VIEŠĖJĖ 10 dienų laimingai sugrįžo J. Butkevičius, V. Marozas, A. Alsbergas, O. Adomauskienė, E. Galinis ir M. Gimžauskienė. K. M.

PAAUKOJO TAUTOS FONDUI \$20 — Marija Kvedarienė a. a. Jono Adomaičio atminimui; \$50 — Aniceta Deksnienė a. a. savo vyro Jono Deksnio atminimui. Be to, ji paaukojo \$50 DLK Algirdo šaulių kuopai.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus]
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

London, Ontario

IŠKILI ŠVENTE-ATLAIDAI. Rugsėjo 8, sekmadienį, tradicinė parapijos šventė susilaukė ir šiemet gausių dalyvių net ir iš kaimyninių lietuvių gyvenviečių — Delhi ir Rodnės. Parapijos šventovėje Mišias koncelebravo penki kunigai, pamokslą pasakė kun. K. Simaitis iš Detroito. Giedėjo "Pašvaistės" choras ir sol. G. Čapkauskienė iš Montrealio. Įspūdinga buvo paskutinė giesmė "Kaip grįžtančius paukščius", kurią giedojimo choras su minėtąja soliste. Vargonavo muz. J. Govėdas.

Parapijos salėje įvyko šaunus koncertas, kurio programą atliko žymioji sol. G. Čapkauskienė, akompanuojama J. Govėdo. Dainavo daugiausia lietuvių kompozitorių kūrinius, lydimą entuziastingų klausytojų plojimų, prašančių vis daugiau dainų. Pagalą klebonas I. Mikalauskas, OFM, padėjojo menininkams, o mažoji Naruševičiūtė įteikė jiems padėkos gėles.

Po koncerto parapijos tarybos pirm. V. Gudelis pakvietė kun. J. Staskų palaiminti valgius, o gausius dalyvius — vaišėms, kurias paruošė parapijos šeiminkės.

Koncerto programa dalyviai galėjo įsigyti sol. G. Čapkauskienės plokštelių, kurių laida jau baigiasi. Kasėtas jau išparduotos.

Šių metų parapijos šventė visiems paliko malonų įspūdį savo iškilmingomis pamaldomis, žavingu koncertu ir puikiomis vaišėmis. E.

Wasaga Beach-Stayner, Ontario

NEGAUSUS BET DOSNŲ TAUTIEČIAI. Anksčiau Kanados lietuvių fondo nariais čia buvo — A. Sekonis, P. Kirstukas ir J. Mažeika. Praėjusią žiemą 14 prisijungę pilnais nariais (po \$100): P. Babecikas, A. Bernotas, P. Čičinis, J. Jotautas, P. Juozaitis, F. Norėikos atm., Ig. Pakarna, S. Puvaskis, A. Rimkus, T. Sekonienė, V. Tikuišis, B. Vitkus, P. Žymantas ir P. Š. Po \$50 (pusę nario įnašo) davė: R. Dūda, V. Geras, E. Heikys, P. Jonelis, F. Kasperavičius ir E. B. Dar 12 asmenų imokėjo dalinį įnašą. Per praėjusį vasarą šios apylinkės lietuvių įnešė į Kanados lietuvių fondą iš viso \$1.960. Visi aukotojai gavo registruotus kvitus atleidimui nuo pajamų mokesčio.

Iš būsimai Lietuvai suaukoto kapitalo nuosimčių Kanados lietuvių fondo valdyba šiemet paskyrė per \$69.000 lietuvių, tautinės kultūros išlaikymui ir lietuvių teisams ginti Kanadoje. Wasagos-Staynerio apylinkės aukotojai savo dosnumu parodė nuodėmą pritarimą Kanados lietuvių fondo veiklai ir kviečia visus kaimynus tapti šio fondo nariais. Skambinti telefonu 429-2051.

J. Mažeika, KLF įgaliotinis Georgian Bay rajonui

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKOS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, išikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas		Nemokamas pilnas	
už santaupas	5 1/2%	čekių patarnavimas.	
term. indėlius 1 m.	9%	Nemokama narių gyvybės	
term. indėlius 3 m.	10%	drauda pagal santaupų	
reg. pensijų fondo	7 1/2%	dydį iki \$2.000.	
90 dienų indėlius	8%	Nemokama asmeninių	
(minimum \$5.000)		paskolų drauda iki \$25.000.	
Reg. pensijų 1 m.	9%		

The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Baltiečių taikos ir laisvės žygio dalyvių suvažiavimas Los Angeles mieste įvyks š. m. gruodžio 26-30 d.d. Rengėjai nori tęsti vieningą baltiečių kovą, reikalaujančią nepriklausomybės Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Pradžią buvo padaryta praėjusią vasarą Sovietų Sąjungos nusikaltimams skirtoje Kopenhagos tribunoje, demonstracijose, seminare, išvyka Baltijos jūroje "Baltic Star" laivu. Daugiausia dalyvių, ypač jaunimo, buvo susilaukta iš Europos. Dabar jie nori atvykti į Los Angeles, pasidalinti kelionės įspūdžiais, išjudinti baltiečių jaunimą Amerikoje. Į suvažiavimo planus įtraukta Pavergtų tautų demonstracija, susipažinimo vakaras su lietuvių visuomene, bendras baltiečių pokylis "Gateway" restorano didžiojoje "Starlight" salėje Burbanke su menine baltiečių programa, bendra politikos ir literatūros popietė.

Kun. Zenonas Parakevičius, svečias iš Lenkijos, dirbantis Lomžos vyskupijoje, lankėsi Niujorke. Jis pavadavo atostogaujančią Aušros Vartų parapijos kleboną kun. V. Palubinską, susipažino su Niujorko bei jo apylinkių lietuvių ir jų organizacijomis. Svečias žada apsilankyti ir kitose lietuvių kolonijose.

Du lietuvių kooperatyvai — "Kasa" ir "Litas Investing Co." bendromis jėgomis rengia pirmąją JAV ir Kanados lietuvių ekonominę konferenciją š. m. lapkričio 9-11 d.d. Floridoje, saloje Marco Island. Konferencijon įjungti pašnekesiai bei diskusijos finansinėmis ir ekonominėmis temomis. Dalyviai bus apgyvendinti "Beach Club" ir "Sea Winds" viešbučiuose. Norintiems įsijungti į finansines "Lito" operacijas bus apmokėtos kelionės išlaidos. Konferencijos metu įvyks Niujorko, Čikagos ir St. Peterburgo "Kasos" tarnautojų sąskrydis specifiniams reikalams aptarti. Kelionė lėktuvais ir viešbučiai rezervuojami lapkričio 6-13 d.d. Norintieji Floridoje galės pasilikti visą savaitę. Šiuos reikalus tvarko kelionių agentūra "Vytyis", 2129 Knapp St., Brooklyn, NY 11229, USA. Tel. (718) 769-3300. Agentūra yra gavusi specialius papigimus.

Septyniadesimt šeštasis metinis JAV lietuvių kunigų vienybės seimas įvyko rugpjūčio 7-8 d.d. New Haven, Yale universiteto patalpose. Seimo dalyvius sveikino vysk. Paulius Baltakis, kalbėjęs apie pašaukimų krizę ir priemones jai pašalinti. Sesele Ignė Marijoškaitė supažindino su pagalbiniais būreliais vysk. P. Baltakio vadovaujama sielovada. Jie įsteigti ir jau veikia keliose parapijose. Iš Romos buvo atvykę Šv. Kazimiero kolegijos vicerektorius kun. Algimantas Bartkus, pranešęs, kad būtinai reikia atnaujinti kolegijos patalpas, prašęs moralinės ir materialinės paramos. Vakarienes metu kalbėjo Hartfordo arkiv. J. F. Wheelonas. Kitą dieną apie artėjančią Lietuvos krikšto sukaktį kalbėjo kun. K. Pugevičius. Koncelebracinės Mišias už Lietuvą ir išėjimoje mirusius laikė visi seimo dalyviai, kurių buvo 30.

Brazilija
Lietuvių kultūros kursai skirtas paskaitas rugpjūčio 24 d. Sao Paulo mieste, Šv. Kazimiero parapijoje, pradėjo skaityti iš Čikagos atvykęs Arvydas Zygas. Pirmoji paskaita "Lietuvių liaudies" buvo skirta Suvalkų trikampui, kur A. Zygi tris vasaras teko rinkti senoviškas lietuvių liaudies dainas, susipažinti su Punksio ir Seinų krašto lietuvių dabartiniu gyvenimu.

Antroji skautų stovykla "Lituanikos" stovyklavietėje buvo surengta liepos 20-28 d. d. Oficialiai ji buvo pavadinta Stepono Dariaus ir Stasio Girėno stovykla. Dalyvavo 49 skautai ir skautės. Žuvusieji lakūnai buvo pagerbti liepos 21 d. Per rytinį vėliavų pakėlimą perskaitytas jų paliktas testamentas, sudainuota daina apie jų skrydį. Andrius Pavilionis buvo pagaminęs tislų Soldino miške sudužusios "Lituanikos" modelį. Mišiose, kurias laikė kun. P. Rukšys, SDB, dalyvavo ne tik stovyklautojai, bet ir svečiai. Po Mišių visi išlaukę Venezuėloje garsąjuostėnį įrašytą Dariaus ir Girėno minėjimą. Tą dieną stovykloje lankėsi BLB krašto valdybos pirm. J. Tatarūnas, išd. E. Guzikas, Jaunimo sąjungos pirm. F. Bacevičius, "Volungės" choro vadovė L. Banytė, "Rūtėlės" šokėjų grupės vadovė M. Pavilionytė. Bendra visos stovyklos vadovė buvo Eugenija Bacevi-

čienė, komendantu — Jurgis Prokopas. Savaitės laikotarpyje buvo surengtos tėvynės ir sportui skirtos dienos, legendų ir talentų vakarai, keli laužai, kurių vienas buvo pavadintas Raganų laužu.

Sao Paulo lietuviai turi reguliariai pasirodantį nedidelį "Mūsų Lietuvos" savaitraštį, vieningą tokį savaitinį leidinį visose P. Amerikos lietuvių kolonijose. Problema jiems sudėtinga spausdinimo mašinų sugedimas. Mašinai pataisyti prireikė penkių milijonų kruzeirų, kurių leidėjai neturėjo. Teko rinkti aukas.

Sao Paulo lietuvių kolonija susilaukė naujo lietuviško restorano. Jį įsteigė prekybininkas Antanas Girčkus, padovanodamas jį savo dukterims ir žentui. Naktinį restoraną jis pavadino savo vaikačiu "Alexchopp" vardu. Rugpjūčio 15 d. vakarą restoranu buvo sukvietas nemažas būrys lietuvių. Juos pavaišino jauniesiems restoranui savininkai. Restoranas gražiai įrengtas salone turi 240 vietų. Vakaraus jame groja argentiniečių "Tango" grupės muzikantai.

Britanija

Mančesterio ramovėnai savo veiklos 30 metų sukaktį paminėjo vietiniame lietuvių klube rugpjūčio 17 d. Sukaktuviniame pobūvyje dalyvavo apie 50 asmenų. Visus pasveikino ir su istoriniais duomenimis supažindino skyriaus pirm. K. Murauskas. Ramovėnų organizacija buvo įsteigta Mančesterio lietuvių klube 1955 m. liepos 30 d. Pagrindinės iniciatyvos ėmėsi jau miręs Vladas Kupstys, jam talkino K. Murauskas ir taip pat jau miręs B. Klimas. Ramovėnų prieisaiki perskaitė ir angliškai kalbančius su ramovėnų organizacija supažindino H. Vainėkis. Ramovėnų sveikino Mančesterio lietuvių klubo pirm. A. Podvoiskis, moterų "Rūtos" ratelio išd. E. Žebelenė, kan. V. Kamaitis ir kt.

A. a. Marija Liudvinavičienė, mirusi rugpjūčio 25 d. Kipro saloje, palaidota rugsėjo 5 d. Londone iš šv. Kazimiero lietuvių šventovės.

Lietuvių namuose Londone lankėsi PLB valdybos vicepirm. dr. Tomas Remeikis, dalyvavęs Europos kraštų LB, Jaunimo sąjungų pirminkų suvažiavime Vasario 16 gimnazijoje ir Europos studijų savaitėje Italijoje. Rugpjūčio 23 d. jam buvo surengtas priėmimas Lietuvių namuose. Svečias padarė pranešimą apie PLB valdybos veiklą, atsakinėjo į klausimus.

A. a. Vincas Jokūbaitis liepos 9 d. palaidotas Leytonstone kaimo kapinėse. Velionis gimė 1913 m. Pašvietinėje, į Vakarus pasitraukė II D. karo metais. Karui pasibaigus, V. Jokūbaitis lankė dail. V. K. Jonyno įsteigtą Freiburgo meno ir amatų mokyklą, o vėliau tęsė studijas Kaselio meno mokykloje. Britanijon atvyko ir Leeds mieste apsigyveno 1948 m. Pradžioje dirbo tekstilės pramonėje, vėliau gavo darbą pritaikomosios dailės įmonėje. Laisvalaikiais drožinėdavo lietuviškus tautodailės kūrinius, ypač kryžius. Iš tautodailės drožinių minėtini — "Nukryžiuotasis", "Prisikėlimas", "Nostalgija", "Pilis", "Sodyba".

Daug jo lietuviškų drožinių įsigijo kitataučiai, du buvo padovanoti anuometiniam Leeds vysk. J. C. Heenanui. Nuo 1965 m. iki pensijos velionis dirbo restauruotoju ir skyriaus vedėju Valstybinėje galerijoje Londone. Su tautiniais drožiniais ir tapybos darbais dalyvavo parodose. Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovei jis sukūrė "Liurdą", "Betliejų", "Paskutinę vakarienę". Reikėsi lietuvių bendruomenėje ir ateityje. Velionis taigai kūrė scenovaizdžius Bradfordo "Atžalyno" ir Londono "Vaidilos" saviveikliniams teatrams. Kapinėse parapijiečių vardu atsisveikino S. Kasparas, DBLS centro valdybos ir Lietuvių namų direktorių vardu — S. Juras.

Lenkija

Lenkijos vyskupų konferencija, spaudžiama kompartijos režimo, suvaržė maldininkų keliones. Jos turi būti grynai religinio pobūdžio, be nešamų nereliginio simbolių, skanduojamų, nereliginio šūkių. Maldininkų keliones organizuos parapijų klebonai, išduodantys atitinkamą pažymėjimą kiekvienam norinčiam dalyvauti asmeniui. Suvaržymai palies ir Suvalkų kaimo lietuvių. Naujų maldininkų kelionių tvarką vyskupai paskelbė po derybų su valdžios atstovais.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta

Spalio 4

Gruodžio 20

Grįžta

Spalio 20

Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai.
Norintys vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia

AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Liberalai gina baltiečių teises

Švedijos liberalų liaudies partijai vadovauja jaunas ir energingas politikas Bengtas Westerbergas, nuoširdus baltiečių draugas. Tai jis pasakė pagrindinę kalbą, kai Stockholm centre pasibaigė baltiečių taikos ir laisvės ryžto žygis, surengtas šią vasarą Skandinavijoje. Už tai švedų liberalų partijos vadovą Maskva piktai vanojo. Tačiau piktai Maskvos žodžiai šio švedo neįgausino.

Rugėjo 7 d. kalbėdamas Malmės mieste, Westerbergas pasakė: "Net ir būdami vyriausybėje mes toliau stosime už laisvės ir demokratijos kovotojus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Kai tik susidarys galimybė, pareikšime Sovietų Sąjungai, kad ji turi laikytis pasirašytų Helsinkio susitarimų".

Westerbergo nuomone, Švedijos socialdemokratų vyriausybė esanti per daug pasyvi, kai reikia kritikuoti sovietus už žmogaus teisių pažeidimus. Kaip praneša Stockholm dienraštis "Dagens Nyheter", Westerbergas per rinkiminį vaju pietinėje Švedijoje savo kalbose nuolat pabrėždavo, kad Švedija turi remti baltiečių laisvės kovą, švedų solidarumas turi pasiekti ir tuos diktatūros valdomus kraštus, kurie yra artčiausiai Švedijos.

Jeigu opozicinės partijos laimėtų rinkimus, Westerbergas pažadėjo, kad naujoji vyriausybė nevengtų kritikuoti Sov. Sąjungos tiek dėl Baltijos valstybių, tiek dėl žmogaus teisių nepaisymo. (Laimėjo socialdemokratai). Švedijos radijas, kuris transliuoja savo programas rusų kalba, Westerbergo nuomone, turėtų trans-

liuoti ir baltiečių kalbomis. Žmonės turi teisę patirti, kas vyksta Vakaruose, sakė jis. Jam tiesiog nesuprantamas dalykas, kaip sovietai gali laikyti provokacija tokias radijo laidas, kurios remia laisvės kovą šiuose kraštuose.

Westerbergas pabrėžė nemaną, jog Švedijos socialdemokratai pateisina tai, kas vyksta Sov. Sąjungoje. Tačiau, jo nuomone, jie neišnaudoja visų progų kritikai pareikšti. O tai labai svarbu, kad valstybė oficialiai ir nuolat primintų, jog Baltijos kraštai nėra užmiršti. Tai turi būti ilgalaikis tikslas, kad tie kraštai, kuriuos okupavo Sov. Sąjunga, vieną dieną vėl būtų laisvi.

Švedijos liberalų partijos vadovas prisiminė, esą oficiali sovietinė žinių agentūra jį smerkė už tai, kad vasarą Stockholm, Sergelio aikštėje, jis pasakė kalbą baltiečiams demonstrantams. Tai tiktai parodo, kad sovietai klausosi, todėl svarbu, kas sakoma, pažymėjo Westerbergas.

"Dagens Nyheter" (1985. IX. 8) plačiai atpasakojo liberalų partijos vadovo mintis Baltijos kraštų klausimu ir išspausdino stambiaj antraštę: "Stiprinti sovietų kritiką".

"Ši diktatūra mums nepatinka, lygiai kaip visos kitos diktatūros. Tačiau ji yra čia pat prie mūsų, todėl visai natūralu, kad dėl šios diktatūros ir dėl tų, kurie kovoja su ja už demokratiją ir žmogaus teises, mums tenka ypatinga atsakomybė". Tie Švedijos liberalų partijos vadovo Bengto Westerbergo žodžiai rodo, kad jo asmenyje baltiečiai turi įtakingą bičiulį. Lmb.

Pastabos ir nuomonės

Keliant į Lietuvą

Keliant į Lietuvą aplankyti gyvos tautos ir žemės, po rusų žiaurios mūšinės ritualo, kelionėje labai svarbi grupės sudėtis, kuri sudaroma Kanadoje ar JAV. Nuo grupės narių sudėties priklauso nuotaika ir kelionės pasisekimas. Lietuvoje kartu su grupe reikia valgyti, vykti į turistines išvykas, orauosčius. Jau Maskvoje susėdus valgyti vakarienės pradeda ryškėti grupės sudėtis, kuri būna margsnė už genį. Jų tarpe matyti senesnės moterys ir vyrai, galbūt ne naujomis, bet tvarkingomis eilutėmis, per kaklą pasikabinę brangius foto aparatus, pasiruošę išmintingai kalbėti su tam tikru pranašumu ir savireikšminga doze. Liūdna pasidaro, kad tas išmingtingumas greit dingsta, kai reikia pildyti mūšinės deklaraciją. O tada jau reikia žemintis ir prašyti kitų...

Vieną kitą jau gimintis pasitiko Maskvoje. Tie jaučiasi kaip filmų žvaigždės... Iš kitų girdisi garsai, bet atrodo smegenys nedalyvauja, žodžiai plaukia nesąmoningai. Lietuvių kalba šlubuoja. Tai išdava ilgų metų darbo įmonėse, sklerozės ar kaupiant turtą.

Toliau bendraujant su grupe paaiškėjo, kad pusė narių buvo Amerikos lietuviai, gimę iš senosios emigracijos tėvų, o kitą pusę sudarė jau naujieji ateiviai. Su jais buvo keletas naujosios atžalos atstovų, gavusių kelionę į Lietuvą kaip dovaną iš savo tėvų.

Skrendant į Vilnių lėktuvo patarnautoja, šalia rusų kalbos, pranešimus daro spalvinga natūralia lietuvių kalba. Tai buvo staigmena. Vilniaus orauosčiuje 300 žmonių minia laukia mūsų pasitikti. Sunku per ją prasižvelgti. Ne visi laukiantieji surado savo gimines. Bet tuos kuriuos surado, apdovanojo rožėmis, gvardikais ir apjuosė plačiomis juostomis.

Po to viešbutyje prasidėjo spalvingiausia dalis: atvežtų dovanų išdalinimas, alytiškojo šampano ir uteniško alaus ragavimas, ilgi pašnekesiai kambariuose. Tai praktiškas vaišingumas. Svečiai, kaip savo Vilniaus "blatniakai", buvo nugaruoti, "pagarinti", išgirdo, kas jiems patinka išgirsti. O giminių gavo taip išsiilgtų užsieniečių dovanų, kurios pagerina materialinį jų gyvenimą.

Reikia pastebėti, kad viešbutyje "Lietuva", be lietuvių, sustoja ir kitų tautybių žmonės — vokiečiai, japonai ir kt. Gir-

tuokliavimas kambariuose, dalyzmasis koridoriais naktimis, šūkavimai neprisideda prie kultūringo lietuvių vardo. Be to, įvyksta ir vagysčių.

Vėliau prasideda įvairios ekskursijos po Vilnių. Kartu prasideda ir žarnyno infekcijos, sirguliavimai. Kelionių agentūros turėtų daryti didelį spaudimą "Inturistui", kad viešbutyje būtų maistas ruošiamas higieniškai. Amerikiečiai turėtų padėti nustatyti nuo kokie maisto prasideda ligos. Jeigu tuo reikalu nebūtų pažangos, atsakyti ruošti ekskursijas.

Autobuse, keliant kartu visiems grupės dalyviams, daugiau pradeda reikštis skirtingumai. Prasideda trintis tarp naujųjų ateivių ir Amerikoje gimusių dėl moralinių problemų ir pirmavimų. Būna ir tokių žmonių, kalbančių XIX š. lietuvių kalba su angliško žodžių priemaiša. Jie vistiek jaučiasi geriau kalbą už dabartinę spalvingą kalbą vartojančius, pranašesni, nes gimę Amerikoje. Rodos, visi čia atvyko įjėskoti savo dvasinių šaknų, bet pragmatizmas vyrauja, nes laikas leidžiamas gintaro dirbinių, lelių, aukso pirkimui.

Jau grįžtant į namus, išsiskaldę su grupės nariais, pasirodo, kad ne viskas įdomu masiniam žmogui. Ne visi tinkamai susipažino su per šimtmečius susiklosčiusia architektūra, jos šventovėmis, nematė savitai apipavidalintų "Neringos" ir "Taurro" kavinų.

Dar viena pastaba. Nors tai nėra humanistinės moralės reikalas, bet kiekvieną rytą prasideda ekskursijos, ir yra svarbu laiku pavalgyti pusryčius, kad nebūtų pavėluota į autobusą. Bet prie vadinamo "švedų stalo" įvyksta toks susigrūdymas, kad sunku rasti vietos atsistoti, o tuo tarpu turistai pusryčiams atsiveda savo gimines. Tai dar padidina susigrūdimą. Žinoma, niekas "Inturisto" neapvalgs, bet ar tinkamas laikas tuo laiku gimines atsivesti? A. G.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Britanijos Londono Lietuvių namuose prieš Kanados lietuvių vyrų choro "Aras" koncertą kalbą jo dirigentas sol. V. VERIKAITIS. Šalia jo — visuomenės veikėjai Z. JURAS, J. ALKIS ir kiti. Nuotr. J. Laurinavičius

Kaltinama ir Amerika

Dovido S. Weimano knyga ir joje atskleidžiami faktai

STEPAS VARANKA

Žydų leidžiamame Bruklino laikraštyje, "The Jewish Press", 1985 m. 35 nr. yra paskelbtas straipsnis "The Grand Treason". Tame straipsnyje yra suglaustai aprašoma istoriko David S. Weimano knyga, išleista 1985 m. ir pavadinata "The Abandonment of the Jews". Pridėta ir antrinė antraštė: "The Pope was not the only one who kept quiet during the Holocaust. So did the U. S. president. A secret document revealed that the Defense Department received orders not to take additional steps to save Jews".

Toje knygoje esą pirmą kartą paskelbti dokumentai, kurie aiškiai meta juodą šešėlį praėjusio karo JAV politikams ir kariškiams, kurie žinojo kas dedasi su žydais vokiečių-nacių okupuotoje Europoje. Dokumentinė medžiaga nušviečia amerikiečių elgesį.

Knygoje rašoma, kad ne tik popiežius tylejo dėl holokausto, bet ir Amerikos prezidentas Rooseveltas buvo nemaziau kaltas už Hitlerį dėl žydų likimo Europoje.

Knygos autorius Weimanas vaizduoja Ameriką, toli esančią nuo idealizmo žydų atžvilgiu. Slapti dokumentai esą rodo, kad gynybos departamentas buvo gavęs įsakymą nesiimti jokių žygių gelbėti žydams.

Prezidentas Rooseveltas žydus visiškai ignoravęs. Kai jis 1944 m. sakęs Varšuvos geto sukilimo minėjime kalbą, žydų nė vienu žodžiu nepaminėjo. Toks jo pasielgimas esą verčia pagalvoti, kur buvo Amerikos žmoniškumo jausmai karo metu.

Amerika nepriėmė

Autorius Weimanas sako nesuprantąs, kodėl sąjungininkai, gerai žinodami apie žydų mirties "fabrikus", tų vietų nebombardavo ir negelbėjo žydų. Sakoma, jos nebuvusios svarbios strateginiu atžvilgiu.

Autorius suradęs finansų ministerio Henry Morgenthau sekretoriaus Randolph Pool memorandumą, kuris su savo šefu stengėsi gelbėti Europos žydus. Randolph Pool sako nesuprantąs, kodėl Amerika kaltina vokiečius dėl žydų išsainkinimo. Vašingtono kaltė esanti lygi su vokiečių. Morgenthau pareiškė, kad sąjungininkų pažiūros buvo negeresnės už Hitlerio.

Pasak Weimano, ne vien Vašingtoną reikia kaltinti dėl žydų tragedijos. Jis stipriai pasisako ir prieš Amerikos žydų bendruomenę (establishment and Zionist movement in Israel as well) ir žydų zionistus. Autorius primena, kad 1930 m. Amerika nepriėmė žydų pabėgėlių laivo "St. Louis", kuris su žydais buvo grąžintas į Vokietiją.

Kai Hitleris Vokietijoje perėmė valdžią, kvota atvykti į JAV-bes buvo sumažinta ir nebuvo pilnai išnaudota. Kai po baisaus karo paaiškėjo koncentracijos ir mirties stovyklose kalinamų žmonių, ypač žydų kančios, tik 5% JAV gyventojų pasisakė už kvotos padidinimą. Gyventojų apklausa parodė, kad ne žydų žudymas yra problema, bet jų priėmimas. Sąjungininkai teisinosi, esą trūko transporto laivų. Faktai rodė, kad daug laivų grįždavo tušti, tik žydams gelbėti jų trūko.

Neišnaudotos galimybės

Kai atsirado galimybės už

tam tikrą kainą išgelbėti Bulgarijos žydus ir laikinai priglausti juos Turkijoje, Britanijos užsienio reikalų ministris pareiškė JAV žydų pirminkui Stephen Weise, kad Turkija jų nenori. Tą patį pareiškė lordas Moyne, aukštas britų pareigūnas, kai buvo atsiradusi galimybė išgelbėti Vengrijos žydus, būtent: "What will I do with a quarter million Jews?" Lordas Moyne vėliau buvo nužudytas Kairo mieste.

Po Amerikos nereagavimo į žydų tragediją Europoje, Stephen Weise 1942. 11. 24 suorganizavo spaudos konferenciją, kurioje paskelbė, kad jau 2 milijonai žydų Europoje yra išžudyti. "The New York Times" tą žinią "užslėpė" puslapiuose. "The Washington Post" įdėjo 4 inčų straipsnelį 6-me puslapyje. JAV-se nebuvo nė vieno įžanginio straipsnio apie žydų tragediją Europoje. "Time" ir "Newsweek" tos temos visai nelietė.

Kai pas prezidentą Rooseveltą atvyko 400 rabinų, jis pasišalino iš Baltųjų rūmų per užpakalines duris, vengdamas susitikimo. Rabinai atvyko su protestu prieš žydų naikinimą Europoje. Kad šiek tiek sušvelnintų padėtį, JAV vienu metu įsileido 5000 žydų pabėgėlių.

Pasirodo, kad ne tik tuometinis popiežius laikėsi tyliai, bet ir Amerikos valstybių prezidentas nuo pat karo pradžios iki pabaigos nepasmerkė žydų naikinimo.

Hollywoodas pagamino milijonus metrų propagandinių filmų prieš vokiečius, rodančius jų vykdytus baisius žiaurumus. Keista tik, kad juose nebuvo rodomas žydų naikinimas, geltonos žvaigždės, getai.

Weimano knygoje pagrindinis didvyris yra Hillel Kook ir jo keli draugai. Jie vadovavo komitetui, kuris rūpinosi sudaryti žydų kariuomenę. H. Kook sugebėjo išgauti iš prezidento Rooseveltto leidimą sušaukti Bermudoje konferenciją su sąlyga, kad joje oficialiai nedalyvaus JAV žydų vadai.

JAV žydų bendruomenė ir H. Kook ir jo draugų veiklą žiūrėjo nepalankiai. Vienas žydų bendruomenės vadų — Stephen Weise pavadino jį "an enemy of the Jews no less than Hitler". Prieš Kooko veiklą stipriai priešinosi ir kovoję oficialios zionistų organizacijos. Jį vėliau suėmė FBI, bet greitai paleido kaip nekaltą. Jo draugas Aryeh Ben Eliezer pabėgo Izraelin ir ten veikė su Etzel — Menachem Begino patikėtinu.

Iš savo pusės galime pridurti, kad lengva yra apkaltinti mažesnę ir silpnesnę, bet pakelti balsą prieš galingesnę yra nepatogu, ypač prieš Ameriką. Okupuotoje vokiečių Lietuvoje eiliniai to krašto žmonės išgelbėjo daugiau žydų gyvybių, negu galingoji Amerika. Tiesa, buvo susidariusi nedidelė saujelė sadistų, kuri lietuvių tautai savo darbais paliko juodą dėmę. Lietuvių tauta buvo okupuota, ji neturėjo balso pas okupantą. Lietuvos padėtis buvo panaši į žydų gėto padėtį. Žydų getai turėjo savo tarybas ir pareigūnus, kurie vykdė vokiečių įsakymus, kaip ir vokiečių parinkti bei paskirti prie jų lietuviai. Nevykdė okupanto įsakymų atsidiūrę koncentracijos stovyklose ir ten prarado savo gyvybes.

“Aro” gastrolės Britanijoje

Kanados bei Toronto vyrų choras Londone

KAZYS MILERIS

Iš Nottinghamo į Londoną važiuovome ta pačia didžiąja M1 autostrada. Geras kelias, geras ir autobuso vairuotojas, kuriam greičio rodyklė tik retkarčiais tenuslenka nuo 70. Gamtovaizdis ir čia mažai tesikeičia. Jei Anglija yra visų pripažintas pramonės kraštas, tai, važiuodamas šitais keliais, galėjai susidaryti įspūdį, kad ji tik žemės ūkio kraštas. Jokių kasyklų, jokių fabriukų kaminų nematyti. Laukuose banguoja ilgų varpų gražūs kviečiai, jau nužudęsųjų bulvių laukai, kaip vata į rietimus susukta pašarinė žolė ir vandens švirkštai laistomi cukrinių runkelių kvartalai. Auga čia ir linai. Tik jų niekas nerauna, bet nupjauna mašinom. Tad neturi jinė nė mūsų apdaiuntuoj linų rovelėjai. Laukuose tie patys naminiai gyvuliai. Gali pamatyti lietuvišką šarką ir vis dar tas pačias avių bandas.

Londono didmiestis

Įvažiuojant į Londoną, pasirodė ir saulė. Priemiesčio šaligatviai pilni žmonių. Tai tikrieji Londono gyventojai. Jie skuba į darbus, grįžta iš jų, eina pirkti ir parduoti. Daug visokių spalvotų ir išsiskiriančių apsirengimo žmonių. Sako, kad Londonas turi apie pusę milijono svetimšalių. Centrinės miesto gatvės plačios, su bulvarais ir dauguma, kaip ir pas mus, vienos krypties. Centrinės gatvės vaikščiojantys žmonės labai panašūs į turistus. Jų Londone labai daug. Tai didžiausias miestas Europoje, turintis apie 30 muziejų, 5 simfoninius orkestrus, 80 teatrų ir apie 5000 aludžių, t. y. "Pubs". Čia yra ir D. Britanijos lietuviybės centras su Šv. Kazimiero parapija, Lietuvių namais, Lietuvių sodyba, laikraščiu "Europos lietuvis", "Nidos" knygų leidykla, J. Černio vadovaujamu choru, taut. šokių grupe "Lietuva", "Vaidilos" vaidintojai ir kiti tautiniai sambūriai. Londone tebeveikia ir nepriklausomos Lietuvos konsulatats.

Exhibition keliu privažiavom prie "Imperial" kolegijos vartų. Jau mūsų pasivėlavusių laukė daugeliui pažįstamas Z. Juras. Įlipęs į autobusą, jis pasveikino visus, parodė kur reikia eiti ir paliko mus tame dideliame ir nežinomame mieste Dievo valiai. Dar priminė, kad rytoj vakare pasimatysime lietuvių klube. Kadangi iš anksto kolegijai dėl mūsų, kaip vieneto, nebuvo sutarta, tai mus visus į kambarius išskleidė po tą visą platų kolegijos labirintą. Kai kuriuos poros pasiginčiję gavo kartu kambarius bent jau tame pačiame aukšte.

Lietuvių klube

Ketvirtadienio vakarą lietuvių klube "Arui" buvo surengtos priėmimas. Tą klubą susirasti ir nuvykti choristai turėjo kiekvienas savo priemonėmis. Ne per didžiausia klubo salė antrame aukšte priejo pilnutėlė choristų ir kvieštų svečių. Jų tarpe matėsi Lietuvos atstovas D. Britanijai V. Balickas su ponija, skautiškoji uniformoj DBLS centro v-bos pirm. J. Alkis, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. J. Sakevičius, M. Bajorinas, St. Kasparas ir kiti. Salė išdekoruota tautinėmis spalvomis ir Lietuvos patriarčių paveikslais. Tarp jų kabo ir prez. Ant. Smetona. Sako, buvę pakabinti ir kitų dviejų buvusių mūsų respublikos prezidentų paveiksai, bet kažkas juos išnešęs. Čia buvo p. Juriene suorganizuotas ir paruoštas gana prabangus pasivaišinimas.

Mums beviešint, atbūdėjo su kuprinėm ir ryšuliais tiesiai iš lėktuvo Londono taut. šokių "Lietuva" grupės šokėjai, tik sugrįžę iš baltiečių taikos ir laisvės žygio Skandinavijoje. Jie atsivežė daniškų, švediskų ir suomiškų laikraščių su pirmųjų puslapių antraštem ir jų pačių atvaizdais. Ten su jais dalyvavęs DBL Jaunimo sąjungos pirm. Romas Juozelskis papasakojo visiems daugiau apie šį gerai pasisekusį baltiečių žygį.

Buvo čia pasikeista kalbomis. "Arą" sveikino į D. Britaniją jį pakvietusi vyriausia

tos organizacijos galva J. Alkis, kuris "Britanijos Lietuviai" leidiniu apdovanojo dirigentą V. Verikaitį, akompaniatorių J. Govėdą ir išvykos vadovą Vyt. Pečiulį. Kalbėjo dar Vyt. Pečiulis ir gražų žodį tarė choro dirigentas V. Verikaitis. Jei Vacj visi žino kaip gerą solistą ir chorvedį, tai per šias gastroles galėjo įsitikinti, kad jis dar yra ir geras kalbėtojas.

"Aro" delegacija buvo nuvykusi ir pas Londono burmistą. Londono metropolijoj sako esą net 32 burmistrai. Mūsų delegacija apsilankė pas Royal Borough of Chelsea and Kensington burmistą Mr. Owen, kurio rajone yra ir lietuvių centrai. Jaunatviškos išvaizdos burmistras pasirodė esąs didelis muzikos mylėtojas ir pats geras pianistas. Pasižadėjo būtinai atvykti į koncertą.

Londono įdomybės

Ligi penktadienio vakaro turėdami laiko, "Aro" vyrai bandė savo priemonėmis kiek galima daugiau pamatyti Londono miesto. Vieni požeminiais traukiniais leidosi į Viktorijos centrą — "Red Bus Tours" ekskursinį autobusą, kiti, pasigavę kurį nors čia anksčiau gyvenusį, bandė pėsti apžiūrinėti miestą.

O čia yra ko pamatyti: visi istoriniai pastatai, kur karaliai kadaise vienas kitam galvas kapojo, visokios garsios aikštės, ištisų gatvių kvartalų muziejai. Reikėjo nueiti ir į "Harrods", į vieną įžymiausių pasauly krautuvų. Ten, jei pradėdi teirautis apie prekęs kainą, pardavėjas tuoj suprantą, kad tu ne jų klientas.

Anglai labai mandagūs ir kantrūs su turistais. Jų kasmet Britanijoje apsilanko apie 11 milijonų ir palieka dolerių, frankų, markių bei kitos užsienio valiutos. Tam pačiam londoniškui, išėjusiam į gatvę, tenka per dieną daug kartų kam nors vis rodyti kelią bei kryptį. Ir jis tai nusako pagal vietos populiariausias vietas, aludes: "Eik tiesiai ligi "Whistle", o prie "Chequers" pasuk į kairę..." Anglai savo 93.000 kv. mylių saloj yra atsiskyrę nuo kitų, tad skirtingai ir jaučiasi. Jie laikomi geriausio elgesio pasaulyje žmonėmis. Jie pirmieji išrado ir eilutę stovėjimą — "First come, first served". Sakoma, kad klasijų skirtumai čia dabar jau nepabrėžiami, bet toli gražu jie dar nėra išnykę. Vienas kitą iš kalbos jie tuoj atpažįsta, ar lankę Oksfordą, ar Kembridžą.

Lietuvoje dar nepriklausomais laikais dainavo estradinis dainininkas D. Dolskis Londone matęs daug gražių mergaičių, bet nė vienos tokios, kaip lietuvaitė. Šiandien čia gražios mergaitės įsiekodamos mūsų dainininkas sutiktų daug jų su kareiviškais marškiniais, sušauštais violetiniais plaukais ir nosyje įvertu auskaru. O populiariusis anų laikų radijo personažas Pupų dėdė su savo Rozaliute po vizito Londone Kauną pavadino gėlių puokšte, o Londoną — suodina sluota.

Lietuvos kaimas Angliją daugiausia žinojo iš to, kad jie pirkto jų užaugintus bekonus. Šiandien sovietų okupuota Lietuva anglų kiaušiena nebeimaitina. Ji turi dabar maitinti kitą Sov. Sąjungos žmones. Iš Klaipėdos uosto laivai jau čia nebeatplaukia su "Lietūkiu", "Pienocentru" ir "Maisto" gaminiais.

Kanados lietuvių vyro choro "Aras" priėmimo Britanijos Londone jaunimo atstovas R. JAZELSKIS pasakoja savo išpūdžius iš laisvės ir taikos žygio Skandinavijoje. Nuotr. J. Laurinavičius

Lietuvių sodyboje

Teko pamatyti ir Lietuvių sodybą, kuri yra apie 47 mylias nuo Londono. Tą 23 ha. plotą su dvaro pastatais 1954 m. lietuviai nupirko už 6.300 svarų. Ta pati nuosavybė šiandien jau yra verta apie milijoną svarų. Mus kelis ten nuvežė Londono lietuvių klubo vedėjas K. Makūnas, tikrai geras "Jolly good fellow" charakterio žmogus. Ir čia, kaip ir visuose lietuvių klubuose, įėjus tuoj į akis krenta žmonių apstotos baras ir jau prinokusio

amžiaus alaus gėrėjai. Mus gražiai priėmė, pietumis ir vynu pavaišino Sodybos viršininkas B. Butrimas, labai malonus tautietis. Tuo laiku Sodyboje vyko liet. skautų stovykla. Tad susitikome ir skautiškai uniformuotus stovyklos vadovus — J. Alkį, iš Nottinghamo D. Gasperienę, S. Vaitkevičių ir dr. K. Valterio gražiai nuagusį raudonplaukį sūnų.

Koncertas sostinėje

Koncertas įvyko penktadienio vakarą "Chelsea Old Town" salėje. Į ją choristai buvo nuvežti autobusu dar gana anksti, kad būtų laiko parepetuoti. Labai gražios balto marmoro patalpos su gera akustika ir gera scena. Bet ir čia nebuvo paauskstinimų, kuriuos reikėjo improvizuoti. Vadovai ir choristai jautė reikalą, kiek galima daugiau pasitempti, nes čia jau buvo sostinės koncertas ir paskutinis.

Salė prijėjo pilna žmonių. Vien iš Sodybos atvažiavo du autobusai skautų. Pirmose eilėse matėsi sėdintys: koncerto organizatoriaus Z. Juras, muz. J. Černis, iš Amerikos Anglijos skautus vizituojanti vyr. skt. St. Gedgadienė, skt. J. Maslauskas, DBLS centro v-bos pirm. J. Alkis, nepriklausomos Lietuvos atstovas D. Britanijai V. Balickas su ponija, savo pažadą ištesėjęs miesto burmistras Mr. Owen, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Sakevičius, iš baltiečių žygio Skandinavijoj čia užsukęs VLIKO vicepirm. inž. L. Grinius, lietuviškųjų institucijų steigėjas M. Bajorinas, Lietuvių sodybos dir. B. Butrimas, St. Kasparas ir kiti.

Ir čia choras turėjo tuos pačius tris išėjimus. Sol. V. Verikaitis padainavo dvi dainas ir dar vieną priedo. Per kiekvieną choro ir solisto įėjimą ir išėjimą buvo entuziastingai ir garsiai plojama. Ir vėl daugiausia ovacijų, kaip ir visur, solistas ir choras susilaukė su "Mano kaimas" daina, kuri visur ir buvo užbaigiamoji.

Po koncerto į sceną choro ir solisto pasveikinti atėjo didysis svečias — miesto burmistras. Jis pasisakė kilimo esąs iš Valijos, kur chorinis dainavimas ir ypač vyrų chorai yra labai madoj. Sakė, jam būvę pranešta, kad tai būsiąs mėgėjų choras, o čia jis išgirdo tikrą profesinio lygio chorą. "Truly magnificent singing", — kalbėjo jis.

Baigiamąjį žodį tarė Lietuvos charge d'affaires Anglijoj V. Balickas. Mūsų Vyt. Pečiulis ir čia paliko DBLS pirm. J. Alkiui vieną "Aro" ženkle statulėlę.

Vakare, sugrįžus į bendrabutį, reikėjo jau pradėti krauti savo daiktus rytojaus skrydžiui atgal į Kanadą. Visų vyrų sąjauja buvo ta pati: išvyka gerai atliktą. O savo širdyse jautė, kad jų pasaulis praturtėjo nauju pažinimu ir nauja patirtim.

Solistas VYTAUTAS PAULIONIS (dešinėje) „Don Carlos“ operoje, pastatytoje Čikagos lietuvių operos, atlieka inkvizitoriaus vaidmenį. Su juo — solistas JONAS VAZNELIS

Idėjos ir menas pajūryje

ELENA VASYLIŪNIENĖ

Ateitininkai sendraugiai kasmet vasarą atvyksta į ramų bet žavų kampelį, vadinamą Kennebunkportu, kultūrinei savaitei. Jiems vadovauja energingas ir sumanus dr. Č. Masaitis, o religinė globa yra dvasios vado mons. V. Balčiūno žinioje.

Šimet rugpjūčio 10 d. įvyko oficialus kultūrinės savaitės atidarymas. Trumpą įžanginį žodį tarė dr. Č. Masaitis. Koncertinę programą atliko pianinu kompoz. Jeronimas Kačinskas ir smuikininkas bei čelistas iš Berklee kolegijos. Ši trijulė atliko A. Dvožako, J. Haydno, J. Kačinskio ir L. van Beethoveno kūrinius. Šia programa ir buvo atidaryta poilsio, maldos ir mąstymo savaitė.

Sekmadienį Mišias atnašavo mons. V. Balčiūnas. Man įstrijo jo pamokslas, kuriame su visu tikslumu buvo nupasakotas šių dienų palaidas gyvenimas, šėtono garbinimas, mus supanti tamsa ir toji bedugnė, kurion žmonija rieda. Man buvo šiurpu. Kur dingio Dievo ir artimo meilė? Ar jos nėra nė šešėlio pasaulyje? Pati esu patyrusi daug kartų artimo meilės spindulį iš svetimų, nepažįstamų žmonių.

Vakare didžioje salėje įvyko dramos artisto V. Valiuko poezijos vakaras, skirtas Antano Baranausko 150 metų gimtadieniui paminėti. Šalia fragmento iš „Anykščių šilelio“, jis paskaitė įvairių poetų kūrinius — 30 eilėraščių. Girdėjome A. Nykš-Niliūną, Leonardą Andrieukį, Č. Masaitį, V. Mačernį, M. Martinaitį, J. Degutytę.

Pirmadienio Mišiose mons. V. Balčiūnas pasakė išsamų pamokslą. Biuletenyje buvo paskelbta B. Povilaicio paruošta paskaita „Mykolas Krupavičius: dvarų žemė naujakuriamas“ (100-jam gimtadieniui). Paskaitos autorius, pats nebeatvyko — Jį mirties angelas atskyrė nuo šios šešėlių ir iliuzijų žemės. Jo paskaitą perdavė A. Masionis. Paskaita sukėlė diskusijų, nes tema buvo kontroversinė.

Dienotvarkė buvo labai puikiai suskirstyta: iš ryto — malda, diena — saulei ir jūrai, vakaras — paskaitai ir koncertui. Antradienį girdėjome jauno inžinieriaus A. Kuolo paskaitą tema „Kompiuteriai lietuvių kalbos mokyme“. Tema yra labai aktuali. Trečiadienį A. Masionis prabilo į mus a. a. B. Povilaicio paruošta paskaita „Aleksandras Stulginskis: nuo kumetyno ligi prezidentūros (100-jam gimtadieniui paminėti)“. Man ši tema buvo labai naudinga, nes apie mūsų buvusį prezidentą ne nežinojau. Paskaita buvo labai įdomi.

Ketvirtadienis buvo svarbiausioji diena, nes vakarą įvyko sol. Ginos Čapkauskienės koncertas. Akompanavo jaunas pianistas, kuris ruošiasi fortepijono daktarui, būtent Vytas Bakšys. Žavėjomes jo solo. Sol. G. Čapkauskienė, kaip visuomet buvo, geroje formoje — jos stiprus balsas prašosi operinės salės. Padainavo J. Karoso, K. V. Banaičio, P. Dukas, W. A. Mozarto, G. Gounod, G. Verdi kūrinių. Klausytojai priėmė solistę labai šiltai.

Penktadienį skubėjom atvykti vakariene, nes iš Putnamo atvykusi seselė Paulė skaitė paskaitą „Religinis atsinaujinimas krikščionybėje“ (JAV-se). Paskaita buvo gili, bet tapo kontroversine, kad Vygantas paklauso, ar krikščionybė yra tik tiesų įsisavinimas ar tiesios įsiekiojimas? Tas klausimas pajavirino visą atmosferą.

Paskaitos klausėsi ir kukli, tyli, seselė Ksavera iš Brazilijos, kuri būdama 16 metų amžiaus buvo išvežta į Prancūziją ir ten ta-

po vienuole. Dabar jau 20 metų dirba Brazilijoje, Amazonės teritorijoje su neturtingaisiais.

Įvyko ir ateitininkų susirinkimas organizaciniams reikalams aptarti. Dr. Vygantas kalbėjo apie ateitininkų kongresą. Buvo parodytos 4 vaizdajuostės: Fatima, Marijos pasirodymas; pirmojo karo baisybės, šių dienų katastrofos; Šv. Kazimiero iškilmės Vatikane; vyskupo P. Baltakio šventinimas Portlande ir Marijos pasirodymas Jugoslavijoje.

Taigi savaitė buvo naši, įdomi ir turtinga. Ateitininkai sendraugiai yra laimingi, kad gali rinktis aristokratinėje, dvasine prasme, vietovėje, kurią jie myli ir vertina. Nenuostabu, kad jie žada atvykti čia ir ateityje dvasiniam ir fiziniui atsinaujinimui jūros artumoje ir pušų pavėsyje, primenančiame Lietuvos pajūrį.

Alkoje steigiamas medicinos skyrius

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

Daugeliui lietuvių, ypač medikams, žinoma veikli dr. Milda Budrienė lankėsi ALKOJE — Amerikos lietuvių kultūros archyve-muziejuje. Putname, ir su jo vadovybe susitarė steigti medicinos skyrių. Ji nuolat ruošė medicininės parodėles lietuvių gydytojų, gyvenančių už lietuvių ribų, dvimetinių suvažiavimų metu. Ji turi su rinkusiu daug medicininį rodinį, kurie muzejiaus medicinos skyriuje sudarys gerą pradžią. Daktarė, steigimą skyriaus, kuris užims vieną kambarį, remia ir lėšomis.

Dr. M. Budrienė ir ALKOS vadovybė, kurion įeina ir du gydytojai, kviečia lietuvių gydytojus, jų palikimą globojančius ir visus, sveikatos reikalais besidominčius lietuvius, siųsti ALKAĮ, jos medicinos skyriui tinkančius rodinis: praėjusių šimtmečių, šio šimtmečio pradžios, nepriklausomos Lietuvos laikais lietuviškai išleistą medicinišką ir apie sveikatą spaudą, medicinos reikalais raštus, išseivijos lietuvių gydytojų rašytas mediciniškas knygas ir straipsnius bet kuria kalba. Siųsti taip pat anksčiau vartotas medicinos instrumentus, vaistų gaminių instrumentus, vaistams gaminti priemonės ir daiktus, seniau, ypač Lietuvoje, vartotus vaistams indus ir įpakavimus net su receptais ir jų kopijomis. Taip pat laukiama visokio medicinos personalo nuotraukų tiek mirusių, tiek vyresnių jų amžiumi, o ir dabar dirbančių medikų. Pageidaujami medikų rankų ir dailės darbai, pvz. paveikslai, graviūros, papuošalai ir pan., t.y. visa, kas parodytų medikų kūrybingumą.

Padarykime, kad ALKOS medicinos skyrius parodytų kuo pilnesnį vaizdą apie Lietuvos gyventojų sveikatos reikalais rūpinimąsi praeityje bei lietuvių medikų pastangas ir darbų. ALKAĮ siunčiamų daiktų vertė gali būti nurašoma nuo pajamų mokesčių (JAV-se). Pageidaujama, kad medicinos skyriaus įrengimas ir pati ALKA būtų ir finansškai remiama. Daiktus siųsti ir visais reikalais kreiptis: ALKA, c/o Dr. Juozas Kriaučiūnas, Box 335, Sayles Avenue, Putnam, CT 06260, USA.

Lietuvių mitologija be fantazijų

DR. JONAS BALYS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Kiti dievaičiai

Kiti dievai yra antraeilės reikšmės, kaip Dimstipatis, Laukpatis, Bangpūtys, Upinis; Vėjopatis ir kt., nors kai kurie jų irgi gali būti labai senos kilmės. (Plg. indų „Pradžiapati“, antroji žodžio dalis reiškia viešpatį, valdovą, kuris gal toks buvo iš pat pradžios, kaip T. Narbuto išgalvotas Praamžis).

Ne dievai, bet demonai, yra tokie, kaip aitvaras, gilotinė, kaukas, laumė, pūkyš, slogutė, velnias ir kt. Jų reikia pasisaugoti, jie gali žmogui pakenkti; jų negarbina, jiems nesimeldžia ir neaukoja.

Galima būtų dar kokią pustuzinį dievų (deivių) ar demonų priskaičiuoti, kaip Rugių boba, Gavėnas, Morė, Pagirnis, gal dar Ežerinis ir Šulninis, bet tai nieko nepakeičia ir nieko reikšmingo neduoda, nes jų funkcijos buvo antraeilės ir ribotos, tai „dii minores“, kaip senovės romėnų „lares“ (namų dvasios) ir vadinami „indigitamenta“.

Mirusių vėlės buvo pagerbiamos, jos maitinamos ir sušildomos dirtyje, bet nebuvo garbinamos; nenatūralia mirtimi mirusio buvo prisibijoma, kaip vaiduoklio. Aukojama buvo derliaus demonui, kaip pr. Kurche, Rugių boba, Ruginis, Žvaginis ir gal kiti, kaip Javinė, Pagirnis.

Jėzuitų misionieriai Lietuvoje savo pranešimuose XVII š. pradžioje paminėjo kaimiečių tarpe užtikėtų dievų ar demonų vardus. Aiškūs yra tokie dievų vardai, kaip *Dimstipatis* (kiemo arba sodybos globėjas) ir *Pagirnis* (namų dvasia, gal grūdų skalsos teikėjas). Sunkiau suprasti ką reiškėtų tokie vardai, kaip *Dirvolira*, *Beaukuris* ir *Nosolas*.

A. J. Greimas bando juos išaiškinti savo straipsnyje apie jausmų ir jų globėjus (žr. „Metmenys“, nr. 49, 1985, p. 106-122). Anot jo, „Dirvolira“ reikią skaityti „Dirvolika“ (raidė „r“ atsiradusi per klaidą vietoj „c“). Tai esą dirvoje likusios paskutinės dar nenupjautos javų varpos, turinčios reikšmės pjūties pabaigtuvės. Aiškinitis patrauklus, tik mes nežinome ar toks žodis „dirvolika“ kada nors mūsų kalboje buvo vartojamas.

Dar sunkiau suvirstinti kitus jo aiškinimus. „Beaukuris“ reiškias „Vėją“ (neaiškina ma kodėl). Gal čia turima mintyje „sūkuryš“. Lietuvoje (ir kitur) tikima, kad vėjo sūkuryje keliaujas koks demonas („velnias neša savo šeimai pietus“) ar burtininkas. Žmogus sviedė į sūkuri peilį, kuris dinggo. Vėliau sutiktas žmogus su randu veide išmetinėjo, kam jį sužeidęs ir parodė turįs jo peilį. „Nosolas“, anot Greimo, reiškias „nuošalų“ (paslėpta, slapta, kaip velnias) sutvėrimą.

Apskritai, A. J. Greimas tariasi viską galįs savaip pakeisti. Taip žinomoj dainoj, kur minimas „Ruginis su Žvaginiu“, jis lengva ranka „Ruginį“ pakeičia į „Javinį“. Vartojant tokį metodą, viską galima „išaiškinti“. Tačiau yra skeptikų, kurie tokiais aiškinimais netiki, juos laiko nepateisinamais nei kalbiniu, nei istoriniu požiūriu.

Keista, kad daug rašančio mitologiniais klausimais A. J. Greimo raštuose nepastebėjau cituojant Bostono „Lietuvių Enciklopedijos“, kurioje yra daug svarbių mitologinių straipsnių. Argi šis veikalas Paryžiuje neprieinamas? Jei Bibliothèque Nationale ir Sorbonos un-to bibliotekos jos neturi, tai reikėjo profesoriumi Greimui pasirūpinti, kad įsigytų. Tai labai būtų naudinga ir jam pačiam.

Gamtos gerbimas

Vienas senas graikiškas šaltinis lietuvius tiesiog vadina „pirolatrais“ arba ugnies garbintojais. Tą patį patvirtina Dusbargas, Dugošas ir kiti krikonininkai. Tur būtų nerasi-me tautos, kurioje nebūtų ugnies kulto pėdsakų. Šiaip ar taip gamtos gerbimas iš seno yra paliudytas istorinių šaltinių, tautosakos ir liaudies tikėjimų, išlikusių iki šių dienų. Garbino dangaus kūnus: Saulę, Mėnulį, Aušrinę. Gar-

bino gamtos elementus: ugnį ir vandenį, ypatingus akmenis, kai kuriuos medžius (ypač ažuolą, gal dar uosį, liepą, šermukšnį). Gėrbė žalčius, kaip dievų pasiuntinius. (Plg. vikingus, kurių mitologijoje ir mene gyvatė turėjo svarbų vaidmenį). Buvo šventi miškai, vadinami *alka*. Buvo šventi kalnai (Rambynas), upės ir ežerai (yra kelios upės Šventoji vardu, Šventėzeris, ežeras Dievytis ir kt.). Smulkiau į tai nesigilinsime, pasi-tenkindami bendra pastaba, kad gamtos kūnų ir elementų gerbimas turi daug panašumų įvairiose tautose, nes žmonių fantazija yra ribota ir vis pasireiškia panašiomis formomis. Kas kita medžių, augalų ir gyvulių gerbimas — jie labai įvairuoja.

Metodologinės pastabos

Mitologijos tyrinėtojas turi būti susipažinęs su etnologijos ir folkloristikos mokslo metodais ir jais vadovautis. Todėl archeologas ar kalbininkas nebus geras mitologas, nes yra skirtingi darbo metodai. Koks nors semantikas tik niekų pripaistys, išrasdamas negalimus dalykus, kai rašys, nieko nežinodamas apie epinės liaudies kūrybos dėsnius, kuriuos jau prieš keliasdešimt metų išaiškino danas Oxel Olrik (1864-1917), paskelbdamas savo garšų straipsnį „Epische Gesetze“ (1909). Etnologijos metodiką sukūrė Paul Ehrenreich, uokietis, ir folkloristikos — suomis Kaarle Krohn.

Literatai į mitologiją dažnai žiūri tik kaip į fantastinę kūrybą. Tai per siauras požiūris. Sociologai mitologijoje ieško ir mato per daug „socialinių santykių“ atspindžių. Geriau yra su istorikais, kurie išmoka kritiškai žiūrėti į esamus šaltinius bei jų patikimumą. Kadaiše J. Basanavičius pasakė apie T. Narbutą sukur- tų neva lietuvišką „mitą apie tvaną“, kad tai būtų labai graži pasaka, jeigu ji nebūtų prasi-manta raštingų žmonių.

Semantikai viską paremia dievovardžiu, kaip žodžiu, nagrinėjimu, jieškodami jo prasmės, nes sako, kad „jis ką nors reiškia“. Žodžiai įvairiais būdais atsiranda. Semantikai nekrepia dėmesio į kalbininkų surastus istorinius garšų kaitos dėsnius, pvz. iš „audėja“ negalėjo atsirasti „austėja“, ar atvirkščiai. Panašiai žodžių kilmės ir prasmės dievų varduose anksčiau įsiejoko Grienbergeris (labai nevykusiai), suomis Setala, Fraenkelis (labai atsargiai) ir mūsų „maverikas“ Skardžius. Jie bandė išaiškinti vardų aitvaras, kaukas, perkūnas, laima ir kt. kilmę ir prasmę, prieidami įvairių išvadų. Pagrindinis klausimas yra: ar tas dievo vardas nusako jo funkcijas, ar yra tik pripuolamai susidargęs garšų junginys? Tautosakininkui svarbu ne kaip jie pavadinami, bet kaip jie pavaizduoti ar įsivaizduoti ką nors veikią, ką jie daro. Anot Skardžiaus, kai kurių tik keistų vardų kilmės „sveiku protu“ negalima išaiškinti („Aidai“, 1954, nr. 5).

Prieš sukuriant ką nors naujo, reikia žinoti, kas kitų jau buvo bandyta, vykusiai ar nevykusiai. Todėl mitologas turi žinoti ir folkloristikos istoriją, kad nekartotų senų klaidų, pvz. jau prieš gerą šimtmetį naudotą ir šiandien visuotinai atmetą „natūramitologinių teorijų“ pasakoms aiškinti. Taip dabar dar daro A. J. Greimas, pvz. rasdamas pasakoje Aušri-

nę ir Laimą, kur jos visiškai nėra paminėtos, matydamas simbolius, kur jų nėra, prieidamas išvadą, kad pasakos jūrų kumelė esanti Aušrinė ir pan. (plačiau žr. „Aidai“, 1981, nr. 1, p. 60-61).

Dar reikia nepamiršti, kad vienas vienintelis rastas tautosakos variantas irgi nėra tvirtas liudininkas. Tai gali būti individualus pasakotojo nukrypimas dėl užsimiršimo, sumaišymo, noro pagražinti ir pan. Todėl tautosakininkai visados nori kuo daugiau turėti to paties motyvo variantų. Tik tada bus matyti, kas yra dėsninga plačių masių pažiūra ir kas tik pripuolama individualaus tautosakos teikėjo pažiūra ar išmonė.

Lietuvių mitologijos tyrinėtojas turi ne tik gerai apvaldyti lietuvių kalbą (to dažnai trūksta lenkų ir rusų autoriams), bet ir mokėti bent paskaityti ir suprasti lotyniškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai, kad galėtų priėti pirminius šaltinius. Angliškai ir prancūziškai gali ir nemokėti, nes tomis kalbomis šiuo klausimu nieko rimto nėra parašyta. Mūsų rašė gražiai, bet tai dailioji kūryba, ne folkloristika. Gryni fantastai apie vietovardžius, mitologiją ir kitką buvo mūsų Juozas Gabrys ir prancūzas Raymond Schmittleim, abu rašę prancūziškai. Mitologijos, kaip mokslo, vardas labai nukentėję nuo visokių diletantų ir fantastų.

Tautosakininko nepasisekimas

Pabaigai anekdotas apie žemaičių bajorą Mečislovą Davainį-Silvestravičių (1849-1919). Jis jau apie 1867 m. pradėjo užrašinėti tautosaką savo apylinkėje Raseinių par. Dalis jo medžiagos teikėjų buvo tokie pat bajorai, skaitę T. Narbutą ir J. Kraševskį. Jis veikė kaip rašytojas ir žurnalistas, leido laikraščius „Litva“ ir „Lud“ (1908-1914) lietuviškiems lietuviams, dirbo „Vilniaus žiniose“ korespondentu. Išleido lenkiškai „Podania žmudzkie“ (du tomeliai 1894 m.), kur paskelbė savo užrašytų pasakų ir sakmių vertimus, dažnai gerokai „pastilzuodamas“.

Man pasakojo Jurgis Elisonas apie šio tautosakininko nepasisekimą ir kaip jis liko viengungis. Gyvendamas Vilniuje, jis lankėsi vienoje lenkų šeimoje, kur buvo dvi dukterys ir vienai jų jis simpatizavo. Išleidęs savo lenkišką sakmių knygą, atnešė vieną su įrašu savo širdies damai. Kai atėjo kita kartą, tai rado savo būsimą uošvę labai supykusią. Mat ji pavartė tą jo knygą ir kaip tik pasitaikė užtikti tokią vietą, kur rado kokį ten necenzūrišką žodį ar aprašytą nelabai padorų nuotyki (tokių dalykų tautosakoj pasitaiko). Išplūdo jį ir įsakė, kad daugiau nekeltų kojos į jos namus, jei jis spausdina tokias blevygas. Kaip matome, tautosakininko darbas irgi turi pavojų.

Priešais. Žurnal „Lietuvių dienos“ 1985 m. vasario ir kovo mėn. buvo atspausdintas mano straipsnis „Dievai ir demonai“. Manęs neatsiklausiusi, žurnalo redakcija išvertė tą straipsnį angliškai ir atspausdino gegužės mėn. numeryje. Man nebuvo atsiųstas vertimas ar korektūra patikrinti. Vertėjas nesuprato kai kurių lietuviškų žodžių ir terminų, todėl juos klaidingai išvertė. Vertėjo pavarde nebuvo pažymėta, todėl atrodė, kad aš pats angliškai taip parašiau. Aš prašau skaitytojus nekrypti dėmesio į tą anglišką vertimą ir naudotis originaliu lietuvišku tekstu. J.B.

RAINER MARIA RILKE

Iš piligrimo knygų

Jau noksta saulėje raudoni barbarisai,
Ir lysyse senatėnės astros alsuoja vis silpniau.
Kas vasarai iešinant be gėrybių liko,
Savęs jau nesuras ir nieko nesulauks.

Kas šiuo metu akių sumerkti negali,
Kai grįžtant nakčiai, vizijos gausingos kelias,
Kad jam tamsoj bekrastėj susidėtų, —
Tasai yra tartum žmogus pasenęs,
Kurs jau netrokšta ir nelaukia nieko;

Kuriam gyvenimas kartus ir visos dienos tuščios,
Ir visa, kas įvyksta, jam tėra tik melas;
Taip pat ir tu, o Dieve, kaip sunkus metalas
Kasdien vis trauki jį į gelmę rūšią.

Iš vokiečių k. vertė Česlovas-Valdemaras Obcarskas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, prancūzų kalbos ir literatūros dėstytoja Akrono universitete, Ohio valstijoje, dalyvavo Prancūzijos kolonijų istorijos draugijos suvažiavime ir skaitė paskaitą „Kolonistai ir jų vergai prancūzų Karibų jūros salų literatūroje“.

Dr. Algirdo Greimo knyga „Des dieux et des hommes“ neseniai buvo išleista Prancūzijoje. Skaitytojus su ja liepos 11 d. laidoje supažindino Paryžiuje leidžiamas dienraštis „Libération“, įdėdamas ir autoriaus nuotrauką. Šio veikalo originalą lietuvių kalba „Apie dievus ir žmones“ išleido Algimanto Mackaus fondas 1979 m.

Lietuvių rašytojų draugijos grožinės literatūros \$2000 premija š. m. rugėjo 2 d. Niujorke paskirta Albinui Baranauskui už jo romaną „Piliakalnio šešėlis“. Vertintųjų komisiją sudarė: pirm. Leonardas Andrieckus, sekr. Paulius Jukus, nariai — Algirdas Landsbergis, Nelė Mazalaitė, Vytautas Volertas. Premija paskirta balsų dauguma. Vertino 1984 m. išleistas ir premijos komisijai atsiųstas knygas. Pagal LRD įstatymą premijuota kūryba nebuvo vertinama. Premijos mecenatas — Lietuvių fondas.

Los Angeles lietuvių vyrų kvartetas, kelis dešimtmečius linkminęs šio miesto ir apylinkių tautiečių, savo pėdas muzikiniame gyvenime nutarė palikti plokštelė „Tu man viena“, kuri jau įrašyta Pauliaus Jasiukonio „Gintaro“ studijoje Holivude. Kvartetą sudaro: bosas Rimtautas Dabšys, baritonas Antanas Polikaitis, I tenoramas Emanuelis Jarašūnas ir II tenoramas Bronius Seliukas. Daug metų kvartetui talkino kompoz. Bronius Budriūnas, o dabar vadovauja muz. Aloyzas Jurgutis. Kvarteto nariai savo plokštelę nutarė nemokamai išsiuntinėti visoms lietuvių radijo valandėlėmis pasaulijai.

Spaudoje plačiai nuskambėjo žymaus čekagiečio fotografo Algimanto Kežio, SJ, apsilankymas okupuotoje Lietuvoje su grupe ekskursantų. Jo išpūdžius dabar atskleidžia 1985 m. spalio 1 d. data išleistas nuotraukų albumas „Lithuania — Through the Wall“.

Prie antraštės angliškai pridėdama pastaba, kad tai yra dienoraštis dešimt dienų trukusios viešnagės gimtojoje šalyje. Albumas kainuoja \$15.95. Jį išleido „Loyola University Press“, 3441 North Ashland Ave., Chicago, IL 60657, USA. Įvade Kazys Almenas priimena, kad šioje kelionėje, be akies, objektyvo, atsiminimų ir laiko, standartinio fotografinės viešnagės filtrų, yra ir penktasis, tamsiausias elementas — siena, kuri prasideda Berlyne, eina R. Vokietijos pakraščiu, Alburne nematyti tos sienos nuotraukų, nes atsiduriame toli už jos ribų pavergtame krašte, tačiau sienos filtras stipriai veikia ir fotografa, ir žiūrovą. Filtras nustato, kad negalima matyti A. Kežio vaikystės dienų namo, šventovės, kurioje jis buvo pakrikštytas, tų Lietuvos vaizdų, kuriuos būtų tekę stebėti laisvai keliaujant po visą kraštą. Lietuva — okupuota šalis. Keliauti leidžiamas tik tam tikras takas, jeigu kas gauna leidimą apsilankyti. Keliautojų laikas ribotas, daugiausia — 10 dienų Vilniuje su trumpomis išvykomis autobusu. Vadovas. Iš užnugario slapta sekantys KGB agentai. Pats A. Kezys prisipažįsta, kad jam iš Lietuvos teko išvykti 1944 m., kai buvo septyniolikametis jaunuolis, o grįžti tik 1983 m. Šio krašto, jo miestų ir žmonių, giminių, sesers Aldonos neteko matyti beveik 40 metų. Grupė buvo apsisojusi Vilniuje 10 dienų. Ten ir padaryta daugiausia nuotraukų. Su ekskursijomis buvo leista apsilankyti Kaune, Druskininkuose, Rumšiškėse, Anykščiuose ir Niuronyse. Pradžioje pažadėta, kad bus leista apsilankyti gimtosios vietovės, bet pažadai liko netesėti. Tad šioje „kelionėje namo“ nėra nuotraukų Vištyčio ir Kybartų, kur A. Keziui teko gimti, vaikų lankyti mokyklą. Albumo nuotraukos nėra spalvotos, labai tinkamos spaudos puslapiams. Nemažai jų skirta Trakų piliui, Vilniaus ir Kauno vaizdams, Miškininkystės muziejui prie Druskininkų, seniesiems pastatams buities muziejuje Rumšiškėse, dirbantiems žmonėms. Nepriklausomos Lietuvos dienas primena Juozo Zikaro „Laisvės“ statula, iš Vytauto D. muziejaus sodelio perkelta į skulptūros ir vitražo muziejum pavers- tą Igluos šventovę Kaune.

„Mokslas“ leidykla išleido trim kalbom puošnų leidinį apie aukštąsias lietuvių mokyklas. Rašoma apie Vilniaus universitetą, kuris yra seniausias visoje Sov. Sąjungoje, ir kitas 11 aukštųjų mokyklų. Tose mokyklose dirba 6.700 dėstytojų, iš jų 320 mokslo daktarų; 3000 mokslo kandidatų ir docentų. Per 40 pokario metų išleista 226.500 specialistų.

Tapytojo Vinco Vasiliausko darbų paroda, skirtą jo amžiaus devyniasdešimtmečiui, surengė Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejus. V. Vasiliauskas tapyti pradėjo 1970 m., sukurdamas apie 500 darbų akvarele, guašu, aliejumi. Dalis jo kūrinių saugoma M. K. Čiurlionio muziejuje, kiti rodomi srutinėse liaudies meno parodose, tradicinėje parodoje Vilniaus Pilies skersgatvyje.

Senosios muzikos ansamblis „Musica humana“ ir sol. Giedrė Kaukaitė liepos mėnesį dalyvavo Čekoslovakijoje Bechynės ir Bardejovo festivaluose. „Bechyne-85“ metu buvo suroštas „Senosios muzikos klausimais“ seminaras. Seminaro dalyviams ansambliu atliko programą. Ypač šiltai žiūrovai sutiko padainuotą lietuvių liaudies dainą. Bardejovo festivalyje „Tarptautinė Bordejovo muzikinė vasara“ ansambliu ir G. Kaukaitė programą atliko kartu su Čekoslovakijos, Bulgarijos, Graikijos ir Rumunijos ansambliais bei solistais.

Šimtajam Kipro Petrausko gimtadieniui skulptorius L. Strioga kuria jo biustą, kuris sukakties išvakarėse bus pastatytas ir atidengtas Kaune. K. Petrausko memorialinio muziejaus sodelyje. Muziejaus vadovas A. Pocius priimena, kad tada bus rengiami susitikimai su operos veteranais, organizuojami muzikiniai vakarai, kuriuose skambės Kipro Petrausko dainų įrašai. Programą koncertuose atliks jaunieji Kauno dainininkai. Didįjį dainininką primena muziejuje sutelkti jo daiktai, rankraščiai, knygos, spektaklių programos, afišos, atsiminimai ir dailės kūriniai. Čia taipgi netrūksta medžiagos ir apie tautinės lietuvių operos kūrėjo Miko Petrausko gyvenimą ir kūrybą. Muziejus kasmet papildomas naujais rodiniais.

Janinos Žekaitės-Kubilienės knyga „Satrijos Ragana“ buvo išleista 1984 m. Ją „Gimtajame krašte“ (31 nr.) recenzuoja J. Šlekys. J. Žekaitė, lietuvių literatūros istorikė, yra parašiusi per 50 recenzijų bei straipsnių, tris stambius studijinius darbus: „A. Vienuolio kūryba iki 1917 metų“, „Lietuvos romanas — žanro raida iki 1940 metų“, „Impresionizmas ir ekspresionizmas lietuvių prozoje“. Naują savo darbą apie Satrijos Ragana rašė, pasi-nuododama rašytojos dienoraščiu, laiškais, amžininkų atsiminimais ir kitų literatūrinių darbais. Autorė apibūdina rašytojos jaunystės gyvenimo sąlygas, jos išsimeklėjimą, naujas pažintis, intensyvių lietuvių kalbos mokymų, pedagoginį darbą, kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Išsamiai nagrinėja kūrybą. Knygos autorė ypač domina kūrybinis rašytojos santykis su jos biografija.

Rašytojo Kazio Borutos aštuoniadesimtojo gimtadienio minėjimą jo tėviškėje rugpjūčio 31 d. surengė Kapsuko (Marijampolės) rajono Žemaitės kolchozo savi-veiklininkai, vadovaujami Užgirių kaimo kultūros namų vadovės N. Kasikauskienės. Šiai su-kačiai buvo skirta gegužinė ant Dovinės kranto, kur po šakota obelimi dalyvių laukė šviesio pobūdžio scena. Mėnulio šviesoje kolchozo dramos ratelis suvaidino ištraukas iš „Baltaragio malūno“ — Baltaragio ir Pinčiuko derybą, piršlybų sceną, Jurgos ir Girdvainio išvažiavimą obuolmušiais žirgais užsakų. Pasirodyme taipgi dalyvavo Liudvinavo vidurinės mokyklos šokėjų grupė, Želvelės kolchozo kultūros namų pagyvenę šokėjai su kaimiška kapela, I. Laukaitytės kolchozo kultūros namų vokalinis ansamblis ir etnografinis Liudvinavo ansamblis. Aštuonias poras „obuolmušių“ žirgų į senovines brیکas buvo įkinkę J. Bekampis. Apie K. Borutą bei jo kūrybą kalbėjo filologijos dr. V. Kubilius ir rašytojas V. Petkevičius. Kauno dramos teatro aktorai R. Varnaitė ir V. Eidukaitis suvaidino ištraukas iš „Baltaragio malūno“. Gegužinė truko iki pirmųjų gaidžių.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniai 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4 %
Antradieniai 10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniai uždaryta	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniai 10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Penktadieniai 10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Šeštadieniai 9-1	pensijų s-ta	9 %
Sekmadieniai 9-12.30	spec. taup. s-ta	7 1/2 %
	depozitų-čekių s-ta	7 %
		6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	11 %
	mortgicijus nuo	9 3/4 % - 11 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

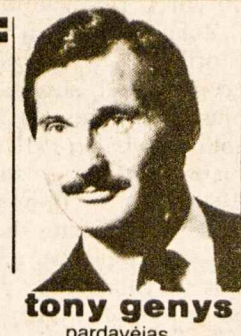
NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuilenei

tony genys
pardavėjas

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Genyui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

an independent member broker

"RE/MAX professionals inc."

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Šaunios šokėjos ir šokėjai užscenyje po koncerto Nuotr. Vyt. Maco

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

turistams. Mokestis ypač paliečių kanadiečių, kurie dažnai važinėja į žiemas vasarvietes Floridoje ir kitose JAV dalyse. Turistai už kiekvieną įvažiuojantį automobilį turėtų sumokėti vieną dolerį, nepaisant keliautojų skaičiaus. Tiems, kurie atvyksta laivais, prie kelionės bilieto būtų pridėta \$2.50. Atvykstantiems lėktuvu bilietan būtų įjungta \$2. Panašiai būtų pasielgta su traukinių ir autobusų bilietais. Spėjama, kad tokiu mokesčiu turistams kasmet būtų galima surinkti pusę milijono dolerių.

Kanados konservatorių vyriausybės populiarumą buvo sumenkines finansų ministro M. Wilsono biudžete numatytas nepilnas pensijų padidinimas pagal infliacijos nuosimtį. Šio sumanymo biudžeto deficitui sumažinti M. Wilsonas atsakė birželio 22 d. Jis paliko nepalietas Kanados senatvės pensijas, kurias gauna ir turtingi kanadiečiai, įskaitant milijonierius, nors iš tikrųjų ta pensija nėra reikalinga. Populiarumo kritimą liudija jo staigus pakilimas rugpjūčio 8-10 d., kai kanadiečius jau buvo pasiekęs finansų ministro M. Wilsono padarytas atitaisymas: konservatorių populiarumas staiga pakilo nuo 40% iki 46%. Liberalų populiarumas nukrito nuo 33% iki 32%. Daugiausia buvo paliesta NDP socialistų partija, nuo 26% nusmukusi iki 20%. Tai yra didelis smūgis jos vadui E. Broadbentui, gynusiam pensininkų reikalus, kuris užsienio politikoje vis dar pataikauja Maskvai.

Finansų min. M. Wilsonas susilaukia vis atšiauresnių puolimų dėl jo gegužės 23 d. biudžetą pasiūlytų reformų vaikų priedams. Priedus norima taip pertvarkyti, kad jie būtų gerokai padidinti neturtingoms šeimoms ir sumažinti turtingoms. Neturtingosios gautų vaikų kreditus, o turtingesnėms šeimoms tie priedai būtų sumažinti padidintais pajamų mokesčiais. Liberalų eilėse čia ypač didelį triukšmą kelia Sheila Copps. Ji nutylė, kad tą deficitą išaugino ir chronišku padarė liberalų valdžia P. E. Trudeau valdymo laikais. Metinio deficito sumažinimo \$10

bilijonų iki 1991 m. reikalauja ir savo pasiūlymą padariusi liberalo D. Macdonaldo vadovaujama karališkoji komisija. Ministeris pirm. B. Mulroney, paklaustas apie galimas socialines reformas, atsakė, kad jų neleidžia Kanada užgriuvęs ekonominis bankrotas. Esą valdžios skolių palūkanoms padengti kasmet reikia tiek pat bilijonų dolerių, kiek ir socialinėm programom. Tokį pareikšimą griežtai pasmerkė liberalų vadas J. Turneris, jį pavadindamas neatsakingai žalingu Kanados ekonomijai. Iš tikrųjų B. Mulroney padarė nedidelę klaidą: skolos palūkanoms padengti reikia \$25 bilijonų, o socialiniams reikals — \$45 bilijonų. Skirtumas — \$20 bilijonų. Jis gerokai sumažės, kai įsiskolinimą nešantis metinis deficitas sieks \$35 bilijonus.

Kanados vyriausybę sukrėtė tiunomis vadinamos didžiosios jūrų žuvis, užkonservuotos "Star-Kist" bendrovės N. Brunswicko provincijoje. Valsybinis CBC radijo tinklas pranešė, kad žuvininkystės inspektorai dar ankstyvą pavasarį tuos konservus pripažino blogai pagamintais ir nerėjo sustabdyti jų pardavimą. Milijonas dežučių įtartinų konservų buvo paleistas vartotojų rinkon žuvininkystės ministro J. Fraserio sprendimu 1985 m. balandžio 29 d. Opozicinių partijų atstovai pradėjo šaukti, kad vyriausybė rizikuoja kanadiečių sveikata, nors ligi šiol niekas dėl tų konservų valgymo nebuvo susirgęs. Ministeris pirm. B. Mulroney teisinosi, kad apie šį įvykį jis nieko nežinojo, ir įsakė tų įtartinų konservų dėžutes išimti iš rinkos. Praėjusią savaitę iš pareigų pasitraukė žuvininkystės ministeris J. Fraseris.

Iš ministerių kabineto pasitraukė komunikacijos ministeris P. A. Masse, vienas iš Kvebeko konservatorių partijos šulų. Priežastis — praėjusioje septynių rinkimuose išleides \$9000 daugiau nei įstatymo leista. Policija šį įvykį tiria. Buvęs ministeris tikisi, kad bus išteisintas ir galės grįžti į ministerių kabinetą. Tai jau trečias ministeris, pasitraukęs iš B. Mulronio vyriausybės.

Š. m. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo metu Čikagoje buvo formaliai įsteigtas MLR sąjūdžio fondas. Pirmas stambus įnašas į fondą (\$2000) aukotojo P. Pakelvio paskirti Elzės Jankutės atsiminimų knygos išleisti. P. P. džiaugiasi žinute "Lietuvos pajūryje", kad Elzė yra įkaltėjusi savo pergyvenimus ir magnetofono juosteles, tik pasigenda daugiau aukotojų knygai išleisti.

MLR sąjūdžio suvažiavimas pavadė "Lietuvos pajūrio" redaktoriui Ansui Lymanui rūpintą Elzės atsiminimų suvažiavimą bei išleidimą. Medžiaga leidiniui sudaro p-lės Elzės įkaltėtos juostelės, pasikalbėjimai su redaktorium ir gausus vaizdų rinkinys.

A. a. Elzės Jankutės laidotuvių proga Atsiminimams išleisti fondui buvo surinkta \$1,256.90.

Tautiečiai, norintieji paramėti šios taurios mažlietuvių atsiminimų knygos išleidimą, prašomi įnešti savo auką į Toronto "Paramoje" atidarytą s-tą 8032 nr.

E. Jankutės atsiminimams

Š. m. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo metu Čikagoje buvo formaliai įsteigtas MLR sąjūdžio fondas. Pirmas stambus įnašas į fondą (\$2000) aukotojo P. Pakelvio paskirti Elzės Jankutės atsiminimų knygos išleisti. P. P. džiaugiasi žinute "Lietuvos pajūryje", kad Elzė yra įkaltėjusi savo pergyvenimus ir magnetofono juosteles, tik pasigenda daugiau aukotojų knygai išleisti.

MLR sąjūdžio suvažiavimas pavadė "Lietuvos pajūrio" redaktoriui Ansui Lymanui rūpintą Elzės atsiminimų suvažiavimą bei išleidimą. Medžiaga leidiniui sudaro p-lės Elzės įkaltėtos juostelės, pasikalbėjimai su redaktorium ir gausus vaizdų rinkinys.

A. a. Elzės Jankutės laidotuvių proga Atsiminimams išleisti fondui buvo surinkta \$1,256.90.

Tautiečiai, norintieji paramėti šios taurios mažlietuvių atsiminimų knygos išleidimą, prašomi įnešti savo auką į Toronto "Paramoje" atidarytą s-tą 8032 nr.

E. Jankutės atsiminimams

Skautų veikla

• Kanados rajono vado s. V. Turūto sušaukta posėdyje rugšėjo 24 d. 23-osios Romuvos stovyklos reikalui nutarta: 1986 m. stovyklą ruošia vadeivos s. A. Baktienė ir ps. dr. A. Dailydė. Stovyklos laikas — liepos 26 d. iki rugpjūčio 4 d. Programos vedėju kviečiamas v.s. kun. A. Saulaitis. Pastovyklės viršininkai — ps. A. Saplienė ir s. V. Turūta.

• "Rambynas" tunto laužavėdžių kursai prasidėjo. Juos lanko M. Bijūnas, D. Grybaitė, L. Mokučė, M. Slapšys. Kursų vadovė muz. ps. D. Viskontienė paaiškino, kad į laužavėdžius nepadarė, o tik padės-pamokys. Vėliau galės pasidaryti patys. Kursantai gavo skėčius. Tema "Mano įrankis — uždavins, aš laužavėds, kodėl šiandien bus laužas?" Sekanti kursų pamoka — spalio 27 d. Dar bus nevelu norintiems į kursus įsijungti.

D. Barzdžiūtė

SPORTAS

ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos suvažiavimas įvyks 1985 m. gruodžio 7 d., 11 v.r., Klivlando Lietuvių namuose, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Telefonas (216) 531-2131.

Pagal ŠALFASS statutą, suvažiavime sprendžiamųjų balsų dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai ir rinktieji bei skirtieji ŠALFASS pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportininkai gyvenimu besidomį asmenys.

Organizacijos ar asmenys, norį gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS centro valdybos pirmininką Praną Bernecką, 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3. Tel. (416) 763-4429.

ŠALFASS centro valdyba HAMILTONO "KOVAS"

Praėjusią vasarą įvyko Š. Amerikos baltiečių lengvosios atletikos pirmenybės Miltone, Ont. Dalyvavo ir Hamiltono "Kovas", vadovaujamas D. Alderdice.

Vyrų 10,000 m bėgime I vietą laimėjo Algis Choromanskis, III — R. Alderdice. Moterų A klasėje 8 sv rutulio stūmimo I v. laimėjo D. Alderdice, disko metime — II v. Moterų B klasėje I v. laimėjo D. Alderdice 8 sv rutulio stūmimo, disko ir jieties metime. Berniukų 15-16 m. amžiaus bėgime R. Alderdice laimėjo I v. 5,000 m, 1,500, II v. — 800 m ir 400 m. Berniukų 13-14 m. grupėje D. Urbantas 8 sv rutulio stūmimo laimėjo I v. 100 m bėgime — II v., jieties metime — II v., suolyje į aukštį — II v., trišuolyje į tolį — II v. Mergaičių 13-14 m. grupėje R. Alderdice laimėjo I v. 800 m bėgime, disko ir jieties metime, 8 sv rutulio stūmimo. Mergaičių 11-12 m. grupėje gražiai pasirodė Kristina Alderdice — iškovojo šešias pirmąsias vietas ir pasiekė tris naujus rekordus. Dalyvavo 1,500 m, 800 m, 400 m, 200 m bei 100 m bėgime ir suolyje į aukštį.

4 x 100 m bėgime moterų A klasėje laimėjo lietuvaitės: D. Alderdice, A. Motiejūnaitė, R. Malinauskaitė, I. Wilkinson. 4 x 100 m bėgime mergaičių 13-14 m. grupėje laimėjo lietuvaitės: R. Alderdice, A. Augustinavičiūtė, J. Jasiūnaitė, K. Grenkytė.

Dėkojame D. Alderdice už jos pasiaukojimą ir laukiamas ateinančių metų pirmenybių. RAS

Aukos knygos išleisti

Dr. Broniaus POVLIAČIO knygos išleisti fondui aukoję: \$500: Adomas ir Filomena Kantautai, Edmonton, Alb.; \$100: V. S. Bubliai, JAV; A. J. Vazeliniskai, Que.; A. T. Sekonai, Stayner, Ont.; kun. dr. J. Gutauskas, Tor.; \$50: M. J. Adomaičiai, LaSalle, Que.; Ona Vilenišienė, JAV; \$25: agr. A. Kazėnas, Calgary, Alb.; K. J. Andriuskevičiai, Laval, Que.; M. J. Juodviršiai, Montral.; I. A. Mališkos, Montral.; \$20: Evarestas Fedaras, Winnipeg, Man.; F. Kasperavičius, Wasaga, Ont.; J. D. Mažeikos, Wasaga, Ont.; J. J. Mikulioniai, JAV; J. A. Lach, Simcoe, Ont.; O. J. Jangelis, JAV; A. Mikėlienė, Tills.; P. J. Baltuonai, LaSalle, Que.; Br. D. Staškevičiai, Verdun, Que.; \$15: A. S. Sakai, Tor.; A. Skodiene, Tills.; \$10: R. O. Sergaučiai (padieno), E. Kiškienė, Tor.; K. Šimutienė, Delhi, Ont.

Sąrašą sudarė P. Augaitis (500) Talbot Rd., Delhi, Ont. Tel. 519-582-2228). Iš viso aukų iki 1985.IX. 20 gauta \$7190.68. Tai sudaro apie 2/3 reikiamos sumos.

Knygai išleisti komiteto vardu aukotojams nuosirdžiai dėkojame, ypač stambiausiem aukotojam Kontautams Edmontone, Albertoj. Dėkojame agr. V. Dailydėi ir J. Damburui už nuosirdžių talką aukų vėjui Toronte, taip pat agr. A. T. Sekoniams Wasagos apylinkėje.

Laukiame naujų aukotojų ar padidinantių ankstesnę auką. Kreipkitės į metinės asmenis arba pasinaudokite sąskaita nr. 7961 "Paramoje" Toronte arba s-ta nr. 7008329 "Royal" banke Tillsonburge, Ont. P. A.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/4 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
9 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius
9 1/2 % už 3 m. term. indėlius
9 % už pensijų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

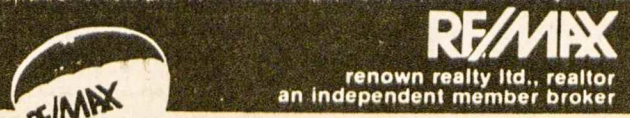
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių) dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kitose nekilnojamo turto reikaluose.

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999 232-2322

RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų A.S., 11 kambarių, 3 prausyklių namas. Tinkamas parduoti, avigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kaina: PARDUOTAS \$129,000.
HIGH PARK DUPEKŠAS, puikiai išdėstytas, atremtuotas dviejų butų namas. Atskiri įėjimai. Naujai ir šviesiai užbaigtas rūsys, dviejų garažų, centrinis vėsinimas. Arti poezinio. Kaina — \$224,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (lietuvų) Wharton Way. Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus Antanas Bliūdžius Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas įkainojimas. Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltono, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

KATEDRA AR SAVOS ŠVENTOVĖS?

Kanados lietuvių dienos jau prie pat vartų. Didieji pasirošimo darbai jau atlikti, o vienas kitas mažesnis baigia iširti gerų tal-kininkų rankose.

Vienas betgi dalykas mus nera-mina, tai per ankstyva ir nelabai pagrįsta kritika. Mes neneigiamie objektivios ir tinkamo laiku pa-grįstos kritikos, bet kai nutari-mai jau seniai yra padaryti ir pasi-ruošimo darbai jau eina prie galo, tai naujų nuomonių pareiškimai ir siūlymai tampa darbo stab-džiais.

Čia turiu galvoje svetimą kated-rą ir savą parapijos šventovę. Mes šį klausimą iš anksto rimtai svarstėme apylinkės valdybos po-sėdžiuose ir priėjomė išvadą, kad skolinata katedra mūsų atžvilgiu neturi rimto tautiečių jungties pagrindo, nes po pamaldų tuojau visi skuba į kitus renginius, kur dvelkia mūsų tautinės kultūros dvasia. Ogi ir malda kažin ar Die-vui yra malonesnė katedroje, ar savų parapijų šventovėse? Juk Kristus būtų pasakęs: "kai mel-džiatės..." tai skubėkite į kated-ras, ar sinagogas, idant būtumė-te žmonių matomi. Ne, savo pa-moksle nuo kalno klausytojus Jis šitaip pamokė: "Kai tu panorėsi melstis, eik į savo kambarėlį ir užsirašinėsi melstis savo Tėvui, esančiam ten slaptoje, O tavo Tė-vas, regintis slaptoje, tau atsily-gins..." "Todėl... netrimtuok singagose ir gatvėse, kaip daro veidmainiai, kad būtų žmonių gi-riami!"

Taigi mus visus riša ne trimi-tavimas, ne išviršinis pasirody-mas, o tyros religinės ir tautinės dvasios gijos, kurios išugdė di-džiasias mūsų tautos asmenybes — Sadūnaites, Svarinskus, Tankevi-čius, Gajauskus, Kalantas ir de-šimtis tūkstančių kitų. Jie visi užaugo ne dūdzdijų katedrų smilka-luose, bet kuklių lietuviškų baž-nyčių paunksmėje. Tad visai ne-neuostabu, kad ne vienas ir trem-ties lietuvis, nors jis gyventų ir svetimos katedros pašonėje, ke-liauja dešimtis kilometrų į savo ar kitos parapijos lietuvišką šven-tovę, kurioje jis jaučiasi kaip sa-vo kambarėlyje.

Todėl už šiuos valdybos moty-vus taip pat pasisakė ir šventės rengimo komitetai, iš viso 30 asme-nų, išskyrus tik apie du. Panašiai mes galvojome ir apie parapijų bei Lietuvių namų sales. Juk visa tai įgyta įvairiems mūsų lietuviš-kiems poreikiams. Tad naudoki-mės tuo, ką turime, nors tai ir ne-būtų taip prabangu, kaip "Royal York" viešbutyje. Kuklumas yra dorybė, o pasipūtumas — dvasinė menkystė.

Mes nesiginčijame, kad politi-niais atvejais verta išeiti net į gatves ir demonstruoti, nes tai yra mūsų kovos ginklas. Tai mes ir padarysime prie Toronto savi-valdybės rūmų parodos atidarymo metu, spalio 12 d., 12 v.

Taigi, mes tikime, kad motyvai, kuriais mes grindėme savo nusitei-kimą svetimų katedrų ir savo lie-tuviškų parapijų bei jų švento-vių, o taip pat ir salių atvejais, neatbaidys mūsų tautiečių nuo at-silankymo į Kanados lietuvių die-nas. Mes nekantriai laukiame visų.

A. Vaičiūnas,

KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas

GAUNAME TVARKINGAI

"Tėviškos žiburiai" tvarkingai ir reguliariai gaunamas. Mėgstami skaityti kelionių aprašymai, no-velės, sveikatos patarimai. Linki-me geros sveikatos, sėkmės.

P. Laurinavičius, Čikaga

PARLAMENTARO ATSAKAS

Ačiū Jums už laišką. Būčiau labai nepatenkintas, jei Desche-nes komisija išdrįstų paklusti ne-patikinamiems įrodymams iš so-vietinių šaltinių. Normaliame teisme tokia medžiaga nebūtų priimama. Ji neturėtų būti pri-imama ir šioje komisijoje.

Gali būti tokių individų iš Ukrai-nos, kurie buvo įveltį į karo nusi-kaltimus ir kurie turėtų būti pa-traukti teisman. Betgi aš esu gi-liai susirūpinęs, kad šis užmojis yra kreipiamas į šmeižikišką akci-ją prieš visą ukrainiečių bend-ruomenę.

Aš žinau, kaip narsiai ukrainie-čiai kovojo prieš komunistus. Tai-gi aš suprantu, kodėl ši medžiaga, ateinanti iš Sov. Sąjungos, o ypač iš KGB, gali būti panaudota senom sąskaitom suvesti.

Dar daugiau — aš esu nuomonės, kad Deschenes komisija neturėtų važiuoti į Sov. Sąjungą. Bet ku-ris asmuo iš Sov. Sąjungos, turin-tis žinių apie karo nusikaltimus, įvykdytus individų, dabar gyvenančių Kanadoje, turėtų atvažiuo-ti į šį kraštą ir savo parodymus pateikti pagal lyudžinio apklaus-ningumo ir kitas liudijimo taisyk-las, kurios yra Kanados teisinės sistemos dalis.

Aš imsiuosi visokeriopos akci-jos paskleisti Jūsų gerai žinomą poziciją. Aš artimai bendradar-biauju su kitais parlamentarais, kurie apie tai dalinasi bendru mūsų rūpesčiu. Tikiuosi, kad, drauge dirbdami, galėsime pa-siekti teisingų rezultatų, kad ap-saugotume gerą ukrainiečių var-dą bei garbę.

Patrick Boyer, M.P.

Ettobicoke — Lakeshore

Red. pastaba. Šiam Kanados pa-rlamento nariui Deschenes komi-sijos klausimu buvo parašęs A. Gurevičius, išreikšdamas rūpes-tį dėl jos ketinimo priimti KGB paruoštus dokumentus. Atsaky-me paminėti ukrainiečiai, bet jis lygiai svarbus ir lietuviams bei kitom tautybėm. Šis atvejis rodo, kad verta rašyti laiškus valdžios žmonėms visais mums rūpimais klausimais.

VILKAVIŠKIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Nuoširdžiai dėkojame už Vil-kaviškio gimnaziją lankiusių su-važiavimo garšinimą Jūsų laik-raščio skiltyse.

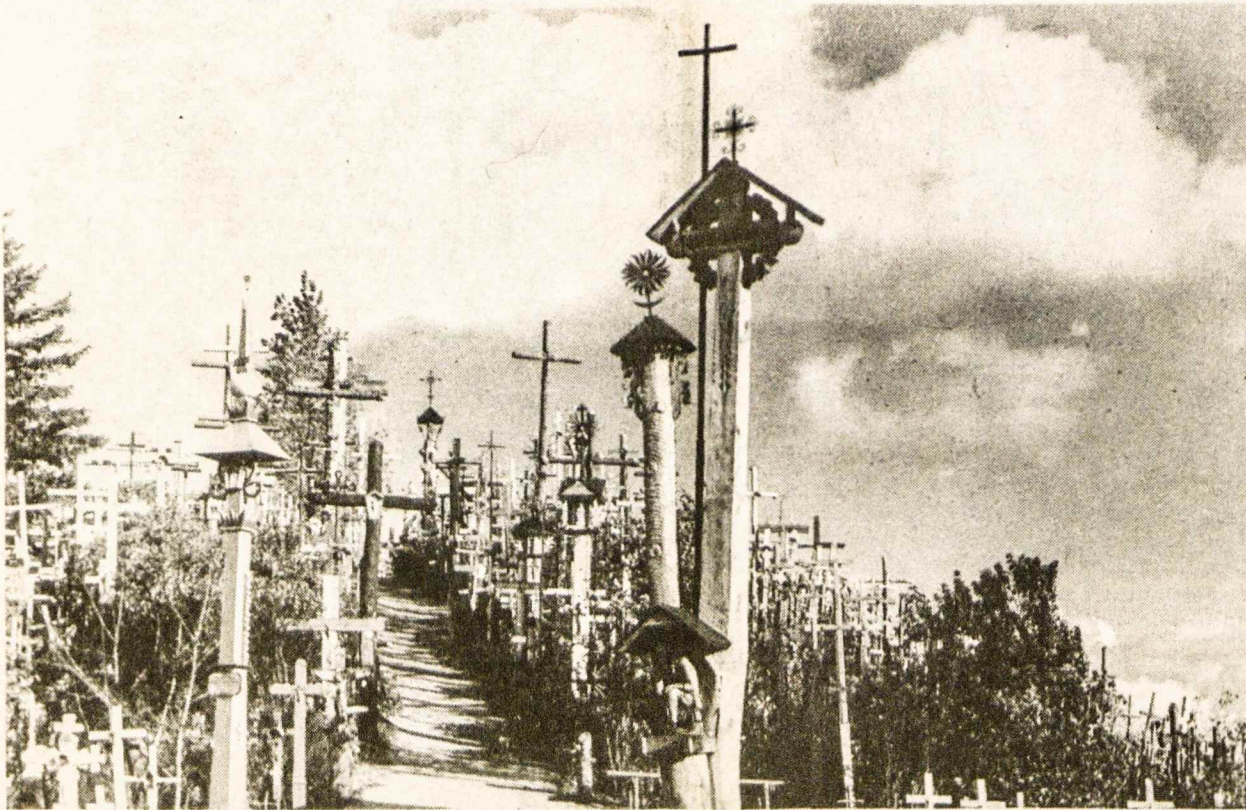
Vilkaviškiečių sėkmingam susi-būrimui prisiminti dalinamės su Jumis to parengimo bendru džiaugsmu, paremdami lietuvišką-ją spaudą, kad ir maža auka. Lin-kime Jums sėkmingai gyvuoti ir būti mūsų gyvenimo gražia, kas-diene dalimi. Bylokite ir toliau lietuviškų žodžių, gindami lietu-vio teisę į laisvę ir išlikimą. Ačiū už talką ir informacijos pasklei-dimą!

Vilkaviškiečių suvažiavimo ren-gėjai: Balys Auginas, Dr. Vyta. Maurutis, Klivlandas

LĖŠOS KURSANTAMS

Pristeigėme fondų ir fondelių, kurie vis augo, o užčiuopiamos naudos mums mažai duodavo. Ta-čiau džiugu, kad šiais metais V. Biretos iniciatyva buvo gauta lė-šų iš Kanados lietuvių fondo ir Kojalačių stipendijų fondo de-šimčiai Kanados lietuvių dalyvau-ti lituanistikos kursuose Ohio valstijoje, JAV-se. Tai buvo mū-sų moksleivių ir studentų grupė, kuri pasižymėjo kaip lietuviškiausia. Tikimės, kad ir ateityje bus siunčiamos tokios kursantų gru-pės, iš kurių galėsime ateityje tikėtis pakaitų mūsų lietuviybės išlaikymo baruose.

S. Prapakas

Kryžių kalnas Lietuvoje, kuriame kryžių skaičius nuolat didėja, nepaisant okupacinės sovietų valdžios persekiojimo

Ilgėjantis žmogaus amžius

Santrauka pasikalbėjimo su dr. Edwardu Schneideriu, senėjimo instituto direktoriaus pavaduotoju ("U. S. News & World Report", 1985. VIII. 25)

Iki šiol ilgiausias dokumentais patvirtintas žmogaus am-žius yra maždaug 115 metų.

Žmogaus amžiaus vidurkis padidėjo nuo 49 metų amžiaus šio šimtmečio pradžioje iki beveik 75 metų šiandien, ir jis tebekyla.

Dr. Schneider numato, kad padidėjus mūsų žinojimui apie įvairių organų senėjimą, bus galima surasti būdus įvai-rius kūno funkcijas sulaukyti nuo blogėjimo. Tokios pastan-gos galėtų prailginti gyveni-mą iki 120, 125 ar net 130 metų.

Tyrinėjimas kreipia dėmesį ypač į imuniteto ir nervų siste-mas. Žinome, kad senstant sumažėja imuniteto ląstelių pajėgumas, todėl sunkiau gali-me kovoti su bakterijų ir viru-sų infekcijomis. Kada nors bus galima sulėtinti šį imuniteto sumažėjimą. Taip pat senstant sumenkėja atmintis. Suradus, kaip veikia atminties ląstelės smegenyse, bus priartėta prie vaistų, kurie galėtų sulėtinti ar sustabdyti atminties prara-dimą.

Yra šimtai "senėjimo" genų. Kai jie bus nustatyti, bus su-rasti būdai juos pakeisti.

Kai sulgyginamas atletų gyve-nimo ilgis su neatletų amžiu-mi, nėra jokio skirtumo. Ta-čiau mankšta gali sulėtinti kai kuriuos senėjimo reiški-

nius, pvz. liguistą kaulo silp-nėjimą arba osteoporozę. Tai ypač senyvių moterų problema — įvyksta dažni šlaunies kau-lo lūžiai. Sveikatos požiūriu plaukiojimas ir vaikščiojimas yra labai gera mankšta. Spe-cialistas sakėsi nesąs tikras dėl bėgimo naudos.

Sveikatos maistas, kaip pvz. lecitinas, neturi jokios moks-linės bazės. Vitaminas D ir kalcis gali sulaukyti osteopo-rozė, bet per dideli kiekiai gali būti pavojingi. Nėra jo-kio įrodymo, kad vitaminas E iš tikrųjų prailgintų gyveni-

Tautodailės instituto darbai

Lietuvių tautodailės insti-tuto nariai suvažiavo š. m. rug-sėjo 21 d. pas dail. A. ir A. Tamošaičius Kingstone metiniam susirinkimui. Dalyvavo 23 na-riai su 79 kitų įgaliojimais, iš viso 102 nariai. Po įvairių veik-lų pareigūnų pranešimų bei diskusijų buvo išrinkti tarybos nariai, kurie perrinko valdy-bą sekančioms metams: pirm. L. Balsys, sekr. O. Taseckienė, išd. V. Matulaitis, narės — I. Meiklejohn, A. Vaitonienė.

Iš pranešimų paaikšėjo, kad "Lithuanian Easter Eggs" kny-gos jau yra išspaudusios, o "Li-thuanian National Costume" kny-gų yra likę tik per 200. Be

to, dar yra knygų pas platin-tojus. Naujos laidos nenuma-tomos.

Dailininkai A. ir A. Tamošai-čiai jau pabaigę ruošti "Lithua-nian Sashes" (Lietuvių juostos) knygą spaudai. Tikimasi, kad dar šiais metais knygą bus pra-dėta spausdinti. Tai lietuviš-kių juostų bei jų raštų moksli-nis nagrinėjimas anglų kalba su apie 1000 iliustracijų. Kny-gos leidimu rūpinsis Lietuvių tautodailės institutas.

Taip pat yra ruošiamos dail. A. Tamošaičio techniško po-būdžio knygos, kaip dažyti mar-gučius, dirbti šiaudinukus bei austi juostas. Jei bus daugiau laiko, gal bus ruošiamos vaiz-dajuostės.

Susirinkimo dalyviai pasvei-kino dail. A. Tamošaitienę jos gimtadienio proga.

Lietuvių tautodailės insti-tuto centras yra Kanadoje, o sky-riai su daugeliu narių yra Bos-tone, Čikagoje, Filadelfijoje, Niujorke ir Toronte. Skyriuose yra ruošiamos tautodailės pa-rodos bei įvairūs kursai, vi-suomenė informuojama apie lietuvių tautodailę. V. M.

Pajieškojimas

Artimi giminės iš Lietuvos jieš-ko Juozo Dravininko, kilusio iš Molynės kaimo, Jurbarko vals-čiaus. Manoma, kad jis yra To-ronto apylinkėje, žinantieji apie jį prašom atsiliepti šiuo adresu: J. Romikaitis, 30 Arthur Ave. N., Hamilton, Ont. L8L 6C5.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir attraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174. Lietuviams pensininkams 10% nuo-laida iki š. m. spalio 31 d.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Kunigų suvažiavimas

Kanados lietuviai katalikai kunigai, susibūrę į organizaci-ją, pavadintą Kanados lietu-vių katalikų kunigų vienybe, kasmet rengia savo suvažiavi-mus aptarti bendriems sielova-dos reikalams. Šiame šiemetini su-važiavimas įvyko rugsėjo 23 d. Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje Mississaugoje, Ont. Dalyvavo 16 kunigų ir vysk. P. Baltakis iš JAV-bių. Suvažiavi-mą pradėjo valdybos pirm. kun. A. Simanavičius, OFM, sveikindamas dalyvius ir pa-kviesdamas įžanginei maldai kun. St. Šileiką iš Montrelio.

Pranešimus apie valdybos veiklą padarė pirm. kun. A. Si-manavičius, išd. kun. J. Staš-kus, sekr. Pr. Gaida. Platų pra-nešimą apie būsimą Lietuvos krikščionybės 600 metų sukak-ties minėjimą 1987 m. padarė vysk. P. Baltakis. Jau sudary-ti centriniai garbės ir darbo komitetai Čikagoje, suplanuo-ta visa eilė atitinkamų leidi-nių, konkursų, medalių. Cent-rinės iššiklės būsiančios Ro-moje ir Čikagoje, mažesnio masto iššiklės — kituose kraš-tuose bei vietovėse. Vyskupas kvietė ir Kanados lietuvius ruošti didžiąjį sukakčiai, planuoti ne tikait iššiklės, bet ir dvasinį-religinį atsinau-jinimą.

Platus pranešimas apie lie-tuvių kunigų seminariją — Šv. Kazimiero kolegiją Romoje bu-vo gautas iš jos vicerektoriaus bei būsimo rektoriaus kun. A. Bartkaus. Diskusijose buvo išreikštas pageidavimas atnau-jinti kolegijos rūmus bei juos sumoderninti, atstatyti lietu-vių kalbos vartojimą kolegijos pamaldose bei gyvenime, rū-pintis naujų pašaukimų ugdy-mu ir vadovybės pertvarkymu.

Pusvalandis prieš pietus bu-vo skirtas maldai bei mirusių kunigų prisiminimui. Atitin-kamą žodį tarė vysk. P. Baltakis.

Po pietų platesnį praneši-mą apie lietuvių sielovadą Kanados vakaruose, kur nėra lietuvių kunigų, padarė kun. dr. V. Skilandžiūnas, ten lan-kęsis du kartus. Nutarta ir to-liau kartą į metus siųsti kuni-gą, kuris galėtų aplankyti Van-kuverį, Edmontoną, Kalgari ir Winnipegą. Tam reikalui kuni-gai yra apsidėję atitinkamu mokesčiu. Iš prel. J. Berta-šiaus, Winnipegio klebono, gau-tas gražus sveikinimas ir fi-nansinis įnašas. Prie minėtos misijonieriškos kelionės jung-giamas ir Sudburis bei Sault Ste. Marie miestai, kur lietu-vių sielovada rūpinasi Lietu-vos kankinių parapijos kuni-gai.

Svarstant einamuosius rei-kalus, išliko Kanados lietuvių dienų pamaldų klausimas. Be-veik vienbalsiai išreikštas įsakmus pageidavimas, kad KLD pamaldos katalikams ateityje būtų bendros, ren-giamos vienoje erdvoje šven-tovėje, kurioje galėtų tilpti visi KLD dalyviai.

Dar pažymėtina, kad Kana-dos lietuvių katalikų kunigų vienybės valdyba nuo 1984 m. eina ir Pasaulio lietuvių ka-talikų kunigų vienybės parei-gas. G.

Bookbinding Studio "SAMOGITA"

meniškai įrūša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliuminias gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Advokatas

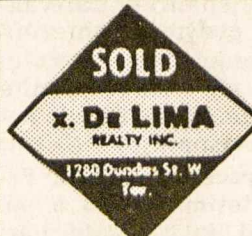
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 istaigos (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York istaigos (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, istaigos telefonas: 535-2500
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7 Namų telefonas: 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited;
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukštė.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugšėjo 29 d. iškilmingomis pamaldomis pradėti nauji mokslo metai Maironio mokykloje. Pamaldose dalyvavo grupė mokinių su mokyklos vedėja G. Paulioniene.

— Parapijos šventės metu vysk. P. Baltakio fondui surinkta \$7,125.00. Aukų: \$4,000 — Lietuvos kankinių parapija; \$1,000 — Anapilio sodybos korporacija; \$500 — Anapilio moterų būrelis, Lietuvos kankinių parapijos katalikų moterų draugijos skyrius; \$200 — N.N.; \$100 — R. J. Karasių; V. P. Dalindos, J. Prišas; \$50 — J. R. Žiuraitis, A. J. Pilipliai, G. Balčiūnienė, A. I. Žemaitis; \$40 — L. V. Morkūnai, J. Arstikaitis; \$30 — A. Dobienė; \$25 — J. R. Ovas, J. O. Azubaliai; \$20 — V. O. Taseckai, P. E. Ališauskai, K. Mikšys, A. Pacevičius, M. Krivickas, J. K. Rugai, V. A. Ramanaukai; \$15 — A. J. Ramonai; \$10 — V. A. Petkevičiai, J. Valiūnas, A. Burduliene, J. Pacevičienė, V. Ivanauškas, J. Barzdaitienė, L. Piliavicius, L. Radzevičius, A. Sprainaitis, L. S. Tolvišius, M. F. Jonynai.

— Anapilio moterų būrelis prašo drabužių siuntiniams į Suvalkų trikampį. Atnešti į parapijos salės drabužinę.

— Parapijos kunigai šią savaitę dalyvauja Toronto arkivyskupijos surengtoje studijų dienoje.

— Anapilio sodybų paaukojo \$1000 "City X-Ray Services" savininkas S. Ugovsek, įvertindamas lietuvių gydytojų ir pacientus, kurie naudojami jų įstaiga.

— Religinė Lietuvos šalpa paaukojo \$50 P. Gulbinskas; parapijai \$300 — E. Galinauskienė (savo vyro mirties metinių proga); \$150 — Vida ir Gregory Davy; \$100 — P. Gulbinskas; \$50 — dr. V. Kubilius.

— Mišios spalio 6, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. J. J. Sakalus, 11 v.r. — už a.a. Oną ir Juozą Baliūnus, Kuniečių ir Matukų šeimų mirusius; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Oną Riaubienę ir a.a. Teofilį Maciauską.

Išganytojo parapijos žinios

— Spalio 6, sekmadienį, 11.15 v.r., pamaldas laikys kun. P. Dilys. — Spalio 13 d. — iškilmingos pamaldos 11.15 v.r. XXX Kanados lietuvių dienų proga. Laikys kun. P. Dilys, giedos parapijos choras.

— Moterų draugijos susirinkimas — spalio 6 d. po pamaldų pas Irmą Sturmiene (Liveoak Dr., Nr. 1587, Mississauga, Ont. Tel. 274-3529).

— A. a. panelės Elzės Jankutės atminimui vietoj gėlių Išganytojo parapijai buvo paaukota \$120. — Parapijos choras renkasi pirmadieniais, 7.30 v.v., parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— LN moterų dainos vienetas atliko programą Prisikėlimo parapijos salėje madų parodos metu. Sekretas, vadovaujamas D. Deksnys-Powell, atliko keturias dainas ir buvo publikos šiltai sutiktas. — Sekmadienio popietės metu LN lankėsi Toronto miesto valdybos narys B. Boytchuk. Jis supažindino lietuvių su būsimu rinkimo sistema į Toronto miesto tarybą ir prašė pagalbos bei balsų rinkimuose. B. Boytchukas yra daug pasitarinęs lietuvių visuomenė.

— Jonas Šulcas padovanojo LN bibliotekai per 100 lietuviškų knygų. Keletas jų yra labai vertingos, nes jų neturėjome savoje bibliotekoje. Nuosirdus ačiū. LN biblioteka atvira sekmadieniais ir trečiadieniais nuo 1 iki 3 v.p.p.

— LN galima gauti bilietus į visus Kanados lietuvių dienų renginius. KLD šeštadienio parengimui trūksta taktininkų. Asmenys, kurie galėtų pagelbėti kelti vandenį, prašomi skambinti 532-3312 arba vakarais 769-1226.

— Mindaugas savo motinos a. a. Onos Balčiūnienės penkerių metų sukaktį, Ona Dementavičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— A. a. Eugenijaus Starkučio dvejių metų mirties sukaktį paminėti velionies motina K. Starkutienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

— Petras ir Ona Kurpiai vietoje gėlių prie a.a. Birutės Strazdienės karsto per laidotuves paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$40.

— A. a. Birutės Strazdienės atminimui T. Zaleskiai, F. Kupčiūnienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" po \$10.

— A. a. Vlodo Balsio atminimui vietoje gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams": dr. Aleksas ir Aldona Valadkos \$25, P. ir V. Skirgailos — \$20, A. V. Bentnorai, J. A. Daugvilos ir G. S. Mickai — \$40.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Seneliai ir ligoniai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šv. Vanda ir Mišios 7 v.v. mūsų šventovėje. Šis šeštadienis — mėnesio pirmasis. Gyvojo Rožinio draugija renkasi Mišioms ir Rožiniui 11 v.r. Pensininkų "Vilniaus" namuose Mišios 5 v.p.p.

— Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventės išvakarėse, spalio 3, ketvirtadienį, 7 v.v., tretininkai organizuoja iškilmingas Mišias.

— Ruošiasi tuoktis: Ronaldas L. Oleka su Jacqueline Smeaton.

— Susituokė: Paulius Karaukas ir Gloria D'Andrea.

— Spalis yra Rožinio mėnuo. Mūsų šventovėje Rožinis bus kalbamas kasdien prieš 8 v. Mišias, o sekmadieniais prieš 8.30 v. ir prieš 11.30 v. Mišias.

— Praėjusį sekmadienį 10.15 v. Mišiose dalyvavo Maironio mokyklos mokytojai ir mokiniai, tuo oficialiai pradėdami naujus mokslo metus.

— Lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero vikarijos vadovybės posėdyje Toronto Prisikėlimo vienuolynė ir parapijoje paskirti: T. Augustinas Simanavičius, OFM — klebonu ir vienuolyno viršininku; T. Liudas Januška, OFM — viršininko padėjėju ir par. vikaru; T. Eugenijus Jurgutis, OFM — vienuolyno ir parapijos ekonomu ir par. vikaru; T. Pijus Šarapnickas, OFM — parapijos vikaru.

— Parapijai aukoj: dr. R. E. Barakauskai \$600, L. V. Matukai \$200, L. Paulauskienė ir V. Siminkevičienė \$200, K. Juknevičienė \$150; po \$100 — N. Preibienė, O. Prancūnienė, J. O. Gustainiai, A. V. Lukai, O. Sergautienė; po \$50 — J. A. Jurcevičiai, J. Hirsch; Algis A. Gineitis \$39; Religinė šalpa: P. Gaidelis \$50; Lietuvių vyskupo fondui: prel. J. Tadaraukas \$500, kun. J. Staškus \$200, G. R. Krilavičiai \$120, P. M. Krilavičiai \$100, N. Preibienė \$100, N. N. \$100, A. I. Žemaitis \$50. Kanados vyskupų rinkliavai praėjusį sekm. surinkta \$840.

— Mišios spalio 6, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Bronių Svėdą, 9.30 v.r. — už a. a. Juozą Adomavičių, 10.15 v.r. — už a. a. Tomą Prackapą ir Juozą Sakalauską, 11.30 v.r. už parapiją, 7 v.v. — už a. a. Mariją Štukiene ir Joną Valatką.

— KLB Wasagos-Staynerio apylinkė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

— Išganytojo parapija, kurios tarybai pirmininkauja E. Bartminas, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50. Kun. P. Dilys ir tarybos pirmininkas dalyvavo vysk. P. Baltakio pagerbtuvėse Anapilyje rugšėjo 22 d.

— Išlaisvinimo teologijos klausimas Vakarų pasaulyje plačiai diskutuojamas. Šiuo klausimu savo straipsnius spausdina prof. A. Maceina "Tėviškės žiburiuose". Šiame numeryje spausdinamas paskutinis jo straipsnis ta tema. Jo tęsinys bus dar trijuose numeriuose. Šiame straipsnyje autorius kritiškai pasisako apie dabartinę išlaisvinimo teologiją, kuri yra paliesta marksizmo ir nekreipia dėmesio į sovietų pavergtas tautas.

— Gydytoja Auksuolė T. Lingytė išskrido Ispanijon dalyvauti Europos gydytojų konferencijoje. Aplankys žymesnes vietas. Taip pat išskrido Birutė Kazlauskaitė, kuri praleis savo atostogas Ispanijoje.

— Ontario premjero David Petersono kvietimu įvyko š. m. rugšėjo 4 d. jo įstaigoje, parlamento rūmuose, priėmimas Toronto 62 konsulių postų šefams. Dalyvavo ir gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas. Į šį susipažinimo priėmimą atsilankė ir Ontario ministrų, kurių iš viso yra 23.

— Inž. A. Paškevičius, uolus visuomenės darbuotojas Otavoje, lankėsi Toronte, Mississaugoje ir "T2" redakcijoje lydimas inž. L. Balsio. Jis yra Kanados lietuvių fondo įgaliotinis Otavoje, sutelkęs stambią sumą įnašų, ir spaudos bendradarbis.

— Mėnraštis "Speakup" 1985 m. 8-9 nr. rašo apie baltiečių surengtą Taikos ir laisvės ryžto žygį ir Kopenhagos tribunolą, kuriame buvo pasmerktas Sov. Sąjunga, okupavusi Baltijos kraštus. Yra ir kitų straipsnių, iškylančių sovietų daromas skriaudas mažesnėm tautom. Atrodo, kad "Speakup" pastarojo metu atsisako partinės politikos ir telkia savo pastangas bendrai kovai prieš totalitinę komunizmą, pavergsi istiją eilę tautų.

Trisdešimtųjų Kanados lietuvių dienų rengėjų komitetas, vadovaujamas KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininko A. VAICUNO (viduryje). Lietuvių dienos įvyks Toronte 1985 m. spalio 11-13 dienomis. Nuotr. B. Tarvydo

— Toronto "Gintaro" ansamblio rudens gegužinė-piknikas įvyks spalio 5, šeštadienį, 1.15 v.p.p., po lietuviškos mokyklos Terra Cotta Conservation parke (toj pačioj vietoj, kaip ir praeitais metais). Visi gintariečiai, tėvai, rėmėjai kviečiami dalyvauti. Dėl informacijos skambinti tel. 279-9079.

— KLB moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas — 1985 m. spalio 6, sekmadienį, Anapilio salėje, po 11 v.r. Mišų. Paskaita — kun. dr. Pr. Gaidelis tema "Naujieji pseudo-religiniai filmai". Bus svarstomi naujo sezono veiklos planai. Kviečiamos visos narės ir viešnios dalyvauti. Valdyba

— Papildomai pranešama, kad Kanados lietuvių dienų koncerte š. m. spalio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje, be jau ankščiau minėtų chorų, dalyvaus ir Prisikėlimo parapijos choras.

— Toronto lietuvių pensininkų klubas atidarytas sekmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 12 iki 9 v.v. Toronto Lietuvių namų socialinės pagalbos atstovas "Vilnius Manor" gyventojams teiks patarimus ir pagalbą š. m. spalio 2, 9, 16 ir 23 dienomis, 7-8 v.v., šių namų bibliotekos kambaryje. Nėgyvenantiems "Vilnius Manor" namuose pensininkams socialinė pagalba teikiama Toronto Lietuvių namuose.

— Mezgimo grupė renkasi pensininkų klube spalio 21, pirmadienį, 10.30 v.r. kviečiame visas pensininkes.

Klubo valdyba

— Kanados lietuvių fondas turi sutelkęs apie \$700,000 kapitalą. Kasmet skiria apie \$70,000 lietuviškai kultūrai ir švietimui. Dabar siekiama kapitalą padidinti iki vieno milijono dolerių. Tuo tikslu rugšėjo 25 d. Toronto Lietuvių namuose įvyko susirinkimas. Dalyvavo 19 lietuviškųjų organizacijų atstovų. Kalbėjo LF tarybos pirm. inž. H. Lapas ir KLF milijoninio vajeus koordinatorių inž. E. Čuplinskas. Kanados lietuviai bus kviečiami tapti LF nariais, įnešant vienkartinę \$100 auką. Sudarytas milijoninio vajeus komitetas: pirm. inž. E. Čuplinskas, Pr. Berneckas ir J. Andrusis. Aukos LF atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Taip pat bus prašomi ir esantieji LF nariai savo įnašus padidinti. Keturi Kanados lietuviškieji bankai turi indėlių per 100 milijonų dolerių. Todėl kai organizacijų atstovai kreipsis LF vajeus reikalui, prašoma savo įnašais prisidėti. St. D.

— Rasa Maziškaitė, studijuojanti istoriją ir rašanti disertaciją, randa laiko dalyvauti moksliniuose suvažiavimuose bei skaityti paskaitas. Š. m. lapkričio 27-30 dienomis ji dalyvaus Mokslo ir kūrybos simpoziume ir skaitys paskaitą tema "Bandymai krikščintų Lietuvą Algirdo laikais Rytų Europos diplomatijos fone". Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavime š. m. gruodžio 26-30 dienomis Los Angeles mieste ji skaitys paskaitą "Algirdo ir Gedimino laikais krikščionybės atžvilgiu".

— Dienraštis "The Globe and Mail" 1985. IX. 28 išspausdino viso puslapio dydžio skelbimą, kuriame iškeliama Deschenes komisijos praktikuojama diskriminacija, įješkant tiktai nacių karo nusikaltėliu. Tuo būdu šis klausimas perkeliamas į plačiąją viešumą ir prašoma paramos apmokėti šiam skelbimui, kurį pasirašė reprezentacinės organizacijos — ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų, slovėnų.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Nario įnašo, atsiskaicius su PLB, neužtenka. Prašome siųsti aukas KLB būstinės adresu:

KLB KRAŠTO VALDYBA,

1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8.

Aukoms virš \$15 bus išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.

KLB krašto valdyba

PARODA

a
v
e
i
k
s
i
ų

Š. m. spalio 5-6 (šeštadienį ir sekmadienį)

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje rengiama **Z. Dobilo**

akvarelinės, aliejinės ir kitokios tapybos darbų paroda.

Lankymo valandos: šeštadienį — nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v., sekmadienį — nuo 9 v.r. iki 7 v.v.

Visi kviečiami atsilankyti.

Rengėjai

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200, (prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

— Keliolika lietuvių 1985. IX. 21 dalyvavo didelėje demonstracijoje, nukreiptoje prieš Morgentalerio kliniką, kurioje žudomi negimę kūdikiai. Gausi minia, suvažiavusi autobusais iš įvairių Ontario vietovių, susirinko prie parlamento rūmų, išklaušė žymių veikėjų kalbų ir su plakatais žygiavo gatvėmis, neaplenkdami Morgentalerio klinikos, kurioje, pasak vieno kalbėtojo, buvo nužudyta tūkstantčiai kanadiečių. Kliniką saugojo 6 policininkai, bet jokių incidentų nebuvo. Demonstracijoje dalyvavo policijos nuomone 20.000 žmonių, rengėjų (Right to Life Association) — 35.000. Ši demonstracija reikalavo uždaryti Morgentalerio kliniką. Jos pastatą dažnai piketuoją protestuojančios grupės. Kai viena jų susėdo ant klinikos pastato laiptų ir užblokavo įėjimą, policija suėmė. Teismai suimtuosius nubaudė po \$20 už įsibrovimą privačion nuosavybėn.

— Kanados katalikų laikraštis "The Catholic Register" 1985. IX. 29 laidoje išspausdino kunigo John Cotoir rašinį apie Vitą Petrą, kuris JAV-se 1931 m. (būdamas 19 metų) pateko į kalėjimą už nužudymą kepyklos savininko. 1948 m. buvo išleistas iš kalėjimo ir pradėjo darbuotis kaip kepejas, išmokęs to amato kalėjime. Iki pensijos amžiaus jis sutaupe \$100,000. Šiais metais prieš savo mirtį jis kreipėsi Floridėje į vietos šerifą, prašydamas tą sumą panaudoti gelbėti jaunimui, patekusiam į vargą. Dabar tuos pinigus adminis-

truoja Ed. Waldron. Pasak jo ir kitų asmenų, pažinojusių Vitą Petrą, jis buvęs malonus žmogus ir neįtikėtina, kad būtų padaręs tokį nusikaltimą. Kun. J. Catoir baigia savo rašinį šiais žodžiais: "Nusikaltimas ir nuodėmė yra baisūs dalykai, tačiau žmonės, kurie padaro nusikaltimus ir klaidas, gali būti geri".

— Dail. A. Tamošaitienė iš Kingstono, Ont., dalyvavo a.a. Elzės Jankutės laidotuviuose, aplankė "Tėviškės žiburius" ir įteikė būsimai spaudos baltiaus loterijai du paveikslus — savo ir dail. A. Tamošaitio.

— LIETUVĖ MOTERIS priima saugoti vaiką dviems metu savo namuose Jane-Annette rajone. Teirautis tel. 767-0529 Toronte.

— REIKALINGA malonaus būdo moteris priežiūrai senyvos moters, palaikyti keturių kambarių švarai bei pagaminti sau ir dviem senjoram maistą. Gali būti ir iš Suvalkų trikampio. Iki High Park požeminio traukinio stoties tik 5 minutes pėsčiam. Skambinti tel. 763-6498 Toronte.

— MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

— NEGYVENAMAME BUTE išnuomojamas kambarys. Centrinis vėsinimas, sargyba, baseinas, prie gero susisiekimo. Skambinti tel. 762-1744 Toronte.

— "VILNIUS MANOR" pensininkų pastatė Toronte reikalingas prižiūrėtojo (superintendent) padėjėjas, suprantantis gaisro alarmo sistemą savaitgaliais ir naktimis. Apsigyventi vietoje. Tel. 762-1744.

MONTREALQUE

— Miesto šventė. Rugšėjo 15 d. lietuviai dalyvavo LaSalle miesto šventėje pagerbti Kenner, Louisiana miesto gyventojų. Sekmadienį įvyko iškilmingos pamaldos Notre Dame du Sacre Coeur šventovėje. Mišių metu aukas nešė italai, ukrainiečiai, graikai ir lietuviai, kuriems atstovavo tautiniai draubišiais pasipuošusi Daiva Piečiūtė, nešdama Danutės Staškevičienės iškeptą duoną. Per pietus šventovės salėje dalyvavo per 400 žmonių. Tarp jų — du pilni autobusai svečių iš Kenner, Louisiana, abiejų miestų burmistrai ir kiti pareigūnai. Maistą ruošė etninės grupės: ukrainiečiai, portugalai, kiniečiai ir kiti, o skanėstams paruošti buvo pakviesti lietuviai. Silvija Akstinaitė-Staškevičienė, kuri svečius vaišino kava ir lietuvių skaučių keptomis "ausytėmis", sakė, kad sausainiai dingę per keliolika minučių. Išklmė baigėsi etninių grupių parada LaSalle sporto aikštėje.

— Liberalų partijos vado R. Bourasos susitikimas su etnine spauda įvyko rugšėjo 20 d. Montrealyje. Dalyvavo per 100 asmenų, jų tarpe ir didieji Kvebeko liberalų partijos šulai. "Nepriklausomai Lietuvai" atstovavo KLB Montrealio apylinkės pirm. A. Staškevičius.

— "Rūtos" klube rugšėjo 22 d. surengta puiki smulkų rankdarbių paroda susilaukė daug lankytojų.

— A. a. Janina Greibienė (Greibus), 78 m. amžiaus, mirė rugšėjo 18 d. Palaidota iš AV šventovės rugšėjo 20 d. Cote des Neiges kapinėse. Paliko liūdinčius du sūnus, seserį ir kitus artimuosius.

— A. a. Danielius Ralys, 70 m. amžiaus, mirė rugšėjo 21 d. Jis, kaip Lietuvos valdžios stipendininkas, nuo 1939 m. studijavo Paryžiuje, kur gavo literatūros daktaro laipsnį. Lietuviškoje veikloje aktyviai nepasireiškė — gyveno savo ūkyje apie 80 km nuo Montrealio. Čia giminių neturėjo. Iš AV šventovės palaidotas Cote des Neiges kapinėse rugšėjo 26 d.

— Lietuvių tautodailės instituto metiniam suvažiavimui dailininkų Tamošaičių sodyboje rugšėjo 21 d. dalyvavo šios montrealietės: E. Kerbelienė, A. Kuncevičienė, B. Nagienė ir D. Staškevičienė. B. S.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

1985 m. spalio 26, šeštadienį,
7.30 val. vakaro, Aušros Vartų
parapijos salėje ruošia

BALIŲ -

Programą atliks Niujorko "Harmonija", vadovaujama muziko V. Ralio.

Šilta vakarienė, baras, šokiai.

Įėjimas — 10 dol.

Visi kviečiami!

K
O
N
C
E
R
T
A

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	8.75%	Nekilnojamo turto,	
Terminuotus indėlius:		asmenines ir prekybines.	
1 metų	8.50%	Paskolos mirties atveju	
180 - 364 d.	8.25%	draudžiamos iki \$10,000	
120 - 179 d.	8 %		
60 - 119 d.	7.75%		
30 - 59 d.	7.50%		
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.25%		
su draudimu	6 %		
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

— NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškai kooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

— ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

CANDLELIGHT CATERERS

— SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengiami namuose ir laidotuvių pusrėgiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING

— Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte